

Taloudellinen katsaus 2018

working towards a world that lasts forever

outokumpu

Sisältö

Vuosikatsaus

Kohti maailmaa joka kestää ikuisesti	4
Avainluvut 2018	5
Toimitusjohtajan katsaus	6
Vuosi 2018 lyhyesti	7
Visio ja strategia	8

Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	2
Konsernin tunnusluvut	10
Taloudellisten tunnuslukujen täsmäytys	11
Osakekohtaiset tunnusluvut	13
Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentaperusteet	14
TILINPÄÄTÖS	15
Konsernin tuloslaskelma	16
Konsernin laaja tuloslaskelma	16
Konsernitase	17
Konsernin rahavirtalaskelma	18
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	19
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	20
Emoyhtiön tuloslaskelma	63
Emoyhtiön tase	64
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	65
Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	66
Emoyhtiön vastuusitoumukset	66
TILINTARKASTUSKERTOMUS	67

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä	2
Palkitseminen	17
Tietoa osakkeenomistajille	20

Outokummun vuosikertomus on julkaistu englanniksi osoitteessa www.outokumpu.com. Vuosikertomus sisältää myös englanninkielisen yritysvastuukatsauksen.

Vuosikatsaus 2018

Ruostumaton teräs on ainutlaatuinen materiaali, joka on kestävä, pitkäikäistä ja kierrätettävää. Se vastaa modernin yhteiskunnan tarpeisiin ja on keskeinen osa rakentaessamme maailmaa, joka kestää ikuisesti.

Kohti maailmaa joka kestää ikuisesti

Outokumpu on maailman johtava ruostumattoman teräksen tuottaja. Tavoittemme on olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen paras arvontuottaja olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas.

Vuonna 2018 Outokummun liikevaihto oli 6,9 miljardia euroa ja ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 2,4 miljoonaa tonnia. Outokumpu on selkeä markkinajohtaja Euroopassa ja markkinakakkonen Amerikassa. Outokummun osake on listattu Helsingin pörssissä.

Outokummun liiketoiminta jakautuu neljään liiketoiminta-alueeseen: Europe, Americas, Long Products ja Ferrochrome. Tehtaamme sijaitsevat Suomessa, Saksassa, Ruotsissa, Isossa-Britanniassa, Yhdysvalloissa ja Meksikossa. Lisäksi asiakkaitamme palvelee maailmanlaajuinen myynti- ja palvelukeskusverkosto. Outokummun omasta kromikaivoksesta Kemistä saadaan kromia, joka on olennainen raaka-aine ruostumattoman teräksen valmistuksessa.

Tärkein raaka-aineemme on kierrätysteräs. Tuotteidemme kierrätys sisältö on toimialalla poikkeuksellisen korkea: yli 85% Outokummun ruostumattoman teräksen raaka-aineista on kierrätettyä – joko kierrätysterästä tai omassa tuotannossamme kierrätettyjä materiaaleja.

Ruostumattomasta teräksestä tekee ainutlaatuisen materiaalin sen erinomainen kestävyys, pitkäikäisyys ja kierrätettävyyys. Asiakkaiden tarpeet ja asemamme ruostumattoman teräksen keksijänä kannustavat meitä kehittämään materiaalia vieläkin pidemmälle.

Maailmassa on suuri tarve kestäville, pitkäaikaisille ratkaisuille, jotka käyttävät maailman luonnonvaroja säästeliäästi. Outokummun ratkaisu tähän tarpeeseen on ruostumaton teräs. Siitä rakennetaan ympäri maailmaa kaupunkeja ja niiden infrastruktuuria, vesilaitoksia, voimaloita, tehtaia, kulutustavaroita, lääkintätarvikkeita, ajoneuvoja ja kuljetusjärjestelmiä. Outokummun ruostumatonta terästä on myös kotitalouksien käytössä esimerkiksi pesualltaissa, aterimissa ja kodinkoneissa. Yhdessä asiakkaidemme ja kumppaneidemme kanssa tarkastelemme asioita pitkällä aikavälillä ja tuotamme edistyksellisiä materiaaleja, jotka auttavat meitä rakentamaan ikuisesti kestävää maailmaa. ■

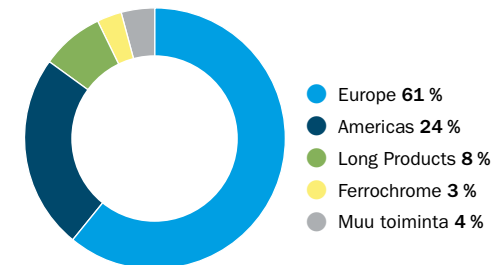
10 449
työntekijää

Toimintoja
yli 30
maassa

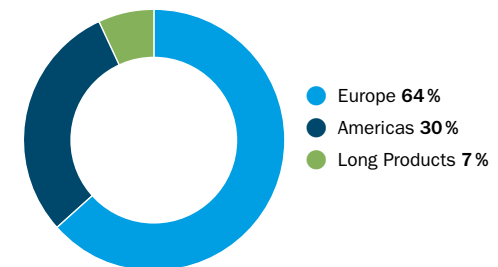
Yli 85 %
raaka-aineista on
kierrätettyä

Liikevaihto liiketoiminta-alueittain,
6 872 miljoonaa euroa

Ruostumattoman teräksen toimitukset
liiketoiminta-alueittain, %

Avainluvut 2018

Vahvan asiakaskeskeisyyden sekä kohentuneen toimintavarmuuden ja tehokkuuden ansiosta olemme pystyneet selkeästi parantamaan toimintaamme ja tuloskehitystämme. Tämänhetkisestä markkinoiden epävarmuudesta huolimatta ruostumattoman teräksen pitkän aikavälin kasvunäkymät ovat hyvät, ja markkinajohtajana aiomme hyödyntää merkittävän osan tästä kasvusta.

	2018	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto, milj. euroa	6 872	6 356	5 690	6 384	6 844
Ruostumattoman teräksen toimitukset, 1 000 tonnia	2 428	2 448	2 444	2 381	2 544
Oikaistu käyttökate, milj. euroa	485	631	309	165	263
Tilikauden tulos, milj. euroa	130	392	144	86	-439
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	214	328	389	-34	-126
Korollinen nettovelka, milj. euroa	1 241	1 091	1 242	1 610	1 974
Velkaantumisaste, %	45,1	40,1	51,4	69,1	92,6
Henkilöstö vuoden lopussa	10 449	10 141	10 600	11 002	12 125

Pitkän aikavälin tavoitteet vuodelle 2020

Oikaistu
käyttökate

750
milj. euroa

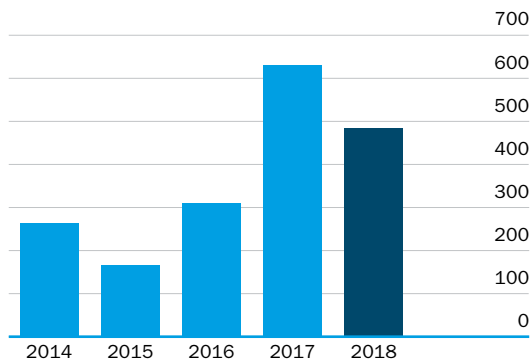
Sijoitetun
pääoman
tuotto

12 %

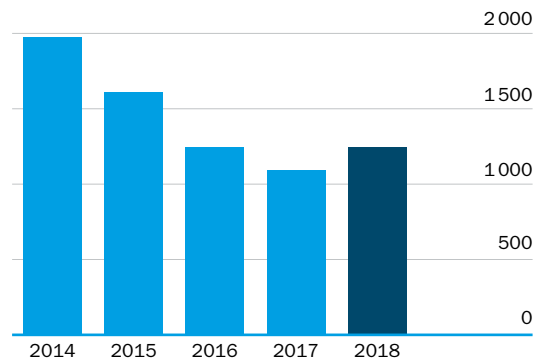
Velkaantumis-
aste

<35 %

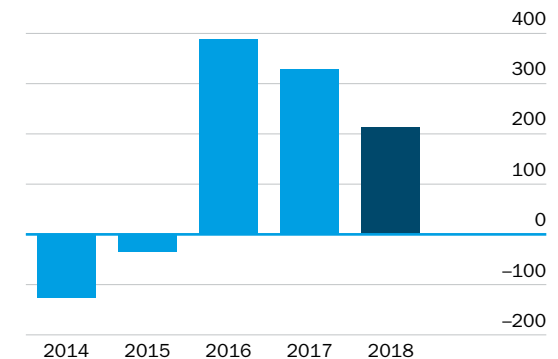
Oikaistu käyttökate, milj. euroa

Korollinen nettovelka, milj. euroa

Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa

Toimitusjohtajan katsaus

Vahva vuosi haastavasta markkinatilanteesta huolimatta.

Vuonna 2018 terästeollisuuden pääteemoja olivat Yhdysvaltain terästullien aiheuttama markkinahäiriö sekä siitä seurannut tuonin kasvu ja ennennäkemätön hintapaine Euroopassa.

Tuonti Eurooppaan kasvoi 12%, kun suuri osa alun perin Yhdysvaltoihin suunnatusta vientiteräksestä päätyi terästullien vuoksi Eurooppaan. Tämä yhdessä maailmantalouden yleisen epävarmuuden kanssa vaikeutti eurooppalaisen terästeollisuuden toimintaa.

Vaikka markkinaympäristö rasitti Outokummun tuloksenteokkyä, perusliiketoimintamme jatkui vakaana vahvan asiakaskeisyyden ja strategian määrätietoisien toteuttamisen ansiosta. Turvallisuutemme ja toimintamme taso nousivat historiallisen korkeille tasoille, ja uusimman asiakastytyväisyystutkimuksen mukaan asiakkaamme pitävät meitä parhaana kumppanivaihtoehtona.

Olen erityisen ylpeä organisaatiomme sisäisestä kehityksestä, jota mittaamme Organizational Health Index -tutkimuksella. Organisaatiomme terveys on kahden vuoden aikana noussut

tutkimuksessa alimmasta toiseksi ylimpään neljännekseen. Vuonna 2018 tutkimuksessa vastausprosentti oli poikkeuksellisen korkea, 86%, mikä kertoo henkilöstömme motivaatiosta ja sitoutumisesta tavoitteeseemme olla ruostumattoman teräksen paras arvontuottaja.

Haastavia ja epävakaita markkinoita heijastaen Outokummun oikaistu käyttökate ylsi 485 miljoonaan euroon (631 miljoonaa euroa vuonna 2017). Nettovelkamme nousi yli tavoitetason, 1,2 miljardiin euroon, epätydyttävän varastonhallinnan takia. Nettovelan vähentäminen onkin yksi keskeisistä tavoitteistamme vuonna 2019.

Euroopassa puolustimme katteitamme kovasta tuonti- ja hintapaineesta huolimatta. Americasin tulos oli heikko johtuen korkeista tuotannon tarveaineiden ja rahtin kustannuksista sekä riittämättömistä toimista kaupallisten haasteiden edessä. Long Productsin tuloskehitys oli vahvaa, ja Fagersta Stainlessin valssilankatehtaan osto Ruotsissa parantaa edelleen kilpailukykyämme pitkien tuotteiden markkinoilla maailmanlaajuisesti.

Viimeaikaisista markkinahäiriöistä huolimatta ruostumattoman teräksen pitkän aikavälin näkymät ovat hyvät. Uskomme Euroopan unionin pysyvien suojatoimien vähentävän teräksen

tuontia Eurooppaan vuoden 2019 aikana. Markkinatasapainon palautuminen ja strategisten tavoitteidemme sinnikäs toteuttaminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta voimme saavuttaa vuodeksi 2020 asettamamme tavoitteet.

Ruostumaton teräs on kestävä, ympäristöä säästävä materiaali, jonka avulla voidaan pienentää ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja vähentää kasviuonekaasupäästöjä. Outokumpu on maailman johtava toimija kestävän kehityksen mukaisessa terästuotannossa: kierrätysteräksen osuus tuotannossamme on toimialamme korkein, yli 85%, käytämme energiaa tehokkaasti ja hiilidioksidipäästömmme ovat alan pienimmät. Vuonna 2018 saimme jälleen kerran tunnustusta International Stainless Steel Forumilta (ISSF), tällä kertaa työstämme ruostumattoman teräksen sulatusprosessin materiaalitehokkuuden parantamiseksi ja ympäristövaikutusten pienentämiseksi.

Kilpailukykyämme tehostamiseksi investoimme jatkuvasti tutkimus- ja kehitystoimintaan, erityisesti uusien prosessiteknologioiden kehittämiseen sekä tuotekehitykseen vastataksemme asiakkaiden nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin. Lisäksi olemme kasvattaneet panostuksiamme digitalisaatioon uuden strategisen Digitaalinen transformaatio -osa-alueen avulla. Tavoitteenamme on luoda ja hyödyntää uusia digitaalisia liiketoiminta- ja tuotantoalustoja sekä hyödyntää tehokkaasti dataan perustuvan johtamisen mahdollisuudet toiminnassamme. Tämän strategian mukaisesti Tornion terästehtaastamme tulee vuoteen 2020 mennessä maailman digitalisoiduin terästehdas.

Kun arvioin kulunutta kolmea vuotta, olen todella ylpeä saavutuksistamme. Strategiamme määrätietoisien toteuttamisen ansiosta toiminnallinen ja taloudellinen suorituskykyämme ovat nousseet uudelle tasolle. Matka ei kuitenkaan ole aina ollut helppo. Saavutuksemme ovat vaatineet paljon tiukkoja päätöksiä ja kovaa työtä koko organisaatiolta.

Kiitän lämpimästi Outokummun henkilöstöä sitoutumisesta ja tunnollisesta työstä kuluneen vuoden aikana. Samalla kiitän asiakkaitamme meitä kohtaan osoittamastanne luottamuksesta ja osakkeenomistajiamme saamastamme arvokkaasta tuesta.

Roeland Baan, toimitusjohtaja

Vuosi 2018

Fagersta Stainless -yrityskauppa

Kesäkuussa 2018 Outokumpu osti Ruotsissa sijaitsevan Fagersta Stainlessin valssilankatehtaan kokonaan omistukseensa. Ennen yrityskauppaa Outokumpu omisti 50 prosenttia yhtiön osakkeista. Fagersta Stainless on ruostumattomien valssilankojen johtava valmistaja ja myyjä, jolla on globaali asiakaskunta. Fagerstan tuotevalikoima täydentää hyvin Outokummun Ison-Britannian Sheffieldissä sijaitsevan valssilankatehtaan tuotantoa. Outokummun suunnitelmissa on kehittää molempia yksiköjä ja näin taata tuotteiden ja palveluiden tarjonta asiakkailleen ympäri maailman.

[Fagersta Stainless -yrityskauppa](#)

Kromikaivos ja ferrokromituotanto juhlistavat 50. toimintavuottaan

Outokummun ferrokromituotanto täytti 50 vuotta syksyllä. Merkkipäivää juhlistettiin järjestämällä perhepäivä kaikille Outokummun työntekijöille. Tapahtuma osoittautui erittäin suosituksi: paikalle saapui yhteensä 3 750 kävijää. He pääsivät käymään Kemin kaivoksessa 500 metrin syvyydessä ja tutustumaan Tornion kuumavalssaamon toimintaan. "Läheisemme ymmärtävät nyt paremmin sekä turvallisuusperiaatteitamme että Outokummun Tornion tehtaan ja Kemin kaivoksen toimintaa ja myös sitä, millaisia työtehtäviä meillä voi olla tarjolla tulevaisuudessa", toteaa Tornion ruostumattoman teräksen tuotannon johtaja Niklas Wass.

[Lisätietoja Outokummun historiasta](#)

Markkinoilla levottomuutta tuontitullien takia

Ruostumattoman teräksen markkinoilla vuotta 2018 leimasi Yhdysvaltain terästuontitullien (Section 232) aiheuttama epävarmuus. Kesäkuussa tuontitullit ulotettiin koskemaan Euroopan unionista, Kanadasta ja Meksikosta tuotavia terästuotteita. Heinäkuussa Euroopan komissio otti käyttöön väliaikaisia suoja-toimenpiteitä Euroopan markkinoiden tasapainottamiseksi. Vuoden 2019 helmikuussa asetettujen pysyvien suoja-toimien odotetaan vakauttavan tuontia Eurooppaan. Perushinnat laskivat vuonna 2018 merkittävästi Euroopassa, kun taas Yhdysvalloissa ne jatkoivat nousuaan.

[Lue lisää tuontitullien vaikutuksista tilinpäätöksestä](#)

Outokumpu sai ISSF-palkinnot kestävästä kehityksestä, uudesta teknologiasta ja turvallisuudesta

Kansainvälinen ruostumattoman teräksen järjestö ISSF (International Stainless Steel Forum) myönsi Outokummulle vuoden 2018 kestävä kehityksen kultamitalin pelletointimenetelmästä, jota Outokumpu käyttää Sheffieldin sulatossaan ruostumattoman teräksen sulatusprosessin materiaali-tehokkuuden parantamiseksi ja ympäristövaikutusten pienentämiseksi. Outokumpu palkittiin myös uuden teknologian New Technologies -kategoriassa ja turvallisuusasioiden Safety-kategoriassa. Outokumpu sai uuden teknologian hopeamitalin kehittämässään hitsattavasta kennorakenteesta, jossa on 3D-profiloitu sisäkerros, ja turvallisuuden pronssimitalin jatkuvan turvallisuustietoisuuden koulutuksistaan.

[Lue lisää ISSF-palkinnoista](#)

Ruostumattoman teräksen parhaaksi arvontuottajaksi

Outokummun visiona on olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen johtaja, joka luo alan parhaan arvon olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas. Vuoden 2020 visiomme keskittää huomiomme ja toimenpiteemme niille osa-alueille, joissa meidän on menestyttävä voidaksemme luoda alan parhaan arvon asiakkaillemme, osakkeenomistajillemme ja henkilöstöllemme.

Visiomme Olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen johtaja, joka luo alan parhaan arvon olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas

Kuusi strategista osa-alueita

- Turvallisuus
- Tehokas organisaatio
- Toiminnan erinomaisuus*
- Ylivertainen myyntiosaaminen
- Americas
- Digitaalinen transformaatio**

Vahvuutemme

Johtava markkina-asema	Maailmanluokan tuotanto
Kattava tuotevalikoima	Vahva tase

Päämäärämme Kohti ikuisesti kestävästä maailmaa

Outokumpu on selkeä markkinajohtaja Euroopassa ja vahva markkinakakkonen Amerikassa. Maailmanluokan tuotanto, kattava tuotevalikoima ja vahva tase muodostavat kestävä perustan strategian toteuttamiseksi. Globaali verkostomme kattaa yli 30 maata, ja meillä on tuotanto- ja palvelukeskuksia kaikilla päämarkkinoillamme. Strategiaamme ja visiotamme tukevat globaalit megatrendit: kaupungistuminen, liikkuvuuden lisääntyminen ja ilmastonmuutos. Ne edellyttävät kestävä kehityksen mukaisia ratkaisuja, jotka säilyvät sukupolvelta toiselle. Erinomaisten ominaisuuksiensa ansiosta ruostumattomasta terästä voi käyttää monissa erilaisissa käyttökohteissa kotitalouskäytöstä suuriin infrastruktuurihankkeisiin.

Kuusi strategista osa-alueita vuoden 2020 vision toteuttamiseksi

Outokummun strategia perustuu kuuteen strategiseen alueeseen, joiden avulla pyrimme parantamaan kilpailukykyämme ja kannattavuuttamme entisestään. Kaikki kuusi strategista osa-alueita – turvallisuus, tehokas organisaatio, toiminnan erinomaisuus, ylivertainen myyntiosaaminen, Americas ja digitaalinen transformaatio – liittyvät asiakassuuntautumisen ja tehokkuuden parantamiseen.

- Yhtenäiset turvallisuuskäytännöt parantavat laatua ja tuotantotehokkuutta.
- Matala organisaatorakenne, tehokkaat tukitoiminnot ja yhteiset palvelut varmistavat organisaation tehokkuuden.
- Toiminnan erinomaisuus tähtää jatkuvaan laadun, tilaus-toimitusketjun ja tuotannon parantamiseen.
- Ylivertainen myyntiosaaminen keskittyy katteiden kasvattamiseen tuotestrategialla, joka vastaa haastaviinkin asiakasvaatimuksiin ja markkinakysyntään optimaalisen tuotejakauman avulla. Sen avulla tarjoamme asiakkaillemme alan johtavan asiakaskokemuksen.
- Americas-liiketoiminta-alue on suurin yksittäinen tekijä yhtiön kannattavuuden parantamiseksi. Merkittäviä mahdollisuuksia parantaa sekä kustannustasoa että markkina-asemaa.

* Sisältää osa-alueet Ensiluokkainen toimitusketju ja Ylivertainen tuotanto-osaaminen vuodesta 2019 alkaen.

** Uusi osa-alue vuodesta 2019 alkaen.

- Digitaalinen transformaatio luo uusia digitaalisia liiketoimintajajatuotantoalustoja ja auttaa tekemään selkeän parannuksen kohti datapohjaista johtamista.

Jokainen strateginen osa-alue sisältää useita kehityshankkeita, jotka ohjaavat päivittäistä työtä ja suorituskyvyn hallintaa.

Kaikille strategisille tavoitteille on yhteistä pyrkimys suoraviivaisiin, standardoituihin prosesseihin ja toimintatapoihin, jotta tehokkuus ja tuottavuus paranevat kaikkialla organisaatiossa.

Megatrendit vauhdittavat kestävien ruostumattomasta teräksestä valmistettujen ratkaisujen kysyntää

Ruostumattoman teräksen kysynnän odotetaan kasvavan 23 prosenttia vuosina 2015–2020. Alan keskeiset kasvun ajurit ovat megatrendit eli kaupungistuminen, liikkuvuuden lisääntyminen, talouden ja väestön kasvu sekä ilmastonmuutos. Koska megatrendit lisäävät talouden, yhteiskunnan ja ympäristön kestäväan kehitykseen liittyviä vaatimuksia, on ehdottoman tärkeää löytää kestäviä, pitkäaikaisia ratkaisuja, jotka voidaan käyttiän päätteeksi uusiokäyttöä.

Outokummun sitoutuminen ja osallistuminen kestäväan kehitykseen ovat olennainen osa kaikkia toimintojamme aina tuotekehityksestä tuotantoon ja asiakastoimituksiin. Pääraaka-aineemme on kierrätetty teräs, ja kierrätettyjen materiaalien osuus tuotteissamme on terästeollisuuden korkeimpia. Pitkän käyttöikänsä päätteeksi ruostumaton teräs on 100-prosenttisesti kierrätettävissä.

Saavutamme vuoden 2020 visiomme strategian määrätietoisesti toteuttamisen ja kestäväan kehityksen periaatteille perustuvan toimintamallimme avulla. Samalla pystymme hyödyntämään markkinakasvua ja tarjoamaan parhaan arvon keskeisille sidosryhmillemme ja yhteiskunnalle laajemminkin. ■

Kuusi strategista osa-aluetta

Turvallisuus

Tehokas organisaatio

Toiminnan erinomaisuus

Ylivertainen myyntiosaaminen

Americas

Digitaalinen transformaatio

✓ Saavutukset vuonna 2018

- Kaikkien työtaturmien taajuus laski arvoon 4,1
- Koko yhtiön kattava SafeStart-turvallisuuskoulutusohjelma jatkui, ja suurin osa työntekijöistä oli suorittanut koulutuksen vuoden loppuun mennessä
- Myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kuluissa 100 milj. euron säästöt*
- Terveen organisaation viitekehys (Organizational Health Index, OHI) -tutkimustulos nousi toiseksi ylimmälle tasolle, ja vastausprosentti oli poikkeuksellisen korkea, 86%
- Osa-alueet Ensiluokkainen toimitusketju ja Ylivertainen tuotanto-osaaminen yhdistettiin vuodesta 2019 alkaen
- Tuottavuuden parantaminen hyvin aikataulussa
- Yhtenäinen tuotannon toimintamalli otettu käyttöön tehokkuuden varmistamiseksi
- Korkeammat katteet myyntiä ja hinnoittelua tehostamalla sekä paremman tuotejakauman, tehostamisen ja uudelleenorganisoinnin avulla
- Asiakastytyväisyys parani: Täysin tai erittäin tyytyväisten asiakkaiden osuus 63% (57% vuonna 2017)
- Toimitukset kasvoivat 65% vuodesta 2015*
- Oikaistu käyttökate parani merkittävästi 115 milj. eurolla vuoden 2015 tasosta*
- Uusi strateginen osa-alue vuodesta 2019 alkaen

> Tavoitetaso

- Tavoite vuodelle 2019: 3,5
- Kaikki toimipaikat OHI-kyselyn toiseksi ylimmälle tasolle vuonna 2019
- Läpimenoajan vakauttaminen ja toimitusvarmuus
- Asiakastytyväisyys 75% vuonna 2020
- Kannattavuuden ja tuotejakauman parantaminen
- Ensimmäinen digitaalinen tuotantoalusta

* Muutos vuonna 2016 tehdystä uuden strategian käyttöönotosta alkaen (verrattuna vuoden 2015 lukuihin).

Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	2
Konsernin tunnusluvut	10
Taloudellisten tunnuslukujen täsmäytys	11
Osakekohtaiset tunnusluvut	13
Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentaperusteet	14
TILINPÄÄTÖS	15
Konsernin tuloslaskelma	16
Konsernin laaja tuloslaskelma	16
Konsernitase	17
Konsernin rahavirtalaskelma	18
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	19
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	20
Emoyhtiön tilinpäätös	63
Emoyhtiön tuloslaskelma	63
Emoyhtiön tase	64
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	65
Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	66
Emoyhtiön vastuusitoumukset	66
TILINTARKASTUSKERTOMUS	67

Hallituksen toimintakertomus

Vuosi 2018 oli eurooppalaiselle terästeollisuudelle poikkeuksellinen. Yhdysvaltain terästullit ja halpatuonin nopea kasvu Eurooppaan johtivat ennennäkemättömään epävarmuuteen markkinoilla. Haastava markkinatilanne korosti omien toimenpiteiden tärkeyttä. Parantunut työturvallisuus ja toimintavarmuus, kustannustehokkuuden lisääntyminen sekä vahvistunut organisaation terveys ovat osoitus siitä tinkimättömästä työstä, jota Outokumpu on viime vuosien aikana tehnyt. Vuoden 2018 markkinaheilahteluista huolimatta Outokumpu säilytti tyydyttävän kannattavuustason Euroopassa ja paransi sekä Long Productsin että Ferrochromen tulosta. Americasissa sen sijaan korkeammat kustannukset sekä ongelmat myynnin ja toimitusketjunhallinnan prosessien yhteensopivuudessa johtivat tulospettymykseen. On selvää, että liiketoiminta-alueen tuloksen täytyy jatkossa parantua. Americasissa aloitetut toimenpiteet, strategian määrätietoinen toteuttaminen sekä Euroopan markkinan tasapainottuminen ovat välttämättömiä Outokummun vuodelle 2020 asettamien tavoitteiden saavuttamisessa.

Markkinakehitys

Vuonna 2018 ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen kulutus kasvoi 5,4% edellisvuoteen verrattuna. Amerikassa kulutus kasvoi 7,8%, Aasian ja Tyynenmeren alueella 5,6% ja EMEA-alueella 3,4%. (Lähde: SMR helmikuu 2019)

Ruostumattoman teräksen tuotteiden maailmanlaajuinen reaalkiysyntä vuonna 2018 oli 43,2 milj. tonnia, mikä on 4,9% enemmän kuin 41,2 milj. tonnia vuonna 2017. Reaalkiysynnän kasvu oli voimakkainta arkkitehtuurissa, rakennusteollisuudessa ja infrastruktuurissa 5,8%. Teollisuustuotannossa ja raskaassa teollisuudessa sekä kemian-, petrokemian- ja energiateollisuudessa kysyntä kasvoi molemmissa segmenteissä 5,7%. Kulutustavara- ja lääketeollisuudessa kysyntä kasvoi 4,5% ja autoteollisuudessa ja raskaassa liikenteessä 3,5%. (Lähde: SMR helmikuu 2019)

Taloudellinen kehitys

Vuonna 2018 Outokummun liikevaihto kasvoi 6 872 milj. euroon (2017: 6 356 milj. euroa). Ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 2 428 000 tonnia verrattuna 2 448 000 tonniin vuonna 2017.

Liikevaihto

Milj. €	2018	2017 Oikaistu	2016
Europe	4 267	4 156	3 767
Americas	1 715	1 546	1 325
Long Products	740	591	487
Ferrochrome	542	610	371
Muu toiminta	587	503	567
Sisäiset erät	-980	-1 050	826
Liikevaihto yhteensä	6 872	6 356	5 690

Oikaistu käyttökate laski 485 milj. euroon vuonna 2018 (631 milj. euroa) johtuen noin 140 milj. euron noususta grafiitti-elektrodien ja muiden tuotannon tarveaineiden sekä rahdin kustannuksissa. Euroopassa perushinnat olivat historiallisen matalalla kovan tuontipaineen vuoksi, kun taas USA:ssa perushinnat nousivat edelliseen vuoteen verrattuna. Tuotejakauman parantuminen molemmilla alueilla sekä kustannustehokkuuden kasvu ja tehtaiden toimintavarmuuden parantuminen vaikuttivat myönteisesti tulokseen. Raaka-aineisiin liittyvät varasto- ja metallijohdannaistappiot olivat 16 milj. euroa (-10 milj. euroa).

Vuoden 2018 liiketulos oli 280 milj. euroa (445 milj. euroa) ja tilikauden tulos 130 milj. euroa (392 milj. euroa). Tilikauden tulos sisältää 34 milj. euroa (125 milj. euroa) aiemmin kirjaamattomia laskennallisia verosaamisia pääasiassa Isossa-Britanniassa. Osakekohtainen tulos laski 0,32 euroon vuonna 2018 (2017: 0,95 euroa).

Kannattavuus

Milj. €	2018	2017 Oikaistu	2016
Oikaistu käyttökate			
Europe	248	404	295
Americas	-5	21	-27
Long Products	25	16	-1
Ferrochrome	210	217	80
Muu toiminta ja sisäiset erät	7	-27	-38
Oikaistu käyttökate yhteensä	485	631	309
Oikaisut	10	31	47
Käyttökate	496	663	355
Liiketulos	280	445	103
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	3	9	5
Rahoitustuotot ja -kulut	-107	-127	-121
Tulos ennen veroja	175	327	-13
Tuloverot	-45	65	156
Tilikauden tulos	130	392	144
Liiketulosprosentti	4,1	7,0	1,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,0	11,3	2,6
Osakekohtainen tulos, €	0,32	0,95	0,35
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	0,32	0,90	0,35
Liiketoiminnan nettorahavirta	214	328	389

Liiketoiminnan rahavirta 214 milj. euroa vuodelta 2018 oli alempi kuin 328 milj. euroa vuodelta 2017. Korollinen nettovelka kasvoi 1 241 milj. euroon 1 091 milj. eurosta vuoden 2017 lopussa. Velkaantumistaso nousi 45,1%:iin 40,1%:sta vuoden 2017 lopussa.

Nettorahoituskulut olivat 107 milj. euroa vuonna 2018 (127 milj. euroa). Korkokulut laskivat 70 milj. euroon (92 milj. euroa). Rahavarat olivat vuoden lopussa 68 milj. euroa (112 milj. euroa) ja rahavarat ja maksuvalmiusreservit olivat kokonaisuudessaan yli 0,7 mrd. euroa (0,8 mrd. euroa). Näiden reservien lisäksi Outokumpu sopi joulukuussa 120 milj.

Hallituksen toimintakertomus

euron lainajärjestelystä Kemin kaivoksen DeepMine-projektin rahoittamiseksi.

Taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

Milj. €	2018	2017 Oikaistu	2016
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset velat	798	698	987
Lyhytaikaiset velat	511	505	458
Rahavarat	68	112	204
Korollinen nettovelka yhteensä	1 241	1 091	1 242
Oma pääoma	2 750	2 721	2 416
Oman pääoman tuotto, %	4,8	15,4	6,4
Velkaantumisaste, %	45,1	40,1	51,4
Omavaraisuusaste, %	45,9	46,3	40,4
Korkokulut	70	92	105

Investoinnit käyttöomaisuuteen kasvoivat 260 milj. euroon (174 milj. euroa) johtuen pääasiassa käynnissä olevista investointihankkeista Kemin kaivokseen sekä Chorus-projektiin, johon sisältyy toiminnanohjausjärjestelmän uusiminen, sekä Fagersta Stainlessin yritysostosta.

Investoinnit käyttöomaisuuteen

Milj. €	2018	2017	2016
Europe	76	70	81
Americas	18	18	17
Long Products	30	8	8
Ferrochrome	79	34	20
Muu toiminta	57	44	37
Investoinnit käyttöomaisuuteen yhteensä	260	174	164
Poistot	204	216	226

Liiketoiminta-alueet

Europen liikevaihto kasvoi 4 267 milj. euroon vuonna 2018 (4 156 milj. euroa) samalla kun oikaistu käyttökate laski 248 milj. euroon (404 milj. euroa). Ruostumattoman teräksen toimitukset laskivat 2% edelliseen vuoteen verrattuna ja olivat 1 547 000 tonnia (1 582 000 tonnia). Toteutuneet perushinnat laskivat voimakkaan tuontipaineen vuoksi erityisesti vuoden

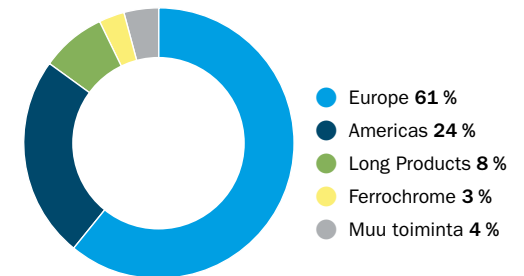
toisella puoliskolla. Merkittävästi parantunut tuotejakauma pienensi tämän tulosvaikutusta. Grafiittielektrodien ja muiden tuotannon tarveaineiden kustannukset nousivat vuonna 2018 noin 80 milj. euroa vuoden 2017 tasoon verrattuna, mutta kustannustehokkuuden kasvu pienensi osittain tulosvaikutusta. Raaka-aineisiin liittyvät varasto- ja metallijohdannaistappiot olivat 26 milj. euroa (-24 milj. euroa). Euroopassa jakelijoiden varastot olivat vuoden lopussa hieman pitkän aikavälin keskitason yläpuolella. EU:n keskimääräinen perushinta vuonna 2018 oli 903 euroa/tonni (1 123 euroa/tonni).

Americasin liikevaihto kasvoi 1 715 milj. euroon vuonna 2018 (1 546 milj. euroa) mutta oikaistu käyttökate laski -5 milj. euroon (21 milj. euroa). Ruostumattoman teräksen toimitukset vuonna 2018 olivat 762 000 tonnia (742 000 tonnia). Toteutuneet perushinnat nousivat parantuneen tuotejakauman tukemana, mutta merkittävästi korkeammat grafiittielektrodikustannukset ja muiden tuotannon tarveaineiden kustannukset yhdessä nousseiden rahtikustannusten kanssa heikensivät vuoden 2018 tulosta noin 40 milj. eurolla. Raaka-aineisiin liittyvät varasto- ja metallijohdannaistappiot olivat 20 milj. euroa (11 milj. euroa). Yhdysvalloissa jakelijoiden varastot olivat vuoden lopussa pitkän aikavälin keskitason yläpuolella. Vuoden 2018 keskimääräinen perushinta oli 1 464 dollaria/tonni, joka oli 90 dollaria/tonni korkeampi kuin vuonna 2017.

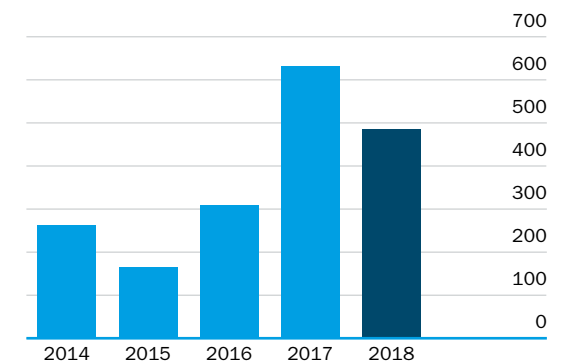
Long Productsin liikevaihto kasvoi 740 milj. euroon (591 milj. euroa) ja oikaistu käyttökate 25 milj. euroon (16 milj. euroa). Ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 8% ja nousivat 285 000 tonniin (264 000 tonnia). Toteutuneet perushinnat nousivat merkittävästi, mutta toisaalta grafiittielektrodien ja muiden tuotannon tarveaineiden kustannukset kasvoivat noin 20 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Raaka-aineisiin liittyvien varasto- ja metallijohdannaisten vaikutus oli 0 milj. euroa verrattuna 3 milj. euron tuottoon vuonna 2017. Liiketoiminta-alueen tulosta tuki Fagersta Stainless AB:n hankinta Ruotsissa kesäkuussa 2018. Koko vuoden aikana kysyntä oli vahvaa kaikilla markkinoilla. Tilausmäärät laskivat vuoden loppua kohden Euroopassa johtuen erityisesti autoteollisuus-segmentin hidastumisesta. Vuonna 2018 perushinnat nousivat edellisvuodesta.

Ferrochromen liikevaihto laski 542 milj. euroon (610 milj. euroa). Ferrochromin tuotanto oli 497 000 tonnia verrattuna

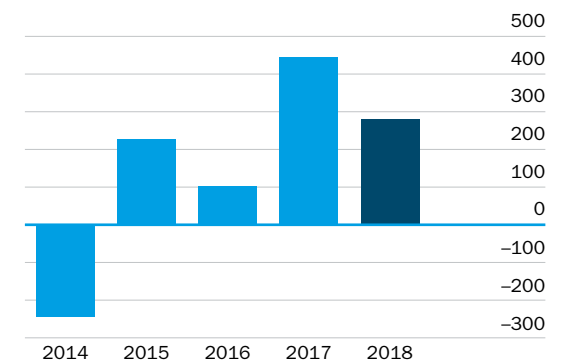
Liikevaihto, 6 872 miljoonaa euroa

Oikaistu käyttökate, milj. €

Liiketulos, milj. €

Hallituksen toimintakertomus

415 000 tonniin vuonna 2017, jolloin tuotantoa heikensivät tuotanto-ongelmat ja kunnossapitotoimet. Oikaistu käyttökate laski 210 milj. euroon (2017: 217 milj. euroa), sillä ferrokromin keskimääräinen sopimushinta vuonna 2018 oli 0,11 Yhdysvaltain dollaria naualta matalampi kuin vuonna 2017 ja kustannukset nousivat pääasiassa kaksin hinnannousun vuoksi. Vuoden 2018 oikaistu käyttökate sisältää 32 milj. euron vakuutuskorvaustuoton, joka liittyy vuonna 2017 sattuneeseen omaisuusvahinkoon ja liiketoiminnan keskeytymiseen. Vuonna 2018 keskimääräinen Euroopan sopimushinta ferrokromille oli 1,31 dollaria naualta, kun se vuonna 2017 oli 1,42 dollaria naualta.

Ei-taloudellinen kehitys Outokummussa

Outokumpu on johtava ruostumattoman teräksen tuottaja, jolla on ensiluokkaiset tehtaat sen päämarkkina-alueilla Euroopassa ja Amerikassa sekä maailmanlaajuinen myynti- ja palvelukeskusverkosto lähellä kansainvälisiä asiakkaitaan. Ruostumatonta teräs on merkittävä tekijä kestävän maailman rakentamisessa. Ruostumatonta terästä käytetään arkkitehtuurissa ja rakentamisessa, infrastruktuurissa, kodinkoneissa, liikenteessä ja raskaassa teollisuudessa. Ruostumatonta teräs on luja, korroosionkestävä, hygieeninen ja esteettinen materiaali, jolla on hyvä lujuus-paino-suhde ja jota ei tarvitse huoltaa. Näiden ominaisuuksien ansiosta ruostumattoman teräksen kulutus on kasvanut viime vuosikymmeninä nopeammin kuin minkään muun metallin (lähde: CRU, elokuu 2017).

Outokummun liiketoiminta perustuu kiertotalouteen. Outokummun ruostumattoman teräksen raaka-aineista yli 85 % on kierrätettyä materiaalia. Valmistamalla uusia tuotteita kierrätys-teräksestä ja metalliromusta säästetään myös luonnonvaroja. Outokummun tavoitteena on minimoida tuotantonsa ympäristövaikutukset koko tuotantoprosessissa. Pitkän käyttöikänsä päätteeksi ruostumatonta terästä on täysin kierrätettävissä ilman laadun heikkenemistä. Outokummun tuotantoyksiköt sijaitsevat usein suhteellisen pienissä kaupungeissa, mikä tarkoittaa, että Outokummun merkitys lähialueen taloudessa on iso ja että yhtiö on usein yksi alueen harvoista yksityisen sektorin työnantajista.

Valtaosa ruostumattoman teräksen toimituksista on austeniittisia tai ferriittisiä standardi- ja erikoisteräksiä, ja loput toimituksista ovat duplex-erikoisteräksiä ja muita ruostumattoman

teräksen lajeja. Outokummun integroitu tuotantoprosessi sisältää yhtiön oman kromikaivoksen, josta saadaan yhtä ruostumattoman teräksen pääraaka-aineista, ferrokromituotannon, sulatuksen, kuumavalssauksen, kylmävalssauksen sekä viimeistelyn ja palvelut.

Kestävän kehityksen hallinnoinnin politiikat ja periaatteet

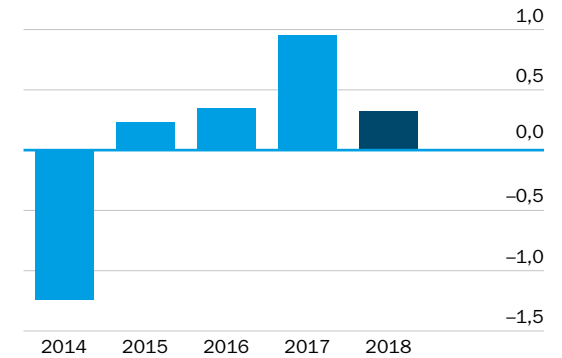
Outokummun toimitusjohtaja vastaa kestävän kehityksen ylitason hallinnoinnista. Yhtiön ympäristö-, terveys- ja turvallisuusyksikkö vastaa kestävän kehityksen strategian toteuttamisesta konsernissa. Liiketoiminta-alueet ja toiminnot vastaavat omien organisaatioidensa toiminnan vastuullisuuden varmistamisesta sekä valvonnan, tiedonkeruun ja raportoinnin asianmukaisuudesta.

Tärkeimmät Outokummun vastuullisuuden hallinnointia ohjaavat politiikat ovat yhtiön toimintaohje, vastuullisuuspolitiikka sekä ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu- ja laatupolitiikka. Nämä politiikat ovat saatavilla englanniksi Outokummun verkkosivuilta. Outokummun toimintaohje määrittelee yhtenäiset liiketoiminnan menettelytavat yhtiössä sekä asettaa periaatteet lakien ja asetusten noudattamisesta ja eettisestä käytöksestä, sisältäen nollatoleranssin korruptiota kohtaan ja edellyttäen kilpailulainsäädännön noudattamista. Vastuullisuuspolitiikka kuvaa taloudellisen, ympäristön ja sosiaalisen vastuullisuuden pääperiaatteet yhtiössä. Outokummun ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatupolitiikka kuvaa yhtiön sitoutumista näiden asioiden jatkuvaan kehittämiseen, lakien ja asetusten noudattamiseen kaikissa yhtiön toimintamaissa sekä sidosryhmien vaatimusten täyttämiseen.

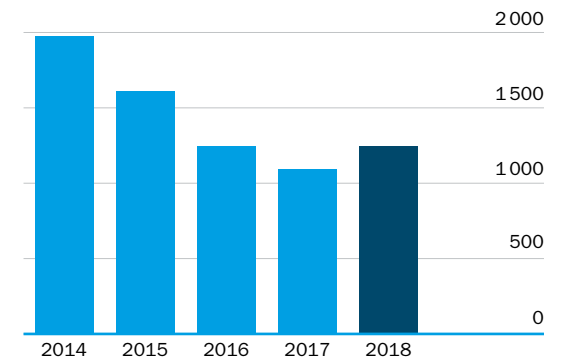
Outokummulla on myös korruption torjumiseksi ohjeet, jotka ohjeistavat tarkemmin vastuullisen liiketoiminnan käytännöistä. Outokummussa ei hyväksytä minkäänlaista syrjintää, joka perustuu etniseen alkuperään, kansallisuuteen, uskontoon, poliittisiin näkemyksiin, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen, ikään tai muuhun ominaisuuteen.

Ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatupolitiikan lisäksi Outokummussa on käytössä tiukat turvallisuusperiaatteet ja työterveys- ja turvallisuusstandardit. Turvallisuus on yksi yhtiön kuudesta strategisesta osa-alueesta ja siten yksi pääprioriteeteista yhtiössä. Henkilöstön terveys ja hyvinvointi ovat

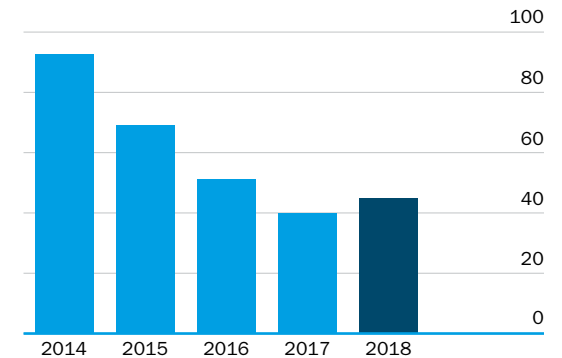
Osakekohtainen tulos, €

Korollinen nettovelka, milj. €

Velkaantumisaste, %

Hallituksen toimintakertomus

päivittäisen toiminnan elinehto ja pitkän aikavälin kilpailukyyn edellytys. Outokumpu työskentelee saavuttaakseen nollan tapaturman tavoitteen.

Konsernin periaatteet, politiikat ja ohjeet ovat Outokummun hallinnon, riskienhallinnan ja compliance-asioiden perusta. Poliitikkoja ja ohjeita toteutetaan sisäisen viestinnän, pakollisten koulutusten ja sisäisen valvonnan keinoin. Outokummussa on käynnissä hallinnon, riskienhallinnan ja compliance-asioiden projekti sisäisen valvonnan prosessien parantamiseksi ja kehittämiseksi entisestään.

Sisäinen tarkastus valvoo jatkuvasti yhdessä ulkopuolisten tarkastajien kanssa konsernin ohjeistuksen ja standardien noudattamista, kun taas ympäristöorganisaatio seuraa ympäristötavoitteiden toteutumista neljännesvuosittain. Lisäksi tehdään vuosittain ympäristöauditointeja sisäisen riskiarvioinnin perusteella. Outokumpu toteutti vuonna 2018 raaka-ainetoimittajien seulontoja ympäristö-, sosiaalisen ja hallintoasioiden osalta. Lisäksi yli puolet toimittajista käyvät läpi kuukausittaisen seulonnan sanktioiden varalta. Osana liiketoiminnan johtamista palkitsemisjärjestelmät tukevat strategisten tavoitteiden, kuten tavoitteista tärkeimmän eli turvallisuuden, toteutumista.

Outokumpu noudattaa myös kahden asteen otaksumaa sitoutuen tieteelliseen standardiin pohjautuvaan ilmastotavoitteeseen (Science Based Targets Initiative) ja osallistuu YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen. Outokumpu noudattaa kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia lakeja ja asetuksia ja kunnioittaa kansainvälisiä sopimuksia ihmisoikeuksista ja työntekijöiden oikeuksista, kuten YK:n ihmisoikeusjulistusta, ja tuomitsee pakkotyön ja lapsityövoiman käytön. Kaikilla Outokummun työntekijöillä on vapaus liittyä paikallisiin työntekijäliittoihin paikallisten sääntöjen mukaisesti. Outokumpu odottaa toimittajiensa ja urakoitsijoidensa noudattavan soveltuvia lakeja ja asetuksia sekä Outokummun toimintaohjetta tai muita vastaavia standardeja ja periaatteita, ja täyttävän yhtiön toimittajille asettamat vaatimukset. Outokumpu pyrkii varmistamaan, että orjuuttamisella tai ihmiskaupalla ei ole mitään osaa yhtiön toimitusketjussa tai toiminnassa.

Pitkän aikavälin kestävän kehityksen tavoitteet

Outokummun tavoitteena on parantaa yhtiön resurssitehokkuutta minimoimalla neitseellisten materiaalien ja energian käyttöä sekä edistää ilmastonsuojelua. Yhtiön tavoitteet ovat:

- Kierrätysisällön kasvattaminen yli 90%:n vuoteen 2020 mennessä
- Energiatehokkuuden parantaminen 1%:lla vuodessa vuoteen 2020 mennessä
- Outokumpu sitoutuu vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään (suorat, epäsuorat ja muut epäsuorat) 20%:lla ruostumattoman teräksen tonnia kohti verrattuna vuosien 2014–2016 lähtötasoon
- Turvallisuuden nostaminen teollisuuden alan parhaan 10%:n joukkoon vuoteen 2020 mennessä (pitkän aikavälin tavoite: ei yhtään tapaturmaa)

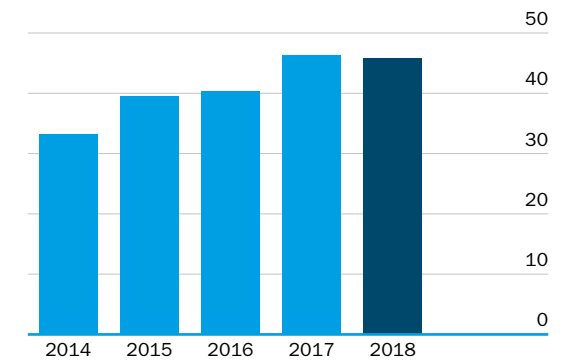
Outokummun päästötavoite tuotettua tonnia kohti sisältää toimittajien päästöt ja on linjassa terästeollisuuden tavoitteiden kanssa.

Ympäristövastuu

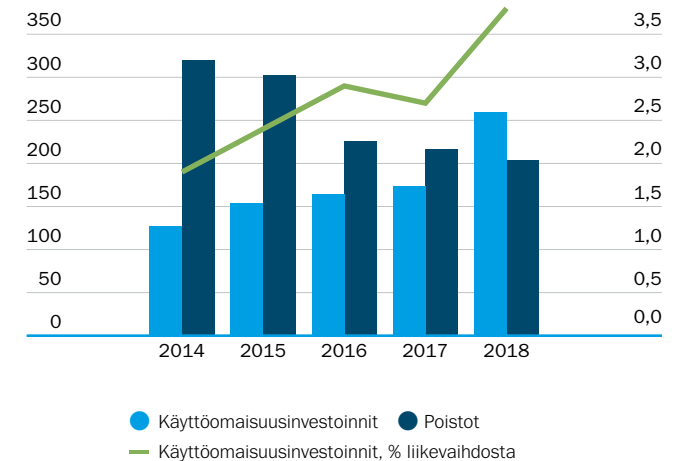
Ruostumattoman teräksen suurimmat ympäristövaikutukset ovat neitseellisten materiaalien käyttö, suora ja epäsuora energian käyttö, päästöt ilmaan, tuotantolaitosten päästöt veteen ja tuotantoprosessissa syntyvä jäte.

Outokummun käyttämät pölyntalteenottojärjestelmät ottavat talteen 99% pölyistä, ja vettä kierrätetään tuotantoprosessissa niin paljon kuin mahdollista sekä puhdistetaan tehtailla. Sen lisäksi että materiaalitehokkuutta edistetään käyttämällä kierrätettyjä materiaaleja niin paljon kuin mahdollista, Outokummun tavoitteena on vähentää kaatopaikalle menevän jätteen määrää ja käyttää tuotantoprosesseissaan syntyvää jätettä omassa tuotannossaan. Outokummun tavoitteena on myös lisätä tuotantoprosessista syntyvän sivutuotekuonan käyttöä yhtiön ulkopuolella esimerkiksi tienrakennuksessa, betoninvalmistuksessa ja vedenpuhdistuksessa. Kaiken käytetyn kuonan määrä verrattuna käytettyyn ja kaatopaikalle menevään kuonaan (käyttöaste) on hieman vähentynyt, mutta kaatopaikalle viety kuona on pysynyt arviolta samana. Tuotannossa syntyvän jätteen lisäksi kaivostoiminnassa syntyy rikastushiekkaa, joka on merkittävin kaivosalueelle läjitettävä jäte.

Omavaraisuusaste, %

Käyttöomaisuusinvestoinnit ja poistot, milj. €

Hallituksen toimintakertomus

Vuonna 2018 Outokummun kierrätetyn materiaalin (kaikki sisään tuleva metalli jätteistä, kuten romu, metallihilse tai metallit kuonan- ja pölynpuhdistuksessa, tuotettua tonnia kohden) osuus pysyi samalla tasolla 88,6%:ssa. Energiatohokkuuden muutos verrattuna lähtötasoon on laskettu eri prosessivaiheiden summana ja oli 8,9% (2017: 10,4% and 2016: 11,0%) verrattuna vuosien 2007–2009 vertailukelpoiseen lähtötasoon. Merkittäviä ympäristöongelmia ei ollut.

Kaiken kaikkiaan Outokumpu on edennyt suunnitellusti pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa, joista vain energiatohokkuus oli hieman jäljessä vuonna 2018. Vuonna 2018 Outokumpu uusi hiilidioksidipäästötavoitteen hyväksytyt tieteelliseen standardiin pohjautuvan tavoitteen (Science Based Target) mukaisesti ja vähensi päästöjä noin 8% lähtötasoon verrattuna. Kaatopaikalle menevän jätteen määrä kasvoi, sillä useampi jättemateriaali, kuten pöly, liete tai tulenkestävät materiaalit, vaati viemistä kaatopaikalle.

Kaikilla Outokummun tuotantolaitoksilla on ympäristöluvut, jotka määrittelevät tuotantotoiminnan rajat. Vuonna 2018 päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa. Tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, tunnistettuja ja niillä oli vain vähäisiä ympäristövaikutuksia. Tornion sulattamalla havaittiin kolme tapausta liittyen radioaktiivisen amerikummin lähteisiin vuoden aikana. Kaksi niistä tuli sulattoon raaka-aineiden mukana. Yksi tapaus havaittiin sisään tulevan romun valvonnassa eikä aiheuttanut mitään riskiä työntekijöille tai ympäristölle: matala-aktiiviset pölyt ja kuonat hoidettiin ja vietiin erillisinä kaatopaikalle Säteilyturvakeskuksen ohjeistuksen mukaisesti.

Ympäristövaikutukset

	2018	2017	2016
Suorat ja epäsuorat (Scope 1, 2 ja 3 CO ₂ -päästöt), tonnia tuotettua tonnia kohti	1 719	1 839	1 863 ¹⁾
Energian käyttö, GJ tuotettua tonnia kohti	10,1	9,3	9,8
Kaikkien sivutuotteiden käyttöaste, ml. ferrokromituotannon kuona, %	88,1	91,1 ²⁾	90,2
Jäte, tonnia tuotettua terästonnia kohti	0,472	0,361	0,406

¹⁾ Vuosien 2014–2016 lähtötaso 1 863 tonnia

²⁾ Oikaistu

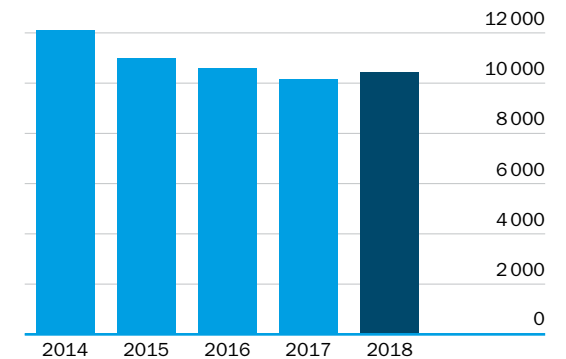
EU:n päästökauppajärjestelmä (ETS) jatkuu kolmannella kaupakaudella (2013–2020). Päästökauppajärjestelmän alaiset Outokummun toiminnot saavat edelleen ilmaisia päästöoikeuksia tehokkuuteen perustuvan vertailun ja aiemman toiminnan perusteella. Päästöoikeudet riittivät Outokummun toiminnoille vuodeksi 2018 ja niiden odotetaan riittävän vuodeksi 2019. Yhtiön ilmaisten päästöoikeuksien määrä on alle odotettujen päästöjen vuonna 2019. Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevissa merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä, eikä yhtiön tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävä vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Sosiaalinen vastuu

Outokummun tärkein turvallisuuden mittari on kaikkien työtaturmien taajuus (TRIFR), joka sisältää kuolemaan johtaneet tapaturmat, poissaoloon johtaneet tapaturmat, korvaavan työn tapaukset ja ensihoitoa vaatineet tapaukset miljoonaa työtuntia kohden. Yhtiön TRIFR parani hieman viime vuoteen verrattuna ja oli 4,1 tavoitteen ollessa <4,0 (2017: 4,4). Vuonna 2018 Outokumpu jatkoi työntekijöidensä turvallisuustietouden koulutusta vuonna 2017 aloitetun ohjelman mukaisesti.

Outokummun henkilöstömäärä kasvoi 308:lla vuoden aikana, ja yhtiön palveluksessa oli joulukuun 2018 lopussa 10 449 henkilöä (2017: 10 141 ja 2016: 10 600). Henkilöstömäärän nousu johtui Fagersta Stainless -yhtiön hankinnasta Ruotsissa. Palkat ja palkkiot olivat vuonna 2018 yhteensä 541 milj. euroa (2017: 549 milj. euroa ja 2016: 562 milj. euroa). Välilliset henkilöstökustannukset olivat 135 milj. euroa (2017: 135 milj. euroa ja 2016: 151 milj. euroa).

Henkilöstö 31.12.2018

Sosiaalisen vastuun mittarit

	2018	2017	2016
Tasa-arvo			
Työntekijät			
Miehiä, %	85	86	84
Naisia, %	15	14	16
Hallitus			
Miehiä, %	67	71	67
Naisia, %	33	29	33
Turvallisuus			
Kaikkien työtaturmien taajuus (miljoonaa työtuntia kohti)	4,1	4,4	8,7

Outokummulla on käytössä intranetissä ja verkkosivuilla Helpline-palvelu, jossa voi raportoida anonyymisti epäillyistä rikkomuksista tai epäeettisestä käytöksestä. Vuonna 2018 Outokummussa oli 14 väitettyä mahdollista väärinkäytöstä, jotka ilmoitettiin Helpline-palvelun ja muiden kanavien kautta. Kaikki tapaukset tutkittiin yksityiskohtaisesti ja asianmukaiset korjaavat toimenpiteet on tehty.

Outokummun compliance-asioiden ohjelman keskeisenä tavoitteena on tehdä tunnetuksi ja kouluttaa toimintaohjeeseen ja sen aiheisiin liittyvissä asioissa. Osana näitä toimia Outokumpu julkaisi kaksi compliance-asioihin liittyvää verkkokurssia. Korruptionvastaisuuteen liittyvä verkkokurssi on pakollinen

Hallituksen toimintakertomus

toimihenkilöille ja sen suorittamisaste oli 97%. Toinen tietoturvallisuusverkkokurssi keskittyi EU:n GDPR-sääntelyyn. Se oli myös pakollinen toimihenkilöille ja sen suorittamisaste oli 98%. Vuonna 2017 julkaistu toimintaohjetta käsittelevä verkkokurssi on myös pakollinen toimihenkilöille ja vuonna 2018 se julkaistiin myös tuotantotyöntekijöille tavoitteena saada kaikki toimipaikat koulutettua vuoden 2019 aikana.

Tutkimus ja tuotekehitys

Outokummun tutkimus ja kehitys (T&K) toimii läheisessä yhteistyössä myyntimme, tuotantomme ja asiakkaidemme kanssa. Pyrimme siihen, että T&K-toimintaamme ohjaavat asiakkaidemme nykyiset ja tulevat tarpeet. Outokummulla on kolme T&K-keskusta, jotka sijaitsevat Avestassa Ruotsissa, Krefeldissä Saksassa ja Torniossa Suomessa. Vuonna 2018 Outokummun T&K-kustannukset olivat 15 milj. euroa, vastaten 0,2% liikevaihdosta (2017: 13 milj. euroa ja 0,2%, 2016: 20 milj. euroa ja 0,4%).

Vuonna 2018 tutkimus- ja kehitystoimintamme uudelleen-organisoitiin muodostamalla tiimit, jotka keskittyvät prosessin-kehitykseen, tuote- ja sovelluskehitykseen ja digitalisaatioon. Muutoksen tavoitteena on lisätä T&K-toiminnan vaikuttavuutta liiketoimintaamme, ja mahdollistaa T&K-osaamisemme hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla. Prosessinkehitystiimit keskittyvät tuotantoprosessiemme suorituskyvyn parantamiseen ja metallurgisen osaamisen kehittämiseen. Tuote- ja sovelluskehitystiimit keskittyvät tuoteominaisuuksien, uusien tuotteiden ja terästemme sovellusten kehittämiseen valituilla strategisilla alueilla. Tiimit kehittävät osaamistamme korroosion, tuotantotekniikan, pintateknologian ja ruostumattoman teräksen sovellusten alueilla.

Yhteistyötä tutkimus- ja kehitysorganisaation, teknisen asiakaspalvelun, tuotehallinnan ja tuotantoyksiköiden välillä lähennettiin entisestään vuoden 2018 aikana. Tutkimus- ja kehitysprojektien nopeutta ja vaikuttavuutta voidaan näin lisätä tehokkaamman priorisoinnin ja resurssienhallinnan avulla.

Riskit ja epävarmuustekijät

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinnan

tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja pienentää riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, toimittajien, henkilöstön, velkojien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata konsernin tavoitteiden saavuttamista. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia.

Riskienhallintaprosessi on osa johtamisjärjestelmää, ja se jakautuu neljään vaiheeseen: riskien tunnistamiseen, arviointiin ja priorisointiin, riskien pienentämiseen ja raportointiin. Keskeisiä riskejä arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

Riskienhallinnan painopisteenä oli vuonna 2018 tunnistettujen riskien korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen ja toimintavarmuuden kehittämisen tukeminen muun muassa keskeytysriskejä mallintamalla sekä riskienhallintaprosessin tehokkuuden kehittäminen. Nämä sisälsivät myös tukitoimia konsernin toimintakustannusten alentamiseksi, metalli- ja hyödykeriskien hallintaprosessin parantamiseksi ja Outokummun toimintojen tehokkuuden sekä valvonnan parantamiseen osana suurta liiketoimintaprosessien muutosprojektia.

Outokumpu jatkoi järjestelmällisiä paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelmaa, joissa keskityttiin myös toimintavarmuuteen ja konerikoista johtuvien keskeytysten ehkäisemiseen. Vuonna 2018 tehtiin kaikkiaan noin 20 paloturvallisuuteen ja konerikkojen vahingontorjuntaan liittyvää auditointia omien asiantuntijoiden ja ulkopuolisten neuvonantajien yhteistyönä.

Merkittävimmät toteutuneet riskit vuonna 2018 liittyivät kustannusten nousuun tiettyjen tuotannon tarveaineiden osalta, Americas-liiketoiminta-alueen riittämättömään kannattavuuteen, markkinahäiriöt artiklaan 232 liittyen ja liiketoimintaprosessien muutosprojektin viivästymiseen.

Strategiset ja liiketoimintariskit

Outokummun merkittävimpiä strategisia ja liiketoimintariskejä ovat ruostumattoman terästuotannon globaalin ylikapasiteetin kehittämiseen sekä raaka-aineiden ja lopputuotteiden hintojen volatiiliteettiin liittyvät riskit ja epävarmuudet; yhtiön vision toteuttamiseen, kuten uusien tietojärjestelmien ja prosessien käyttöönottoon, tuotantovarmuuden parantamiseen, kilpailukyyn

ja taloudellisen suorituskyvyn parantamiseen liittyvät riskit; riski kauppasodasta Yhdysvaltain terästullien ja Euroopan komission suojaustoimien takia; ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinoiden kehitykseen ja kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; sähkön, polttoaineiden, nikkelin, raudan ja molybdeenin hintojen muutosten vaikutus liiketoiminnan rahavirtaan; ruostumattoman teräksen globaaliin kilpailuympäristöön vaikuttavat valuuttakurssien muutokset; sekä oikeudellisten kiistojen, maailmanpoliittisen tilanteen tai ympäristölainsäädännön muutosten epäsuotuisat vaikutukset liiketoimintaan.

Toiminnalliset riskit

Outokummun kannalta keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat: suuret tulipalot tai konerikot, ja niistä aiheutuvat liiketoiminnan keskeytykset; riippuvuus informaatioteknologiasta ja tietoturvariskit; hajanaiseen järjestelmäympäristöön liittyvät riskit; toimitusketjuun liittyvät riskit ja riippuvuus tietyistä kriittisistä toimittajista; ja projektien toteuttamiseen liittyvät riskit, erityisesti uuden ERP-järjestelmän toteuttamisessa. Toiminnallisiin riskeihin sisältyvät myös riittämättömät tai epäonnistuneet sisäiset prosessit, työntekijöiden toiminta, järjestelmävirheet, luonnonkatastrofien kaltaiset tapahtumat sekä väärinkäytökset tai rikokset. Tällaiset riskit liittyvät usein tuotannon toimintoihin, logistiikkaan, taloudellisiin prosesseihin, merkittäviin investointiprojekteihin, muihin projekteihin tai informaatioteknologiaan. Toteutuessaan ne voivat johtaa henkilö- tai omaisuusvahinkoihin, muihin vastuisiin, omaisuuden menetyksiin, liiketoiminnan keskeytymiseen tai ympäristöhaittoihin. Vakuutukset kattavat osan Outokummun toiminnallisista riskeistä. Jotta tulipaloista mahdollisesti aiheutuvat omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytykset keskeisillä tuotantolaitoksilla pysyisivät mahdollisimman vähäisinä, Outokummulla on järjestelmällinen paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelma. Vuoden aikana tehtiin lisätoimenpiteitä käyttövarmuuden parantamiseksi osana vahingontorjuntatoimintaa.

Ympäristöriskit

Merkittävimmät ympäristöön liittyvät liiketoimintariskit liittyvät päästökauppaan, uusiin ympäristö- ja kuluttajansuojaatimuksiin sekä ympäristölainsäädännön muutoksiin ja niiden vaikutuksiin Outokummun kilpailukykyyn sekä sähkönhinnan nousuun ja Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään liittyviin päästökustannuksiin.

Hallituksen toimintakertomus

Merkittävimmät ympäristöriskit tuotantolaitoksilla liittyvät happojen käyttöön, ongelmajätteisiin ja myrkyllisiin kaasuihin, kaatopaikkoihin, maaperän tai pohjaveden pilaantumiseen sekä vaarallisten saastuttavien aineiden pitkäaikaisiin vaikutuksiin. Outokummulla on myös joitain mahdollisia ympäristövastuita suljetuilla kaivoksilla ja tehdasalueilla.

Turvallisuuteen ja henkilöstöön liittyvät riskit

Turvallisuuteen ja henkilöstöön liittyvät tärkeimmät riskit ovat oman henkilöstön ja urakoitsijoiden kuolemantapauksiin ja vakaviin tapaturmiin liittyvät riskit, joilla voisi olla myös merkittävä vaikutus Outokummun turvallisuuskulttuuriin tai työnantajamaineeseen; avainhenkilöiden tai erityisosaamista tai erityisiä asiakassuhteita omaavien henkilöiden menetys, jolla voi olla merkittävä vaikutus Outokummun liiketoimintaan; sekä riski, että Outokumpu ei kykene houkuttelemaan, pitämään kiinni, motivoimaan, kouluttamaan tai kehittämään ammatillisesti henkilökuntaansa eri organisaatiotasolla, millä voi olla haitallinen vaikutus Outokummun liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai operatiivisiin tuloksiin.

Compliance-asioihin, rikoksiin ja maineeseen liittyvät riskit

Outokumpu toimii ympäri maailmaa, ja sen toiminnot ulottuvat monen eri lainsäädännön ja monitahaisen säätelyn toimivalta-alueille aikana, jolloin erilaiset kilpailulainsäädäntöön, korruption- ja lahjonnan vastaisiin toimiin, rahanpesun ehkäisemiseen, tietoturvan parantamiseen (mukaan lukien EU:n tietosuojasetus) ja kaupan rajoitteisiin liittyvät toimenpiteet sekä sanktiot ovat olleet maailmanlaajuisesti kasvussa. Outokumppuun kohdistuu myös henkilöstön tekemien petosten, ulkoisten varkauksien ja rikoksien, kriittisten tutkimus- ja kehitystietojen menetyksen, väärinkäytösten sekä myyntiagenttien tai yhteisyritysten ja muiden yritysten tekemien rikkomusten riski.

Kestävään kehitykseen ja yritysvastuuseen liittyvät riskit

Outokummun tavoitteena on tunnistaa aktiivisesti, mille kestävään kehitykseen ja yritysvastuuseen liittyville asioille ja riskeille, mukaan lukien ihmisoikeuksiin liittyville asioille ja riskeille, yhtiö voi olla alttiina. Outokumpu ottaa kaikki työntekijöiden oikeuksien rikkomukset ja niihin liittyvät uhat, toimintansa täyden läpinäkyvyyden sekä ihmisoikeusasioiden noudattamisen vakavasti. Outokumpu toimii kuitenkin pääasiassa sellaisilla alueilla, joissa ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä ei pidetä suurina.

Rahoitusriskit

Outokummun kannalta keskeisiä rahoitusriskejä ovat nikkelin, raudan, molybdeenin, energian ja polttoaineiden hinnanvaihtelut; valuuttamuutokset, jotka vaikuttavat euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan; Yhdysvaltain dollariin, euroon ja Ruotsin kruunuun liittyvät korkomuutokset; muutokset Outokummun velan luottomarginaaleissa; rajoitetut mahdollisuudet uuteen rahoitukseen; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien toimittajat ja rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit; maksuvalmiuteen ja jälleenrahoitukseen liittyvät riskit; osakeomistusten arvoon liittyvät riskit; rahoitussopimusten tai muiden lainaehtojen kovenanttiriski, joka voi johtaa lainojen ennenaikaiseen erääntymiseen ja maksukyvyttömyystilanteeseen; ja etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen osake- ja korkosijoitusten hintoihin liittyvät riskit sekä etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen vastuiden arvostusparametreihin, erityisesti pitkiin korkoihin liittyvät riskit.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Outokummun lyhyen aikavälin riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat: yhtiön vision toteuttamiseen kuten toimintavarmuuden, kilpailukyvyyn ja tuloksetta parantamiseen liittyvät riskit ja epävarmuustekijät (mukaan lukien uusien IT-järjestelmien ja prosessien toteuttaminen); ruostumattoman teräksen ylikapasiteetti ja ruostumattoman teräksen sekä ferrokromin markkinakehitykseen ja kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; saatavuus- ja hintariskit tietyissä tuotantohyödykkeissä, kuten grafiitti elektrodeissa; riippuvuus tietyistä kriittisistä toimittajista; merkittävien rahavarojen sitoutuminen varastoihin ja asiakassaamisiin metallien hinnannousun seurauksena; sähkön, polttoaineiden, ferrokromin, nikkelin, raudan ja molybdeenin hinnanvaihtelut; euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan vaikuttavat valuuttakurssimuutokset; muutokset Outokummun velan luottomarginaaleissa; osakeomistuksien arvoon liittyvät riskit; projektien toteutumiseen liittyvät riskit; tietoturvariskit ja riippuvuus informaatioteknologiasta; hajanaiseen järjestelmäympäristöön liittyvät riskit; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien toimittajat ja rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit. Mahdolliset epäsuotuisat muutokset maailmanpolitiikassa tai -taloudessa, mukaan lukien epäsuotuisa sopimukseton tai kova (no-deal or hard) Brexit-skenaario, voivat haitata Outokummun liiketoimintaa ja pääsyä rahoitusmarkkinoille.

Merkittävät oikeudenkäynnit

Myytyihin kupariliiketoimintoihin liittyvä kanne Espanjassa

Outokumpu myi koko kupariliiketoimintansa vuosina 2003–2008. Eräs myydyistä yhtiöistä ajautui sittemmin konkurssiin. Kyseisen espanjalaisen yhtiön konkurssin pesänhoitaja on nostanut Outokumpu Oyj:tä sekä kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan takaisinsaantikanteen, joka koskee konkurssiin ajautuneen espanjalaisen yhtiön yrityskaupan yhteydessä tekemiä maksuja. Espanjalainen ensimmäisen asteen tuomioistuimien hyväksyi Outokumpua ja kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan nostetun 20 milj. euron korvausvaatimuksen. Outokumpu ja kaksi muuta yhtiötä valittivat oikeuden päätöksestä ja maaliskuussa 2018 valitustuomioistuimien antoi asiassa päätöksen Outokummun eduksi. Toukokuussa 2018 konkurssipesä valitti päätöksestä Espanjan korkeimpaan oikeuteen, jossa asian käsittely on kesken.

Entiseen verokonserniin liittyvä kanne Italiassa

Joulukuussa 2015 Outokumpu Holding Italia ja Acciai Speciali Terni (AST) joutuivat kiistaan, joka liittyy entiseen Thyssen-Kruppin verokonsolidointiin Italiassa. AST vaatii noin 23 milj. euroa ThyssenKruppin aikanaan johtamasta verokonsolidoinnista. Outokumpu Holding Italia oli aiemmin ThyssenKruppin holding-yhtiö, joka siirtyi Inoxumiin carve-out-prosessissa vuonna 2011. Yhtiön 23 milj. euron vaade johtuu verohyödyistä (verotappiot, veronhyvitykset ja korkokustannukset), jotka AST siirsi Italian verokonsernille tilikausien 2007/08–2013 aikana ja joita AST:n käsityksen mukaan ei seuraavina vuosina suoritettu AST:lle. Asian käsittely tuomioistuimessa Italiassa on kesken.

Kilpailuviranomaisen tutkinta Saksassa

Syyskuussa 2016 Outokumpu sai Saksan liittovaltion kilpailuviranomaiselta tiedon sen aloittamasta kartellitutkinnasta, jonka kohteena oli mm. Outokummun saksalainen tytäryhtiö Outokumpu Nirosta GmbH. Outokumpu aloitti tutkimuksen johdosta sisäiset tutkimukset ja tuli vakuuttuneeksi siitä, että tutkinta oli Outokummun osalta aiheeton. Toukokuussa 2018 Outokumpu sai kilpailuviranomaiselta virallisen vahvistuksen siitä, että tutkinta oli Outokummun osalta lopetettu.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

31.12.2018 Outokummun osakepääoma oli 311 milj. euroa, ja osakkeiden kokonaismäärä oli 416 374 448. Vuoden lopussa yhtiön hallussa oli 5 810 729 omaa osaketta. Keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden määrä vuonna 2018 oli 411 065 622.

Johdon omistamat osakkeet ja osakepalkkio-ohjelmat

31.12.2018 Outokummun hallituksen ja johtoryhmän jäsenien hallussa oli yhteensä 2 483 353 Outokummun osaketta, mikä vastaa 0,6% kaikista osakkeista.

Outokummussa on osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä johtoryhmän jäsenille, muulle johdolle ja avainhenkilöille. Yhtiön osakeperusteiset kannustinjärjestelmät ovat suoritepohjainen osakeohjelma, rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma sekä toimitusjohtajan ja muiden avainhenkilöiden osakeosto-ohjelmat. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen vuonna 2018 luovutettiin kaikkiaan 892 170 osaketta osakeohjelmien osallistujille asetettujen tavoitteiden ja ohjelmien ehtojen mukaisesti. Outokumpu maksoi osakepalkkiot yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Suoritepohjaisessa osakeohjelmassa ja rajoitettuja osakkeita koskevassa ohjelmassa ovat parhaillaan käynnissä kaudet 2017–2019 ja 2018–2020, ja hallitus hyväksyi joulukuussa 2018 ohjelmien seuraavan ansaintakauden 2019–2021. Suoritepohjaisen osakeohjelman kausien 2017–2019 ja 2018–2020 ansaintakriteerit mittaavat Outokummun tulosta ja pääoman käytön tehokkuutta verrokkiryhmään verrattuna.

Lisätietoja osakepalkkio-ohjelmista on tilinpäätöksen liitetiedossa 18.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Selvitys Outokummun hallinto- ja ohjausjärjestelmästä löytyy [yhtiön verkkosivulta](#).

Varsinainen yhtiökokous

Outokumpu Oyj:n varsinainen yhtiökokous 2018 pidettiin 22.3.2018 Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2017 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden yhtiön johdolle. Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2017 jaetaan osinkoa 0,25 euroa osakkeelta. Yhtiökokous hyväksyi ehdotukset hallituksen

valtuuttamisesta päättämään omien osakkeiden hankinnasta sekä osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Yhtiökokous hyväksyi myös nimitystointomikunnan ehdotukset hallituksen jäsenistä ja palkkioista.

Yhtiökokous päätti nimitystoimikunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenmääräksi yhteensä kuusi (6). Toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, yhtiökokous valitsi hallituksen jäseniksi uudelleen hallituksen nykyisistä jäsenistä Kati ter Horstin, Heikki Malisen, Eeva Sipilän ja Olli Vaartimon. Uusina jäseninä hallitukseen valittiin Kari Jordan ja Pierre Vareille. Kari Jordan valittiin hallituksen puheenjohtajaksi ja Olli Vaartimo varapuheenjohtajaksi.

Nimitystoimikunta

Outokummun osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostavat neljä suurinta yhtiön osakasluetteloon 1.10. rekisteröityä Outokummun osakkeenomistajaa. Lisäksi Outokummun hallituksen puheenjohtaja Kari Jordan toimii nimitystoimikunnan asiantuntijajäsenenä. Nimitystoimikunnan tehtävänä on vuosittain valmistella varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista.

Outokummun neljä suurinta osakkeenomistajaa 1.10.2018 olivat Solidium Oy, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja Kansaneläkelaitos, jotka ovat nimenneet nimitystoimikuntaan seuraavat edustajat:

- Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen
- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman talousjohtaja Pekka Pajamo
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Jouko Pölönen
- Kansaneläkelaitoksen sijoituspäällikkö Tuula Korhonen

Nimitystoimikunta antoi ehdotuksensa Outokummun hallitukselle 24.1.2019.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Outokummun osingonjakopolitiikan mukaisesti maksettavien osinkojen määrä suhdannekierron aikana on 30–50 prosenttia tilikauden voitosta. 31.12.2018 emoyhtiön tilinpäätöksen mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 2 298 milj. euroa, mikä sisältää kertyneet voittovarot 175 milj. euroa.

Hallitus esittää 27.3.2019 pidettävälle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 0,15 euroa osakkeelta vuodelta 2018.

Konsernin tunnusluvut

		2018	2017 ¹⁾	2016	2015	2014
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto	Milj. €	6 872	6 356	5 690	6 384	6 844
– liikevaihdon muutos	%	8,1	11,7	–10,9	–6,7	1,5
– viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	%	96,7	96,5	96,4	96,6	96,7
Sijoitettu pääoma 31.12. ²⁾	Milj. €	4 086	3 929	3 816	4 133	4 072
Investoinnit käyttöomaisuuteen ³⁾	Milj. €	260	174	164	154	127
–suhteessa liikevaihtoon	%	3,8	2,7	2,9	2,4	1,8
Poistot	Milj. €	204	216	226	302	320
Arvonalentumiset	Milj. €	12	2	26	1	27
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Milj. €	15	13	20	23	23
–suhteessa liikevaihtoon	%	0,2	0,2	0,4	0,4	0,3
Henkilöstö 31.12. ⁴⁾		10 449	10 141	10 600	11 002	12 125
–keskimäärin vuoden aikana ³⁾		10 468	10 485	10 977	11 833	12 540
Kannattavuus						
Oikaistu käyttökate	Milj. €	485	631	309	165	263
Käyttökate	Milj. €	496	663	355	531	104
Liiketulos	Milj. €	280	445	103	228	–243
– suhteessa liikevaihtoon	%	4,1	7,0	1,8	3,6	–3,6
Tulos ennen veroja	Milj. €	175	327	–13	127	–459
– suhteessa liikevaihtoon	%	2,5	5,1	–0,2	2,0	–6,7
Tilikauden tulos	Milj. €	130	392	144	86	–439
– suhteessa liikevaihtoon	%	1,9	6,2	2,5	1,4	–6,4
Oman pääoman tuotto ²⁾	%	4,8	15,4	6,4	3,9	–21,8
Sijoitetun pääoman tuotto ²⁾	%	7,0	11,3	2,6	5,3	–5,8

		2018	2017 ¹⁾	2016	2015	2014
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Korollinen nettovelka	Milj. €	1 241	1 091	1 242	1 610	1 974
– suhteessa liikevaihtoon	%	18,1	17,2	21,8	25,2	28,8
Nettorahoituskulut	Milj. €	107	127	121	149	223
– suhteessa liikevaihtoon	%	1,6	2,0	2,1	2,3	3,3
Korkokulut	Milj. €	70	92	105	130	141
– suhteessa liikevaihtoon	%	1,0	1,5	1,9	2,0	2,1
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate		2,6	1,7	4,0	9,8	7,5
Osakepääoma	Milj. €	311	311	311	311	311
Oma pääoma yhteensä	Milj. €	2 750	2 721	2 416	2 329	2 132
Omavaraisuusaste	%	45,9	46,3	40,4	39,6	33,3
Velkaantumisaste	%	45,1	40,1	51,4	69,1	92,6
Liiketoiminnan nettorahavirta ³⁾	Milj. €	214	328	389	–34	–126

¹⁾ Vuoden 2017 tiedot oikaistu IFRS 15 -standardin käyttöönotosta johtuen. Vuosien 2014–2016 tietoja ei ole oikaistu.

²⁾ Tunnusluvun laskentaperustetta muutettu vuonna 2016. Vuoden 2015 luvut oikaistu vastaavaksi. Vuoden 2014 lukuja ei ole oikaistu.

³⁾ Vuosi 2014 raportoitu jatkuvien toimintojen osalta.

⁴⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan.

Taloudellisten tunnuslukujen täsmäytys

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2018	2017
Liikevaihto	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	6 872	6 356
– liikevaihdon muutos	Verrattuna edellisen vuoden liikevaihtoon	%	8,1	11,7
Liikevaihto kohdemaan mukaan Suomeen	Liitetieto 3. Segmentti-informaatio	Milj. €	230	222
Vienti ja ulkomaan toiminnot	Liikevaihto – Liikevaihto kohdemaan mukaan Suomeen	Milj. €	6 642	6 134
– viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	Verrattuna liikevaihtoon	%	96,7	96,5
Poistot	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	204	216
Arvon alentumiset	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut ja liitetieto 8. Rahoitustuotot ja -kulut	Milj. €	12	2
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	15	13
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	0,2	0,2
Oikaistu käyttökate	Käyttökate – oikaisuksi luokitellut erät	Milj. €	485	631
Käyttökateen oikaisut	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	10	31
Käyttökate	Liiketulos ennen poistoja ja liitetiedossa 6. esitettyjä arvon alentumisia	Milj. €	496	663
Liiketulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	280	445
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	4,1	7,0

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2018	2017
Sijoitettu pääoma on seuraavien erien summa:				
Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 750	2 721
Korollinen nettovelka	Määritelty alla	Milj. €	1 241	1 091
Velvoitteet etuusperusteisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	Konsernitase	Milj. €	318	337
Korkojohdannaisvelat (netto)	Liitetieto 20. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät	Milj. €	-2	3
Korkovelat (netto)	Liitetieto 28. Ostovelat ja muut velat	Milj. €	5	6
Vähennettynä:				
Etuusperusteisiin järjestelyihin kuuluvat varat	Konsernitase	Milj. €	72	70
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	Konsernitase	Milj. €	86	-
Myytavissä olevat sijoitukset	Konsernitase	Milj. €	-	68
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat sijoitukset	Konsernitase	Milj. €	13	17
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	Konsernitase	Milj. €	53	73
Sijoitettu pääoma 31.12.		Milj. €	4 086	3 929
Sijoitettu pääoma 31.12. edellisenä vuonna	Määritelty yllä	Milj. €	3 929	3 816
Sijoitettu pääoma 31.3.		Milj. €	3 854	4 075
Sijoitettu pääoma 30.6.		Milj. €	4 023	3 991
Sijoitettu pääoma 30.9.		Milj. €	4 037	3 830
Sijoitettu pääoma 31.12.	Määritelty yllä	Milj. €	4 086	3 929
Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	Avaavan ja neljän vuosineljänneksen päättävien arvojen keskiarvo	Milj. €	3 986	3 928
Sijoitetun pääoman tuotto	Liiketulos / Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	%	7,0	11,3

Hallituksen toimintakertomus

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2018	2017
Tulos ennen veroja	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	175	327
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	2,5	5,1
Tilikauden tulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	130	392
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	1,9	6,2
Osakepääoma	Konsernitase	Milj. €	311	311
Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 750	2 721
Oma pääoma yhteensä 31.12. edellisenä vuonna	Konsernitase	Milj. €	2 721	2 416
Oma pääoma yhteensä 31.3.		Milj. €	2 655	2 502
Oma pääoma yhteensä 30.6.		Milj. €	2 686	2 561
Oma pääoma yhteensä 30.9.		Milj. €	2 710	2 543
Oma pääoma yhteensä 31.12.	Konsernitase	Milj. €	2 750	2 721
Oma pääoma yhteensä (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	Avaavan ja neljän vuosineljänneksen päättävien arvojen keskiarvo	Milj. €	2 704	2 549
Oman pääoman tuotto	Tilikauden tulos / Oma pääoma yhteensä (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	%	4,8	15,4

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2018	2017
Pitkäaikaiset korolliset velat	Konsernitase	Milj. €	798	698
Lyhytaikaiset korolliset velat	Konsernitase	Milj. €	511	505
Rahavarat	Konsernitase	Milj. €	68	112
Korollinen nettovelka	Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat – rahavarat	Milj. €	1 241	1 091
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	18,1	17,2
Nettorahoituskulut	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	107	127
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	1,6	2,0
Korkokulut	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	70	92
– suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	1,0	1,5
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate	Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate		2,6	1,7
Varat yhteensä	Konsernitase	Milj. €	5 998	5 887
Saadut ennakot	Liitetieto 28. Ostovelat ja muut velat	Milj. €	10	8
Omavaraisuusaste	Oma pääoma yhteensä / (Varat yhteensä – saadut ennakot)	%	45,9	46,3
Velkaantumisaste	Korollinen nettovelka / Oma pääoma yhteensä	%	45,1	40,1
Liiketoiminnan nettorahavirta	Konsernin rahavirtalaskelma	Milj. €	214	328

Vuoden 2017 tiedot on oikaistu IFRS 15 -standardin käyttöön otosta johtuen.

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2018	2017	2016	2015	2014
Osakekohtainen tulos ^{1) 2)}	€	0,32	0,95	0,35	0,23	-1,24
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos ^{1) 2)}	€	0,32	0,90	0,35	0,23	-1,24
Osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot	€	-	-	-	-	-1,27
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot		-	-	-	-	-1,27
Rahavirta/osake ²⁾	€	0,52	0,79	0,94	-0,08	-0,36
Oma pääoma/osake ¹⁾		6,70	6,59	5,84	5,60	5,13
	€					
Osakekohtainen osinko	%	0,15 ³⁾	0,25	0,10	-	-
Osinko/tulos ¹⁾	%	47,4	26,3	28,8	-	-
Efektiivinen osinkotuotto		4,7	3,2	1,2	-	-
Hinta/voitto-suhde (P/E) ¹⁾		10,00	8,15	24,31	11,85	neg.
Osakkeen kurssikehitys						
Keskikurssi	€	5,39	8,11	4,51	4,49	5,16
Alin kurssi	€	3,18	6,61	2,08	2,06	3,37
Ylin kurssi	€	8,26	10,05	8,51	7,76	7,50
Kurssi kauden lopussa	%	3,20	7,74	8,51	2,73	4,77
Muutos kauden aikana ⁴⁾		-58,7	-9,0	211,3	-42,7	34,2
	%					
OMX Helsinki-indeksin muutos kauden aikana	%	-8,0	6,4	3,6	10,8	5,7
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Milj. €	1 312	3 223	3 541	1 138	1 987
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden vaihto ⁵⁾	1 000 kpl	826 636	1 021 607	955 682	1 345 515	695 235
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta ²⁾	%	201,1	247,7	230,6	323,9	198,9
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁶⁾		411 065 622	412 363 204	414 411 287	415 473 976	349 558 854
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁶⁾		447 181 306	450 247 639	414 411 287	415 473 976	349 558 854
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ⁶⁾		410 563 719	412 671 549	413 860 600	415 489 308	415 426 724

¹⁾ Vuoden 2017 tiedot oikaistu IFRS 15-standardin käyttöönotosta johtuen. Vuosien 2014–2016 tietoja ei ole oikaistu.

²⁾ Vuosi 2014 laskettu osakeantioikaistun painotetun keskimääräisen osakemäärän mukaisesti.

³⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

⁴⁾ Vuosi 2014 laskettu perustuen oikaistuihin vertailukelpoisiin osakehintoihin.

⁵⁾ Sisältää vain Nasdaq Helsingin kaupankäynnin.

⁶⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentaperusteet

Osakekohtainen tulos	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$
Rahavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan nettorahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osakekohtainen osinko	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}} \times 100$
Hinta/tulos-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakkeiden markkina-arvo kauden lopussa	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa × viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeiden vaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen suhteellinen osuus osakesarjan kokonaismäärän painotetusta keskiarvosta kauden aikana

Konsernitilinpäätös, IFRS

Konsernin tuloslaskelma	16
Konsernin laaja tuloslaskelma	16
Konsernitase	17
Konsernin rahavirtalaskelma	18
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	19
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	20
1. Perustiedot	20
2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	20
3. Toimintasegmentit	30
4. Maantieteelliset tiedot	32
5. Liiketoimintojen hankinnat ja myynnit	32
6. Tuotot ja kulut	33
7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	34
8. Rahoitustuotot ja -kulut	34
9. Tuloverot	34
10. Osakekohtainen tulos	36
11. Aineettomat hyödykkeet	36
12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	37
13. Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentuminen ..	39
14. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin ..	40

15. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot arvostusryhmittäin	40
16. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia	43
17. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	44
18. Osakeperusteiset maksut	44
19. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset	46
20. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät	52
21. Vaihto-omaisuus	53
22. Myyntisaamiset ja muut saamiset	53
23. Rahavarat	53
24. Oma pääoma	54
25. Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet	55
26. Varaukset	58
27. Korolliset velat	58
28. Ostovelat ja muut velat	59
29. Vastuositoumukset	60
30. Riita-asiat	60
31. Lähipiiritapahtumat	61
32. Tytäryhtiöt 31.12.2018	62

Emoyhtiön tilinpäätös

Emoyhtiön tuloslaskelma	63
Emoyhtiön tase	64
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	65
Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	66
Emoyhtiön vastuositoumukset	66

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2018	2017 Oikaistu
Liikevaihto	3, 4, 6	6 872	6 356
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-6 398	-5 627
Bruttokate		474	729
Liiketoiminnan muut tuotot	6	99	58
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-71	-74
Hallinnon kulut		-188	-219
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut		-15	-13
Liiketoiminnan muut kulut	6	-19	-35
Liiketulos		280	445
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista	14	3	9
Rahoitustuotot ja -kulut	8		
Korkotuotot		3	3
Korkokulut		-70	-92
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot		-15	-7
Muut rahoituskulut		-26	-30
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-107	-127
Tulos ennen veroja		175	327
Tuloverot	9	-45	65
Tilikauden tulos		130	392
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos	10		
Osakekohtainen tulos, EUR		0,32	0,95
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR		0,32	0,90

Tilikauden tulos kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin käyttöönoton johdosta. Lisätietoja käyttöönotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2018	2017 Oikaistu
Tilikauden tulos		130	392
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot			
Muuntoerojen muutokset		24	-83
Luokittelun muutoksesta johtuva siirto muista laajan tuloksen eristä tulosvaikutteiseksi eräksi		-	-3
Myytavissä olevat sijoitukset	17	-	0
Rahavirran suojaukset	20		
Rahavirran suojausten arvomuutokset		4	-1
Luokittelun muutoksesta johtuva siirto muista laajan tuloksen eristä tulosvaikutteiseksi eräksi		-4	-1
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	9	-0	1
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	25		
Muutokset tilikauden aikana		-7	18
Uudelleenarvostukseen liittyvät verot	9	-1	37
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	17		
Käyvän arvon muutokset tilikauden aikana		2	-
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin liittyvät verot		-1	-
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	14	-0	-1
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		18	-32
Tilikauden laaja tulos		148	359

Tilikauden laaja tulos kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin käyttöönoton johdosta. Lisätietoja käyttöönotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.

Konsernitase

Milj. €	Liitetieto	2018	2017 Oikaistu	1.1.2017 Oikaistu
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	11, 13	585	535	504
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12, 13	2 659	2 633	2 874
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	14	53	73	67
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	17	86	-	-
Myytävinä olevat sijoitukset	17	-	68	53
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset		0	0	1
Johdannaisinstrumentit	20	2	1	-
Laskennalliset verosaamiset	9	247	295	204
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	25	72	70	45
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	2	1	2
		3 706	3 675	3 750
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	21	1 555	1 380	1 232
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset		13	16	16
Johdannaisinstrumentit	20	15	43	34
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	640	660	688
Rahavarat	23	68	112	204
		2 292	2 212	2 174
Myytävinä olevat varat		-	-	67
VARAT YHTEENSÄ		5 998	5 887	5 991

Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin käyttöönoton johdosta. Lisätietoja käyttöönotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.

Milj. €	Liitetieto	2018	2017 Oikaistu	1.1.2017 Oikaistu
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma		311	311	311
Ylikurssirahasto		714	714	714
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		2 103	2 103	2 103
Muut rahastot		5	3	4
Kertyneet voittovarot		-382	-410	-716
Oma pääoma yhteensä	24	2 750	2 721	2 416
Pitkäaikaiset velat				
Korolliset velat	27	798	698	987
Johdannaisinstrumentit	20	1	3	4
Laskennalliset verovelat	9	12	10	22
Veloitteet etuuspohjaisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	25	318	337	356
Varaukset	26	65	79	118
Ostovelat ja muut velat	28	35	34	37
		1 229	1 160	1 525
Lyhytaikaiset velat				
Korolliset velat	27	511	505	458
Johdannaisinstrumentit	20	20	37	63
Varaukset	26	5	14	15
Verovelat		12	7	12
Ostovelat ja muut velat	28	1 471	1 442	1 461
		2 019	2 005	2 008
Myytävinä oleviin varoihin liittyvät velat		-	-	43
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		5 998	5 887	5 991

Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin käyttöönoton johdosta. Lisätietoja käyttöönotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liitetieto	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos ¹⁾		130	392
Oikaisut			
Verot ¹⁾	9	45	-65
Poistot	11, 12	204	216
Arvon alentumiset	8, 11, 12, 13	12	2
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	14	-3	-9
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	6	-14	-16
Rahoitusvarojen myyntivoitot ja -tappiot	8	1	0
Tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot	5	-	-22
Korkotuotot	8	-1	-1
Korkokulut	8	62	85
Kurssierot		1	55
Muut oikaisut ¹⁾		6	13
		313	259
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		60	-54
Vaihto-omaisuuden muutos		-145	-222
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-27	97
		-112	-180
Käytetyt varaukset ja maksetut velvoitteet etuusperusteisista järjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista		-60	-60
Saadut korot ja osingot		2	3
Maksetut korot		-54	-78
Maksetut verot		-5	-8
Liiketoiminnan nettorahavirta		214	328

¹⁾ Vertailutiedot oikaistu IFRS 15 -standardin käyttöönnotosta johtuen.

Milj. €	Liitetieto	2018	2017
Investointien rahavirta			
Liiketoimintojen hankinnat vähennettyinä hankintahetken rahavaroilla	5	-10	-
Investoinnit käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin	17	-16	-
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	17	-	-15
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	12	-154	-144
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	11	-76	-27
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettyinä veroilla ja luovutetuilla rahavaroilla		-	90
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	12	3	21
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	11	19	12
Muu investointien rahavirta		4	-1
Investointien nettorahavirta		-229	-63
Rahavirta ennen rahoitusta		-14	264
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot	24	-103	-41
Omien osakkeiden hankinta	24	-17	-20
Pitkäaikaisten lainojen nostot		329	190
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-240	-541
Lyhytaikaisten lainojen muutos		7	162
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut		-5	-65
Muu rahoituksen rahavirta		1	-37
Rahoituksen nettorahavirta		-29	-353
Rahavarojen muutos		-43	-89
Rahavarat tilikauden alussa		112	204
Rahavarojen muutos		-43	-89
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-1	-3
Rahavarat tilikauden lopussa	23	68	112

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Arvonmuutos- rahasto	Kumulatiiviset muuntoerot	Etuus- pohjaisten järjestelyiden uudelleen- arvostus	Omat osakkeet	Muut kertyneet voittovarat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2016		311	714	2 103	2	1	3	-135	-19	-564	2 416
IFRS 15 -oikaisut		-	-	-	-	-	-	-	-	-0	-0
Oma pääoma 1.1.2017		311	714	2 103	2	1	3	-135	-19	-564	2 416
Tilikauden tulos		-	-	-	-	-	-	-	-	392	392
Muut laajan tuloksen erät		-	-	-	-	-1	-86	56	-	-1	-32
Tilikauden laaja tulos		-	-	-	-	-1	-86	56	-	391	359
Liiketoimet omistajien kanssa											
Sijoitetut ja jaetut varat											
Maksetut osingot	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-41	-41
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	13	-6	7
Hankitut omat osakkeet	24	-	-	-	-	-	-	-	-20	-	-20
Muutokset omistusosuuksissa											
Kvarttolevy- ja putkitechaiden myynnit	4	-	-	-	-	-	3	8	-	-11	-
Muut		-	-	-	1	-	-	-	-	-1	-
Oma pääoma 31.12.2017		311	714	2 103	3	0	-81	-72	-26	-232	2 721
IFRS 2 -oikaisut		-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
IFRS 9 -oikaisut		-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-1
Oma pääoma 1.1.2018		311	714	2 103	3	0	-81	-72	-26	-225	2 728
Tilikauden tulos		-	-	-	-	-	-	-	-	130	130
Muut laajan tuloksen erät		-	-	-	-	2	24	-8	-	-0	18
Tilikauden laaja tulos		-	-	-	-	2	24	-8	-	130	148
Liiketoimet omistajien kanssa											
Sijoitetut ja jaetut varat											
Maksetut osingot	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-103	-103
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	3	-8	-5
Hankitut omat osakkeet	24	-	-	-	-	-	-	-	-17	-	-17
Oma pääoma 31.12.2018		311	714	2 103	3	2	-56	-80	-40	-207	2 750

Oma pääoma kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Perustiedot

Outokumpu Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Emoyhtiö Outokumpu Oyj on noteerattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1988 lähtien. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa konsernin internet-sivuilta www.outokumpu.com, osoitteesta Outokumpu Oyj/Konsernivesintä, PL 245, 00180 Helsinki, tai sähköpostitse osoitteesta: corporate.comms@outokumpu.com

Outokumpu on ruostumattoman teräksen markkinajohtaja maailmassa. Outokumpu valmistaa edistyneitä materiaaleja, jotka ovat tehokkaita, kestäviä ja kierrätettäviä, ja auttaa siten rakentamaan maailmaa, joka kestää ikuisesti. Ruostumaton teräs on ihanteellinen materiaali kestäviin ratkaisuihin vaativissa käyttökohteissa aina ruokailu- ja sairaalavälineistä siltoihin ja energialaitoksiin: se on 100-prosenttisen kierrätettävä, korroosionkestävä, hygieeninen ja vahva materiaali, jota ei tarvitse huoltaa. Outokummun palveluksessa on noin 10 000 ammattilaista yli 30 maassa.

Outokumpu Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 7. 2. 2019 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Tämä Outokummun konsernitilinpäätös on laadittu jatkuvuuden periaatetta noudattaen tilikaudelta 2018 käsittään 1. 1.–31. 12. 2018 välisen ajanjakson.

Konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Sitä laadittaessa on noudatettu 31. 12. 2018 voimassa olleita

standardeja ja tulkintoja. Konsernitilinpäätös täyttää myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön säännösten ja määräysten vaatimukset.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu. Kaikki esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetyistä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Outokumpu on noudattanut vuoden 2018 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita uusia ja muutettuja standardeja.

- **IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista** (sovellettava 1. 1. 2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) sekä **Muutokset IFRS 15:een Myyntituotot asiakassopimuksista – Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers** (sovellettava 1. 1. 2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 15 sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyntituottojen kirjaamisesta: mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Myyntituotot kirjataan määräysvallan siirtymisen perusteella joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana.

Outokumpu on ottanut IFRS 15 -standardin käyttöön takautuvasti. Käyttöä otolla oli vain vähäisiä vaikutuksia Outokummun tuloutusperiaatteisiin ja tuottojen esittämiseen yhtiön konsernitilinpäätöksessä. Myyntituottoihin liittyvät laskentaperiaatteet ja siirtymän vaikutukset on kuvattu tarkemmin myöhempänä tässä liitetiedossa.

- **IFRS 9 Rahoitusinstrumentit** (sovellettava 1. 1. 2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardi korvaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien luokittelusta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpito-käsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvon alentumisen määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu.

IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty.

Outokumpu on ottanut IFRS 9 -standardin käyttöön 1. 1. 2018. Käyttöä otolla ei ollut merkittävää vaikutusta Outokummun tilinpäätökseen. Rahoitusinstrumentteihin liittyvät laskentaperiaatteet ja siirtymän vaikutukset on kuvattu tarkemmin myöhempänä tässä tilinpäätöksessä. Rahoitusinstrumentteihin liittyviä vertailutietoja ei ole oikaistu vastaamaan IFRS 9:n mukaisia vaatimuksia.

- **Muutokset IFRS 2:een Osakeperusteiset maksut – Classification and Measurement of Share-based Payment Transactions** (sovellettava 1. 1. 2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutokset selventävät tietäntyyppisten järjestelyjen kirjanpitokäsittelyä. Ne koskevat kolmea osa-aluetta: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteisten maksujen luokittelu, mistä on vähennetty verojen osuus sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi.

Osakeperusteisten maksujen luokittelu, mistä on vähennetty verojen osuus, vaikutti Outokummun konsernitilinpäätökseen, ja Outokumpu otti muutokset käyttöön 1. 1. 2018. Osakeperusteisiin maksuihin liittyvät laskentaperiaatteet ja siirtymän vaikutukset on kuvattu tarkemmin myöhempänä tässä liitetiedossa. Osakeperusteisiin maksuihin liittyviä vertailutietoja ei ole oikaistu vastaamaan IFRS 2:n muutoksen mukaisia vaatimuksia.

Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ja tulkinnoilla ei ollut vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.

Uusien ja muutettujen standardien sekä tulkintojen soveltaminen

Outokumpu ei ole vielä soveltanut seuraavia, jo julkistettuja uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

alusta lukien. (* Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2018).

- **IFRS 16 Vuokrasopimukset** (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnot. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajien merkitsevän lähes kaikki vuokrasopimukset taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän ja vuokravelvoitteena. Käytäntö on samankaltainen kuin IAS 17:n mukainen rahoitusleasing-kirjanpitoikäsitteily. Taseeseen merkitsemiseen liittyvät helpotukset koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan vähäisiä hyödykkeitä.

Outokumpu ottaa IFRS 16:n käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä, jolloin taloudellisia vertailutietoja ei oikaista, vaan siirtymän vaikutus kirjataan siirtymähetken 1.1.2019 taseeseen. Outokumpu aikoo käyttää siirtymässä seuraavia standardin sallimia käytännön helpotuksia: (1) vuokrasopimukset, joiden jäljellä oleva kesto 1.1.2019 on alle 12 kuukautta, käsitellään lyhytaikaisina vuokrasopimuksina, eikä niitä sisällytetä taseeseen kirjattaviin vuokravelvoitteiden tai käyttöoikeusomaisuuserän määriin, ja (2) 31.12.2018 voimassa olleisiin vuokrasopimuksiin liittyviä alkuvaiheen välittämiä menoja ei sisällytetä käyttöoikeusomaisuuserän määrään.

Outokumpu arvioi kirjaavansa siirtymässä 1.1.2019 taseeseen vuokravelvoitteita ja käyttöoikeusomaisuuseriä noin 125–130 milj. euroa. Outokummun muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat 31.12.2018 olivat 90 milj. euroa. Lukujen välinen ero johtuu sopimuksista, joita ei IAS 17:n mukaan ole luokiteltu vuokrasopimuksiksi, vaan ne on käsitelty palvelusopimuksina mutta jotka IFRS 16:n mukaisesti tulkitaan vuokrasopimuksiksi. Tulevien vuokramaksujen diskonttauksen vaikutus ja lyhytaikaisten vuokrasopimusten jättäminen pois vuokravelvoitteesta osaltaan pienentävät eroa. Outokumpu esittää lukujen välisen täsmäytyslaskelman vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen tulosraportointiin yhteydessä.

Outokumpu arvioi laskentaperiaatemuutoksen vaikutuksen käyttökatteeseen olevan vuositasolla noin 20 milj. euroa sopimusten osalta, jotka olivat voimassa 31.12.2018.

Vastaavasti poistojen arvioidaan kasvavan suunnilleen saman määrän. Korkokulujen kasvun ei arvioida olevan merkittävä.

- **IFRIC 23 Epävarmat veropositiot – Uncertainty over Income Tax Treatments** (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRIC 23 lisää IAS 12 Tuloverot-standardin vaatimuksia tarkentamalla, kuinka kirjanpidossa käsitellään epävarmoja veropositioita, kun on epäselvää, miten verolainsäädäntöä sovelletaan tiettyyn liiketoimeen tai olosuhteeseen tai on epäselvää, hyväksyykö veroviranomainen yhteisön verokohtelun. Tulkinnulla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.
- **Muutokset IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen ja IAS 8:aan Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpiddollisten arvioiden muutokset ja virheet** (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)*: Muutokset selkeyttävät olennaisuuden määritelmää ja käyttävät sitä yhdenmukaisesti joka puolella IFRS-standardeissa ja Taloudellisen raportoinnin käsitteellisessä viitekehityksessä. Muutoksilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.
- **IFRS-standardien vuosittaiset parannukset, muutokset koelma 2015–2017***: Muutoksilla ei arvioiden mukaan tule olemaan merkittävää vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.

Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ja tulkinnoilla, jotka eivät ole vielä sovellettavissa, ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.

Johdon harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laadinta IFRS:n mukaan edellyttää johdon tekevän harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä sellaisten arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Tehtyjä johdon arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan kohtuullisia olosuhteet huomioon ottaen. Arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymisajankohtana

vallitsevista olosuhteista, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista ja oletuksista. Yhtiön johto uskoo, että seuraavat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet edustavat niitä asioita, jotka vaativat harkintaa, joissa eri näkemykset voivat aiheuttaa suurimpia muutoksia raportoituihin tuloksiin.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on arvioitu, tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisesta johtuvilla kustannuksilla ja arvioiduilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä kustannuksilla. Outokummun merkittävin hyödykehintariski aiheutuu nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää seosaineläusekkeen, jolla pyritään pienentämään raaka-aineen oston ja tuotteen toimitushetken eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Riski on kuitenkin huomattava, koska tuotannon läpimenoaika on pidempi kuin mitä seosaineläusekemekanismi olettaa. Tästä johtuen vain lähitulevaisuudessa myytävien tuotteiden myyntihinta on tiedossa. Sen takia nettorealisointiarvolaskelmissa merkittävä osa kunkin tuotteen tulevasta myyntihinnasta arvioidaan johdon parhaan näkemyksen perusteella. Nikkelin ja muiden seosaineiden hinnan vaihteluiden johdosta toteutuvat myyntihinnat voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä nettorealisointiarvon määrittämisessä on tilinpäätöspäivänä käytetty. Katso liitetieto 21.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet sekä omaisuuserien arvonalentumiset

Johdon arviot liittyvät omaisuuserien arvoon ja taloudelliseen vaikutusaikaan sekä muihin taustalla oleviin oletuksiin. Erilaisilla oletuksilla ja taloudellisilla vaikutusajoilla voisi olla merkittävä vaikutus raportoituihin määriin. Liikearvon osalta johdon arviot liittyvät sen rahavirtaa tuottavan yksikön käyttöarvon arviointiin, johon liikearvo on allokoitu. Käyttöarvolaskelma edellyttää, että johto arvioi tulevaisuuden rahavirrat, joiden oletetaan syntyvän rahavirtaa tuottavista yksiköistä ja sopivan diskonttokoron nykyarvon laskemiseksi. Tulevaisuuden rahavirtasuunnitelmat sisältävät muiden arvioiden lisäksi suunnitelmat tulevaisuuden hinnoista ja toimitusmäärästä, tuotantokuluista ja ylläpitoinvestoinneista.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Omaisuserien tasearvoja arvioidaan säännöllisesti mahdollisten arvonalentumisviitteiden selvittämiseksi alempana näissä laadintaperiaatteissa kuvatulla tavalla. Arvioidessaan omaisuuseristä tulevaisuudessa saatavia rahavirtoja ja laskelmissa käytettäviä diskonttokorkoja johdon on tehtävä tulevaisuuden odotuksiin liittyviä olettamuksia (esimerkiksi tulevasta tuotteiden hinnoittelusta, tuotantomääristä, tuotantokustannuksista, markkinoiden kysynnästä ja tarjonnasta, odotettavista kunnossapitoinvestoinneista sekä keskimääräisestä pääoman kustannuksesta). Suunniteltujen rahavirtojen nettonykyarvon laskennassa käytettävä diskonttokorko ennen veroja vastaa keskimääräistä pääoman kustannusta. Lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytettävistä tärkeimmistä oletuksista sekä herkkyyksianalysistä on liitetiedossa 13.

Tuloverot

Konserni toimii ja sille kertyy tuloa globaalisti, mikä johtaa altistumiseen verolainsäädännön muutoksille eri maissa. Johto käyttää merkittävää harkintaa määrittäessään verovelkoja maailmanlaajuisesti. Vaikka johto uskoo huomioineensa lainsäädännön muutoksiin liittyvän epävarmuuden riittävän tarkasti, muutoksilla voisi olla vaikutusta konsernin raportointikauden verotettavaan tulokseen perustuvaan verovelkaan sekä laskennalliseen verovelkaan.

Johto arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko tulevaisuudessa odotettavan verohyödyn realisoituminen riittävän todennäköistä laskennallisen verosaamisen kirjaamiseksi. Arviointi edellyttää harkintaa mm. tulevaisuuden verotettavan tulon, käytettävissä olevien verosuunnittelustrategioiden sekä muiden positiivisten ja negatiivisten tekijöiden osalta. Taseen laskennallisen verosaamisen määrä voisi olla alhaisempi, mikäli verotettavaa tuloa ei kertyisi arvioitua määrää, verostrategioilla ei saavutettaisi arvioitua verohyötyä tai mikäli voimaan astuva lainsäädäntö rajoittaisi mahdollisuutta hyödyntää arvioitua verohyötyä. Katso liitetieto 9.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot (muut kuin johdannaiset)

Mikäli rahoitusinstrumentin käypää arvoa ei voida määrittää markkinoilla määräytyvän hinnan perusteella, se määritetään erityyppisillä arvonmääritysmenetelmillä. Konserni käyttää harkintaa valitessaan erityyppisiä menetelmiä ja määrittäessä

käytettäviä olettamuksia, jotka perustuvat pääsääntöisesti tilinpäätöshetken markkinaolosuhteisiin. Arvonmääritysmenetelmiä ja niiden tekijöitä koskevat oletukset voivat vaikuttaa raportoituihin käypiin arvoihin.

Outokummun Voimaosakeyhtiö SF:ään tehdyn sijoituksen arvostukseen liittyvät tärkeimmät johdon harkintaa vaatineet oletukset koskevat sähkön pitkäaikaista markkinahintaa, Fennovoiman käyttöastetta, kassavirtojen ja terminaaliarvon diskonttauksessa käytettyä diskonttokorkoa sekä kustannusten ja sähkönhinnan markkinahinnan inflaatioastetta. Katso liitetieto 16.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuiden nykyarvo riippuu vakuutusmatemaattisista oletuksista, joita vakuutusmatemaatikot käyttävät laskiinsa kyseisiä vastuita. Oletukset liittyvät muun muassa diskonttokorkoon, sekä tulevien palkkojen ja inflaatioasteen vuosikorotuksiin. Käytetyt oletukset ovat liitteessä 25.

Varaukset

Merkittävimmät varaukset taseessa liittyvät konsernin uudelleenjärjestelyihin ja käsittävät pääasiassa työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia. Johdon harkinta liittyy lähinnä työsuhteen päättämiseen liittyvien etuuksien määriin.

Konserni on myös tehnyt tiedossa olevista ympäristövastuista varauksia, jotka perustuvat johdon parhaaseen arvioon tulevista ympäristön kunnostustoimenpiteiden kustannuksista. Näiden kustannusten toteutuva summa ja ajankohta voivat poiketa merkittävästi arvioidusta. Katso liitetieto 26.

Yhdistelyperiaatteet

Tytärtyhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Outokumpu Oyj:n, sekä kaikki ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50%:n osuus osakkeiden äänimäärästä, tai joissa emoyhtiöllä on muutoin määräysvalta raportointikauden päättämispäivänä. Konsernilla on määräysvalta, kun se olemalla osallisena yhtiössä altistuu yhtiön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhtiötä koskevaa valtaansa. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä

hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryhtiöt siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Hankitut tai perustetut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenomenetelmää käyttäen. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastatavaksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Luovutettu vastike sisältää mahdolliset luovutetut varat, hankkijaosapuolelle hankinnan kohteen aiempia omistajia kohtaan syntyneet velat sekä liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset osuudet. Liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvä mahdollinen ehdollinen vastike (lisäkauppahinta) arvostetaan käypään arvoon hankinta-ajankohtana. Se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu ehdollinen vastike arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättämispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, vaan nämä käsitellään hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi kausilla, joiden aikana menot toteutuvat ja palvelut otetaan vastaan, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeenlaskusta aiheutuvia menoja.

Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Emoyhtiön tytäryhtiössä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Niihin liiketoimintojen yhdistämisiin, jotka ovat toteutuneet ennen 1.1.2010, on sovellettu tuolloin voimassa olleita sääntöjä.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset

Osakkuusyhtiöinä konsernitilinpäätökseen yhdistellään ne yritykset, joissa Outokummun osuus äänimäärästä on yleensä 20–50% tai joissa Outokummulla on muuten huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Konsernin osuudet osakkuusyhtiöissä käsitellään pääomaosuusmenetelmää käyttäen huomattavan vaikutusvallan saamisesta lähtien sen päättymiseen saakka.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksista esitetään konsernin tuloslaskelmassa omana eränä liiketuloksen alapuolella. Outokummun osuus osakkuusyhtiöiden muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Jos Outokummun osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää kyseisen sijoituksen hankintamenon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita velvoitteita osakkuusyhtiöön liittyen. Osuus osakkuusyhtiössä sisältää osakkuusyhtiön tehdyn sijoituksen pääomaosuusmenetelmän mukaisen kirjanpitoarvon sekä mahdolliset muut pitkäaikaiset sijoitukset, jotka tosiasiallisesti ovat osa nettosijoitusta osakkuusyhtiöön.

Yhteisyritykset, joissa Outokummulla on sopimukseen perustuva yhteinen määräysvalta kolmannen osapuolen kanssa, käsitellään myös yllä mainitun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Myytävinä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät

Pitkäaikaiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmä luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelu edellyttää, että seuraavat edellytykset täyttyvät: myynti on erittäin todennäköinen, omaisuuserä tai luovutettavien erien ryhmä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Ennen luokittelua myytävänä oleviksi kyseiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmä arvostetaan pääsääntöisesti kirjanpitoarvoon tai

myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan kumpi niistä on alempi, ja poistojen kirjaaminen lopetetaan.

Luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät, jotka eivät kuulu IFRS 5 -standardin arvostussääntöjen soveltamisalaan, sekä velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaan myös luokitteluhetken jälkeen.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentti on konsernin osa, joka harjoittaa liiketoimintaa, josta se voi saada tuottoja ja josta voi aiheutua kuluja, ja josta on saatavilla erillistä taloudellista tietoa. Outokummun liiketoiminta on jaettu neljään liiketoiminta-alueeseen, jotka vastaavat myynnistä, kannattavuudesta, tuotannosta ja toimitusketjun hallinnasta ja ovat Outokummun IFRS:n mukaisia toimintasegmenttejä. Segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu oikaistuun käyttökatteeseen, joka on määritelty näissä laadintaperiaatteissa. Arvioinnin suorittaa toimitusjohtaja, joka on Outokummun ylin operatiivinen päätöksentekijä, konsernin sisäisen säännöllisen IFRS:ään perustuvan raportoinnin perusteella.

Valuuttamääräiset tapahtumat

Kunkin tytäryhtiön tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan siihen valuuttaan, joka parhaiten kuvastaa kyseisen tytäryhtiön taloudellisia toimintaolosuhteita (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Konserniyhtiöiden valuuttamääräiset liiketapahtumat muunnetaan paikallisten toimintavaluuttojen määräisiksi käyttäen tapahtumapäivän valuuttakursseja. Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan toimintavaluuttojen määräisiksi käyttäen raportointikauden päättämispäivän kurseja. Korollisten rahoitusvelkojen ja -saamisten sekä niihin liittyvien johdannaisten kurssierot on esitetty konsernin tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Muiden rahoitusinstrumenttien kurssierot on esitetty liiketuloksen yläpuolella myynnin ja ostojen kurssieroissa tai liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa. Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiksi määritettyjen instrumenttien arvonmuutosten (kurssierojen) tehokas osuus on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin.

Niiden konserniyhtiöiden, joiden toiminta- tai esittämisvaluutta ei ole euro, tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät sekä rahavirtalaskelman erät muunnetaan euroiksi tilikauden keskikursseilla ja tase-erät raportointikauden päättämispäivän kurseilla. Nämä eri valuuttakurssien käytöstä syntyvät muuntoerot kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten yksiköiden hankinnan yhteydessä syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisu käsitellään kyseisten ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättämispäivän kurseja käyttäen. Kun ulkomainen yksikkö myydään tai siitä luovutaan muuten, kokonaan tai osittain, omaan pääomaan kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Myyntituotot asiakassopimuksista

Outokumpu saa myyntituottoja pääasiassa ruostumattoman teräksen ja ferrokromin myynnistä. Outokumpu toimittaa tuotteita asiakkaille erilaisilla toimituslausekkeilla ja katsoo tuotteiden fyysisen hallinnan ja omistukseen liittyvien riskien ja hyötyjen siirtyvän niiden mukaisesti. Näin ollen ruostumattoman teräksen ja ferrokromin myyntiin liittyvät suoritevelvoitteet täytetään yhtenä ajankohtana.

C-toimituslausekkeiden mukaisissa toimituksissa, joissa määräysvalta tuotteisiin siirtyy asiakkaalle ennen kuljetusta, Outokummun vastuulla on järjestää tuotteiden kuljetus asiakkaalle. Tällöin kuljetuspalvelu on erillinen suoritevelvoite, joka täytetään ajan kuluessa kuljetuksen etenemisen mukaisesti. Ennen IFRS 15 -standardin käyttöönottoa myyntituotot kohdistettiin kokonaisuudessaan myydyille tuotteille ja tuloutettiin yhtenä ajankohtana. Laskentaperiaatemuutoksen vaikutus on vähäinen, sillä tuotto ja siihen liittyvä kuljetuskustannus kirjataan samanaikaisesti. Lisäksi muutos rahtipalveluvelvoitteessa kausien välillä ei ole olennainen. Outokumpu järjestää kuljetuspalvelua päämiehenä. Joissain tapauksissa Outokumpu on kuitenkin aiemmin kirjannut asiakkailta laskutetun rahdin kuljetuskustannusten vähennykseksi liikevaihdon sijaan. Laskentaperiaate on muutettu, eikä muutoksesta aiheutunut olennaista vaikutusta.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Suuri osa Outokummun myyntituotoista tuloutetaan yhtenä ajankohtana. Vain kuljetuspalveluun liittyvät myyntituotot tuloutetaan ajan kuluessa kuljetukseen kuluvan ajan ollessa suhteellisen lyhyt. Lisäksi tuotteiden ja kuljetuspalvelun myynti laskutetaan asiakkaalta samalla laskulla, mistä syystä tuloutuksen ajankohdalla ei ole merkitystä arvioitaessa tuleviin rahavirtoihin liittyvää epävarmuutta.

Ruostumattoman teräksen ja ferrokromin myyntihinnat sovitaan pääsääntöisesti ennen toimitusta, jolloin liikevaihtoon jaksotetut arvioidut volyymialennukset ovat ainoa muuttuva komponentti hinnoittelussa. Volyymialennusten jaksotus-käytäntö on jo aiemmin ollut IFRS 15 -standardin mukaista. Yksittäisissä tapauksissa ferrokromin myyntihinta määräytyy ajanjaksolta, milloin asiakas käyttää hankkimansa ferrokromin. Käytetyt maksuehdot vaihtelevat ennakkomaksun ja 90 päivän maksuajan välillä, eikä maksuehtoihin sisälly merkittävää rahoituskomponenttia.

Lisäksi Outokumpu myy nikkeliwarrantteja, jotka liittyvät konsernin nikkelin hankintasopimuksen puitteissa yli ruostumattoman teräksen tuotannon tarpeen ostettuun nikkeliin. Nikkeliwarrantin myynti tuloutetaan omistusoikeuden siirtyessä ostajalle.

Siirtymän vaikutukset

IFRS 15 -siirtymässä Outokumpu on kirjannut 1. 1. 2017 konsernitaseeseensa seuraavat oikaisut: 1 milj. euron sopimukseen perustuvan velan suorittamattomasta rahtipalvelusta riville ostovelat ja muut velat ja 1 milj. euron siirtosaamisen hankituista rahdeista riville myyntisaamiset ja muut saamiset. Näiden erien nettovaikutus on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin verovaikutuksella vähennettynä. Muutos edellä mainituissa oikaisuierissä vaikutti seuraaviin eriin vuoden 2017 konsernin tuloslaskelmassa: liikevaihto (0 milj. euron vaikutus), hankinnan ja valmistuksen kulut (-0 milj. euron vaikutus) ja tuloverot (0 milj. euron vaikutus). Laskutettujen rahtien oikaisu hankinnan ja valmistuksen kuluista liikevaihtoon oli 1 milj. euroa vuonna 2017.

IFRS 15 -standardin käyttöönoton yhteydessä Outokumpu täsmensi tuottojen esittämistapaa. Outokummun toimintaan ruostumattoman teräksen ja ferrokromin valmistajana liittyvät tuottoerät, kuten vuokratuotot, esitetään jatkossa

liiketoiminnan muissa tuotoissa eikä liikevaihdossa. Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu vastaavasti, ja vaikutus liikevaihtoon oli -8 milj. euroa ja vaikutus liiketoiminnan muihin tuottoihin oli 8 milj. euroa.

Tuloverot

Verotettavaan tuloon perustuvat ja laskennalliset verot kirjataan IAS 12 Tuloverot -standardin mukaisesti kunkin konserniyhtiön tuloverotuksen mukaiseen määrään. Konsernin verokulu muodostuu konserniyhtiöiden kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, mukaan lukien oikaisu aiempien kausien veroihin, sekä laskennallisesta verosta. Konserniyhtiöt muodostavat useissa maissa (Saksa, Iso-Britannia, Italia, Alankomaat, Ruotsi ja USA) yhdessä verotettavia ns. verokonserneja. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta sisältäen siten verovaikutuksen.

Laskennalliset verot lasketaan taselähtöisen velkamenetelmän mukaisesti omaisuus- ja velkaerien tilinpäätöspäivän kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan kaikista vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Vastaavasti laskennallisen verosaamisen kirjanpitoarvoon tehdään vähennys, mikäli siihen liittyvää verohyötyä ei pidetä enää todennäköisenä. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan jokaisen raportointikauden päättämispäivänä. Laskennallinen verovelka kirjataan taseeseen yleensä täysimääräisenä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Laskennalliset verot lasketaan perustuen verokantoihin, jotka on säädetty tai käytännössä hyväksytyt raportointikauden päättämispäivään mennessä ja joita odotetaan sovellettavan, kun kyseinen saaminen realisoituu tai velka suoritetaan. Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli verot liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin, tuloverot kirjataan kyseisiin eriin.

Tutkimus- ja kehitykset

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jolloin ne syntyvät. Kehittämismenot aktivoidaan silloin, kun on todennäköistä, että kehitysprojekti tuottaa konsernille tulevaa taloudellista hyötyä ja tietyt kaupalliseen ja tekniseen toteutettavuuteen liittyvät kriteerit täyttyvät. Nämä menot liittyvät uusien tai olennaisesti parannettujen tuotteiden tai tuotantoprosessien kehitykseen sekä muutoshankkeisiin, joilla pyritään liiketoimintaprosessien kehittämiseen ja parantamiseen. Aktivoitujen kehittämismenot sisältävät pääasiassa aine- ja tarvikemenoja, välittömiä työvoimakustannuksia sekä niihin liittyviä yleiskustannuksia. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoita enää myöhemmin.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aktivoitujen kehittämismenot arvostetaan hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettynä. Aktivoitujen kehittämismenot kirjataan tasapoistoina kuluksi vaikutusaikanaan, joka on yleensä viisi vuotta. Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuserä on valmis käytettäväksi. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan saatujen julkisten avustusten kirjanpitoikäsihteyttä on kuvattu jäljempänä kohdassa Julkiset avustukset.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Liiketoimintojen yhdistämisestä syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteensä laskettuina, ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvoista ei tehdä poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisten varalta. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

Liikearvon lisäksi konsernin aineettomia hyödykkeitä ovat aktivoitujen kehittämismenot, patentit, lisenssit sekä ohjelmistot. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Muussa tapauksessa kyseiset menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä. Aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineettomat

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

hyödykkeet arvostetaan hankintamenoon arvonalentumisilla ja mikäli kyseessä on hyödyke, jolla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kertyneillä poistoilla vähennettynä. Hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi käyttötarkoitustaan varten. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon.

Vieraan pääoman menot (lähinnä korot), jotka johtuvat välittömästi aineettoman hyödykkeen hankkimisesta, aktivoidaan taseeseen osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa silloin, kun hyödykkeen valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta varten vaatii huomattavan pitkän ajan.

Aineettomat hyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluksi arviotuna taloudellisena vaikutusaikana. Määräaikaan sidotuista aineettomista hyödykkeistä kirjataan poistot sopimuskauden kuluessa. Aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Ohjelmistot	enintään 10 vuotta
Aktivoituiden kehittämismenot	enintään 10 vuotta
Aineettomat oikeudet	enintään 20 vuotta

Poistojen kirjaaminen lopetetaan silloin, kun aineeton hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, taloudellisia vaikutusaikoja muutetaan vastaavasti.

Aineettomien hyödykkeiden luovutuksista syntyvät voitot tai tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Päästöoikeudet

Päästöoikeudet ovat aineettomia oikeuksia, jotka arvostetaan hankintamenoon. Vastikkeetta saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa, eli niiden tasearvo on nolla. Varaus päästöoikeuksien palautusveloitteen täyttämiseksi kirjataan raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon, elleivät konsernilla olevat päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Vastikkeellisesti hankitut aineettomiin oikeuksiin kirjatut päästöoikeuskiintiöt kirjataan pois taseesta toteutuneiden päästöjen mukaisesti tai kun päästöoikeuksia myydään. Velvoite luovuttaa päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Ylimääräisten

päästöoikeuksien myynnistä saadut tuotot esitetään tuloslaskelmassa muissa liiketoiminnan tuotoissa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon. Hankintameno sisältää ne menot, jotka johtuvat välittömästi kyseisen hyödykkeen hankinnasta. Saadut julkiset avustukset kirjataan hankintamenoa vähennyksiksi. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankittu aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon.

Vieraan pääoman menot (lähinnä korot), jotka johtuvat välittömästi omaisuuserän hankkimisesta tai rakentamisesta, aktivoidaan taseeseen osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa silloin, kun hyödykkeen valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta tai myyntiä varten vaatii huomattavan pitkän ajan.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineellinen käyttöomaisuus esitetään taseessa hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluksi arviotuna taloudellisena vaikutusaikana. Poistot perustuvat seuraaviin arviointeihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

Rakennukset	25–40 vuotta
Raskaat koneet	15–30 vuotta
Kevyet koneet ja laitteet	3–15 vuotta

Vuokrattuja maa-alueita lukuun ottamatta maa-alueista ei kirjata poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Kaivoksen yleiset valmistavat työt sisältävät malmion tai sen osan hyödyntämiseen tähtäviä työvaiheita, kuten nostokuilut, vinoajotiet ja yleistuletuksen, ja niistä aiheutuvat menot poistetaan substanssipoistoin arviotuna taloudellisena vaikutusaikana. Poistojen kirjaaminen aineellisesta hyödykkeestä lopetetaan silloin, kun se luokitellaan myytävänä olevaksi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien

uudistus- ja parannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että taloudellisen hyödyn lisäys koituu tulevaisuudessa konserniin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Tällaisista uudistus- ja parannushankkeista johtuvat menot käsitellään investointeina ja ne kirjataan tasapoistoina kuluiksi niiden odotetun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa.

Julkiset avustukset

Valtioilta tai muilta tahoilta saadut julkiset avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan systemaattisella tavalla niillä tilikausilla, joilla kirjataan ne menot, joita avustukset on tarkoitettu kattamaan. Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät investointiavustukset vähennetään kyseessä olevan käyttöomaisuushyödykkeen tasearvosta ja tuloutetaan poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellisena käyttöaikana pienentyneen poiston muodossa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan säännöllisesti mahdollisten arvonalentumisviitteiden selvittämiseksi. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvo testataan vähintään kerran vuodessa riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoille tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Liikearvon testauksessa kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvoon, eli tulevaisuuden arviointeihin diskontattuihin nettorahavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla ovat saatavissa. Konsernin liikearvot testataan toimintasegmenttien tasolla. Diskonttauskorona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisistä riskeistä. Arvonalentuminen on määrä, jolla omaisuuden tasearvo ylittää vastaavan omaisuuden kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuus-erän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentuminen peruutetaan, mikäli kerryttävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumisen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan johtaa korkeampaan tasearvoon, kuin mitä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi kirjattu. Liikearvosta tehtyä arvonalentumiskirjausta ei peruuteta.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ne aineellisen käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella hankittu omaisuus erä merkitään taseeseen aineellisiin hyödykkeisiin luonteensa mukaiseen ryhmään vuokra-ajan alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokraoikeuden käypää arvoa tai vähimmäisvuokrien nykyarvoa sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vastaavat vuokraveloitteet, rahoituskustannuksilla vähennettyinä, sisältyvät muihin korollisiin rahoitusvelkoihin. Maksettavat vuokraerät jaetaan rahoitusmenoon ja velan lyhennykseen. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan vuokrasopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle muodostuu kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing-sopimuksella vuokratuista omaisuus erästä kirjataan poistot joko niiden taloudellisena vaikutusaikana tai vuokrasopimuksen kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhyempi. Mikäli myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen tuloksena syntyy rahoitusleasing-sopimus, kirjanpitoarvon ylittävä myyntitulo merkitään luovutus- hetkellä taseeseen velaksi ja tuloutetaan vuokra-ajan kuluessa.

Merkittävien järjestelyjen osalta konserni määrittää niiden alkaessa tosiasiallisen sisällön perusteella, onko kyseinen järjestely vuokrasopimus tai sisältääkö se sellaisen. Jos järjestely sisältää vuokrasopimuksen, erotellaan sopimukseen liittyvistä maksuista vuokraksi katsottavat maksut sekä muut osatekijät. Vuokraksi katsottaviin maksuihin sovelletaan vuokrasopimukseen liittyviä laatimisperiaatteita.

Ne aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista

jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasing-sopimuksina. Näillä sopimuksilla vuokratut hyödykkeet kirjataan taseeseen korollisina saamisina. Saaminen kirjataan joko käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Rahoitusleasing-sopimuksen rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa tilikausittain saman tuottoprosentin vuokra-ajan kuluessa.

Muiksi vuokrasopimuksiksi luokitelluista järjestelyistä saadut vuokratuotot konsernin vuokralle antamasta aineellisesta hyödykkeestä merkitään tuloslaskelmaan tuotoksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Rahoitusinstrumentit

Outokumpu on ottanut IFRS 9 -standardin käyttöön 1.1.2018. Käyttöön otolla ei ollut merkittävää vaikutusta Outokummun tilinpäätökseen. Rahoitusinstrumentteihin liittyviä vertailutietoja ei ole oikaistu vastaamaan IFRS 9:n mukaisia vaatimuksia. Siltä osin, kun IFRS 9:n käyttöönotto on johtanut muutoksiin laadintaperiaatteissa, muutos ja aiempi käytäntö on kuvattu seuraavissa kappaleissa. Erikseen ei ole todettu, jos muutoksia ei tapahtunut.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin sekä jaksotettuun hankintamenuun kirjattaviin rahoitusvaroihin. Luokittelu perustuu konsernin rahoitusvarojen hallinnoinnin liiketoimintamalliin sekä rahoitusvarojen sopimusperusteisiin rahavirtaominaisuuksiin.

Mikäli kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti, merkittävät transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Rahoitusvarojen

taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt olennaisilta osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ryhmään kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, sekä varat, jotka on hankittu pääasiallisena tarkoituksena myydä ne lyhyen aikavälin kuluessa, kuten velkakirjasijoitukset ja rahamarkkinarahastot. Joissakin tapauksissa myös osakesijoitukset voidaan luokitella tähän ryhmään.

Nämä rahoitusvarat kirjataan kaupantekopäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin raportointikauden päättymispäivänä käypään arvoon. Käypä arvo määritetään käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja sekä soveltuvia arvonmääritysmenetelmiä ja -malleja.

Käypien arvojen muutoksista johtuvat, sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Käypien arvojen muutokset muissa käypään arvoon kirjattavissa rahoituserissä kirjataan markkinahintoihin liittyviin voittoihin ja tappioihin rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Johdannaisten kirjauskäytäntö kuvataan tarkemmin kappaleessa Johdannaiset ja suojauslaskenta.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin luokitellaan noteeratut ja noteeraamattomat osakkeet. Niiden ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Kyseiset rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, ellei konsernilla ole aikomusta luopua sijoituksesta 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Osakesijoitukset arvostetaan käypään arvoon. Käypä arvo määritetään käyttäen raportointikauden päättymispäivänä noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja sekä soveltuvia arvonmääritysmenetelmiä, kuten viimeaikaiset transaktiohinnat ja rahavirtojen diskonttaus. Näissä arvostusmenetelmissä käytetään todennettavissa olevaa markkinatietoa, kun sitä

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

on saatavilla, mutta myös Outokummun omia yrityskohtaisia arvioita. Käypään arvoon arvostettujen osakesijoitusten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään verojen osuudella vähennettynä oman pääoman arvonmuutosrahastossa. Osingot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun osakesijoitus myydään, siirretään arvonmuutosrahastoon kertynyt käyvän arvon muutos kertyneisiin voittovaroihin. Aikaisemmin IAS 39:n standardin mukaan osakkeiden luovutuksen tai arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä osakkeista kertyneet käyvän arvon muutokset siirrettiin omasta pääomasta tuloslaskelmaan luokittelun oikaisuna.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat sisältävät johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Tähän luokkaan kuuluvat myyntisaamiset ja muut saamiset sekä rahavarat.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan alun perin käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoön käyttäen efektiivisen koron menetelmää vähennettynä kertyneillä arvonalentumisilla.

Outokumpu käyttää factoring-rahoitusta käyttöpääoman hallintaan. Mydyt myyntisaamiset on kirjattu pois taseesta, kun näiden rahoitusvarojen omistamiseen liittyvät riskit ja edut ovat olennaisilta osin siirtyneet.

Outokumpu soveltaa yksinkertaistettua lähestymistapaa analysoida ja kirjata myyntisaamisiin liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita. Laskentamalli perustuu tietoihin erääntyneistä saamisista ja vastapuolikohtaiseen luottoluokitukseen liittyvästä tappioiden todennäköisyydestä. Arvonalentumistappiot kirjataan myynnin ja markkinoinnin kuluihin.

Siirtymän vaikutukset

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallin tuloksena siirtymässä 1. 1. 2018 myyntisaamisiin on kirjattu 1 milj. euroa arvonalentumistappioita, jotka on verovaikutuksella vähennettynä kirjattu kertyneiden voittovarojen vähennykseksi.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat sekä muut rahavarat, jotka koostuvat lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, kuten korkoarvopapereista. Muihin rahavaroihin luettavien erien maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta hankinta-ajankohtana. Nämä ovat helposti vaihdettavissa etukäteen tiedossa olevaan määrään käteisvaroja ja niiden arvonmuutosten riski on vähäinen. Pankeista saadut tililuotot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin.

Rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät ne johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Johdannaisten käypien arvojen muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät lainat, joukkovelkakirjalainat, rahoitusleasing-velat sekä osto- ja muut velat. Lainat sekä osto- ja muut velat kirjataan selvityspäivänä ja ne merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen muut rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoön käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Transaktiomenot sisältyvät alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Rahoitusvelka tai sen osa kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun velka on lakannut olemasta, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Valmiusluottoihin liittyvät merkittävät kulut jaksotetaan lainajärjestelyjen odotetulle voimassaoloajalle.

Vaihtovelkakirjalainat

Konserni luokittelee vaihtovelkakirjalainat yhdistelmäinstrumenteiksi. Vaihtovelkakirjalainojen sisältämät komponentit määritetään järjestelyn sisällön perusteella vieraaksi pääomaksi ja omaksi pääomaksi.

Vieraan pääoman komponentti kirjataan alun perin määrään, joka vastaa vastaavanlaisen vaihto-oikeudettoman velan käypää arvoa. Oman pääoman komponentti kirjataan alun perin koko yhdistelmäinstrumentin käyvän arvon ja vieraan pääoman komponentin käyvän arvon erotuksena. Instrumentista aiheutuneet transaktiomenot kohdistetaan vieraan ja oman pääoman komponenteille niiden alkuperäisten kirjanpitoarvojen suhteessa.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen yhdistelmäinstrumentin vieraan pääoman komponentti arvostetaan jaksotettuun hankintamenoön efektiivisen koron menetelmällä. Yhdistelmäinstrumentin oman pääoman komponenttia ei arvosteta uudelleen alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lukuun ottamatta tapauksia, joissa se vaihdetaan osakkeiksi tai sen voimassaolo lakkaa.

Johdannaiset ja suojauslaskenta

Johdannaiset

Johdannaiset merkitään kirjanpitoon käypään arvoon kaupan tekopäivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Kirjanpidossa käypään arvoon arvostamisesta syntyvät voitot ja tappiot käsitellään johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Käypien arvojen muutokset niistä johdannaissopimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, kirjataan liiketuloksen yläpuolelle liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Jos taas johdannainen on kohdistettu rahoitustoimintaan, sen tulosvaikutus kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisten käyvän arvon määrittely perustuu raportointikauden päättymispäivän noteerattuihin markkinahintoihin ja -kurseihin sekä diskontattuihin rahavirtoihin. Valuutta-, korko- ja metallioptioiden käyvät arvot määritellään yleisesti käytössä olevilla optioiden arvonmäärittelymallilla, kuten Black-Scholes-Merton-optionhinnoittelumallilla. Johdannaisten käyvät arvot voivat tietyissä tapauksissa perustua ulkoisten vastapuolten arvostuksiin.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Suojauslaskenta

Outokumpu soveltaa suojauslaskentaa tiettyihin valuuttajohdannaisiin, jotka täyttävät IFRS 9:ssä määritellyt suojauslaskennan ehdot. Kaikkien IAS 39:n mukaisten suojaussuhteiden katsottiin täyttävän myös IFRS 9:n mukaiset edellytykset, joten suojauslaskennan soveltamiseen ei tullut muutoksia. Konserni määrittää ja dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun erän välisen suhteen sekä riskienhallinnan tavoitteet ja suojausstrategian, ja suojaus-suhteen tehokkuus dokumentoidaan ja arvioidaan suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Aikaisemmin IAS 39:n mukaisesti suojaussuhteen katsottiin olevan erittäin tehokas, kun suojausinstrumentin käyvän arvon muutos kumosi suojattavan erän rahavirtojen muutokset 80–125 prosenttisesti. Suojauslaskenta lakkautetaan, kun suojauslaskennan edellytykset eivät enää täyty.

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien ja rahavirran suojaukseksi kohdistettujen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin siltä osin, kuin suojaus on tehokas, ja ne esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään tulosvaikutteisesti samoille kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen. Suojaus tehottomaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Konserni on aiempina vuosina suojannut euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa valuuttakurssivaihteluilta tavoitteenaan vähentää valuuttakurssimuutosten vaikutusta konsernin omaan pääomaan. Suojausinstrumentin ehdot täyttävien rahoitusinstrumenttien kertyneet käyvän arvon muutokset sisältyvät omaan pääomaan. Ne siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi ja sisällytetään tuloslaskelmassa esitettyyn luovutusvoittoon tai -tappioon, mikäli vastaava ulkomainen yksikkö myydään tai siitä luovutaan kokonaan tai osittain.

Käypien arvojen määrittäminen

Useat konsernin laatimisperiaatteet ja liitetiedot edellyttävät käypien arvojen määrittämistä sekä rahoitusinstrumenteille että muille varoille ja veloille. Käypien arvojen hierarkiatasot perustuvat arvostamisessa käytettyjen tietojen lähteeseen. Tasolla yksi käyvät arvot perustuvat identtisten instrumenttien julkisiin noteerauksiin. Tasolla kaksi käyvät arvot perustuvat noteerattuihin markkinakursseihin ja -hintoihin, rahavirtojen diskonttaukseen sekä optioiden osalta arvonmääritysmalleihin. Tasolle kolme luokitelluille varoille ja veloille ei ole saatavilla luotettavaa markkinalähdettä ja näin ollen käyvät arvot eivät perustu markkinatietoihin. Kyseisten erien arvostusmenetelmä on valittu siten, että arvostuksessa käytettävissä oleva tieto ja arvioitavan kohteen ominaisuudet saadaan riittävästi huomioitua.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisoituarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Raaka-aineiden hankintameno määritetään toteutuneiden kustannusten mukaisesti kuukausikohtaisena painotettuna keskihintana. Itse valmistettujen valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus hankinnan ja valmistuksen yleiskustannuksista, mutta ei vieraan pääoman menoja. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot mukaan lukien välittömät kuljetus- ja käsittelymenot sekä muut menot. Nettoarvo on arvioitu, tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisesta johtuvilla menoilla ja arvioiduilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä menoilla. Varaosat sisällytetään vaihto-omaisuuteen ja niiden hankintameno kirjataan tulosvaikutteisesti sitä mukaa kuin niitä käytetään. Suuremmat varaosat käsitellään aineellisesti käyttöomaisuushyödykkeinä silloin, kun niitä suunnitellaan käytettävän useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

Omat osakkeet

Kun emoyhtiö tai sen tytäryhtiöt hankkivat emoyhtiön omia osakkeita, emoyhtiön omaa pääomaa vähennetään määrällä, joka muodostuu maksetusta vastikkeesta lisättyä transaktio-menoilla verojen jälkeen, kunnes omat osakkeet mitätöidään.

Jos ostetut omat osakkeet myydään edelleen tai ne lasketaan uudelleen liikkeeseen, saatu vastike merkitään suoraan omaan pääomaan.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Konsernin varaukset liittyvät lähinnä toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, ympäristövelvoitteisiin, oikeudenkäynteihin ja veroriskeihin. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Pitkäaikaiset varaukset diskontataan raportointikauden päättymispäivänä käyttäen riskitöntä diskonttauskorkoa.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintameno sisältää myös alkuperäisen arvion mukaiset menot hyödykkeen purkamisesta ja siirtämisestä sekä sen sijaintipaikan palauttamisesta alkuperäiseen tilaan kyseisen hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan päättyessä. Tällainen velvoite on saatettu kirjata esimerkiksi tuotantolaitoksen käytöstä poistamista, ympäristövahingon korjaamista, maisemointia tai laitteiston paikasta toiseen siirtämistä varten. Nämä menot on määritetty niiden nykyarvoon perustuen. Hyödykkeen käytöstä poistamista koskeva varaus kirjataan samanaikaisesti ja saman määrän. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen tapahtuvat varauksen muutokset, jotka liittyvät ennakoitujen maksuvelvoitteiden ajankohtaan, määrään, tai diskonttauskorkoon, käsitellään samalla tavalla myös kyseisen omaisuuserän osalta, eli vähennetään omaisuuserän kirjanpitoarvosta tai lisätään siihen. Kyseiset menot kirjataan poistoina kuluiksi hyödykkeen jäljellä olevan taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Ympäristövaraukset perustuvat raportointikauden päättymispäivänä vallinneeseen, konsernia koskevien ympäristölakien ja -säännösten tulkintaan. Sellaiset ympäristökustannukset, jotka syntyvät aikaisempien toimintojen aiheuttamien olemassa

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

olevien olosuhteiden korjaamisesta kirjataan kuluiksi sillä kaudella, kun kyseiset kustannukset syntyvät. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yksityiskohtainen uudelleenjärjestelysuunnitelma on laadittu ja sen toimeenpano on aloitettu tai suunnitelman keskeisistä kohdista on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa. Uudelleenjärjestelyvaraukset koostuvat pääasiassa työsuhteen päättämiseen liittyvistä etuuksista.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Työsuhde-etuudet

Työsuhteen jälkeiset ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet

Konserniyhtiöillä on eri maissa useita työsuhteen jälkeisiä järjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä järjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuusperustaisiksi.

Maksupohjaisista järjestelyistä suoritettavat kiinteät maksut kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, johon ne kohdistuvat. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuusperustaisia järjestelyjä.

Etuusperustaiset järjestelyt rahoitetaan suorituksina eläkesäätiöille tai -vakuutusyhtiöille. Etuusperustaisien veloitteiden nykyarvo on määritetty ennakoituun etuusoikeuslaskentamalliin perustuvalla menetelmällä kustakin järjestelystä erikseen. Järjestelyyn kuuluvat varat on arvostettu käypään arvoon raportointikauden päättämispäivänä. Taseeseen kirjattavan veloitteen nykyarvosta vähennetään järjestelyyn kuuluvat varat raportointikauden päättämispäivän käypään arvoon arvostetuina. Konserni kirjaa liikelokseen kaikki raportointikauden työsuorituksen perustuvat menot sekä aiempaan työsuorituksen perustuvat menot ja veloitteen täyttämistä johtuvan voiton tai tappion. Korkokulu tai -tuotto kirjataan rahoituseriin

korkokuluihin tai korkotuottoihin. Etuusperustaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Muiden pitkäaikaisen työsuhte-etuuksien osalta kaikki työsuorituksen perustuvat menot ja etuusperustaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Korkokulut kirjataan rahoituseriin korkokuluihin.

Osakeperusteiset maksut

Osakeperusteiset maksut maksetaan verojen osuus vähennettynä, ja ne käsitellään kirjanpidossa IFRS 2:n muutoksen myötä kokonaan osakkeina suoritettavina, ja järjestelyjen kustannus syntymisjakson aikana määritetään myöntämispäivän käyvän arvon perusteella. Aiemmin osakeperusteiset maksut käsiteltiin osittain osakkeina suoritettavina ja osittain rahana suoritettavina, jolloin rahana suoritettavien osuuksien kustannus määritettiin markkinaperusteisten ehtojen osalta jokaisen raportointikauden päättämispäivän käyvän arvon perusteella.

Arvostukseen käytetään soveltuvia tilastomatematiikan menetelmiä. Muiden kuin markkinaperusteisten ehtojen vaikutus järjestelyyn arvoon huomioidaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä. Järjestelyihin liittyy mekanismi, joka rajoittaa maksettavia palkkioita, ja myös näiden ehtojen vaikutus on huomioitu järjestelyjen etuuksien arvon määrittämisessä.

Siirtymän vaikutukset

1. 1. 2018 tapahtuneessa siirtymässä rahana maksettavien palkkio-osuuksien jaksotetut 10 milj. euron velat ja niihin liittyvät 3 milj. euron laskennalliset verosaamiset on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin. Vuoden 2017 vertailutietoja ei ole oikaistu.

Liiketulos ja käyttökate

Outokummun liiketulos on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut oikaistuina varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla, vähennetään työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikelokseen alapuolella. Kurssierot ja johdannaisen käyrien

arvojen muutokset sisältyvät liikelokseen, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä. Muuten ne on kirjattu rahoituseriin. Käyttökate muodostuu lisäämällä vähennetyt poistot ja arvonalentumispoistot takaisin liikelokseen.

Oikaistu käyttökate

Oikaistu käyttökate on Outokummun pääasiallinen suoritusmittari talousraportoinnissa segmenttiraportointi mukaan lukien. Konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa esitetty oikaistu käyttökate ei sisällä sellaisia olennaisia tuotto- ja kulueriä, jotka vaikuttavat vertailukelpoisuuteen kausien välillä, koska ne ovat luonteeltaan, kooltaan tai esiintymistiheydeltään poikkeuksellisia, kuten konserninlaajuisia uudelleenjärjestelykuluja, tai omaisuuden tai liiketoimintojen myyntivoittoja tai -tappioita.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen päätöstä.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos kunkin kauden keskimääräisellä osakemäärällä. Takaisin ostettujen omien osakkeiden keskimääräinen määrä on vähennetty ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä.

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu oikaisemalla ulkona olevien osakkeiden keskimääräistä määrää olettaen, että vaihdettavissa olevat instrumentit vaihdetaan. Laskelman tulosta oikaistaan instrumenttiin liittyvällä, kaudella kirjatulla korkokululla, josta on vähennetty verovai-utus. Lisäksi huomioidaan osakepalkkio-ohjelmien perusteella luovutettaviksi arvioidut osakkeet. Potentiaaliset kantaosakkeet ovat kuitenkin laimentavia ainoastaan silloin, kun oikaisuista aiheutuu osakekohtaisen tuloksen heikkeneminen.

3. Toimintasegmentit

Outokummun liiketoiminta on jaettu neljään liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat Europe, Americas, Long Products ja Ferrochrome. Liiketoiminta-alueiden lisäksi konsernifunktiot kattavat talous- ja rahoitustoiminnot, henkilöstöhallinnon ja organisaation kehittämisen, liiketoiminnan muutoksen ja IT:n, viestinnän ja sijoittajasuhteet, työturvallisuus, -terveys ja ympäristötoiminnot, lakiasiat, konsernihallinnon ja compliance-asiat sekä sisäisen tarkastuksen.

Liiketoiminta-alueet vastaavat myynnistä, kannattavuudesta, tuotannosta ja toimitusketjun hallinnasta, ja ne ovat Outokummun IFRS:n mukaisia toimintasegmenttejä. Segmenttien tulokellisuuden arviointi pohjautuu segmentin oikaistuun käyttökatteeseen, joka on määritelty konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa. Säännöllisen arvioinnin suorittaa toimitusjohtaja konsernin sisäisen, IFRS:ään perustuvan raportoinnin perusteella. Alla on kuvaus toimintasegmenteistä:

Europe kattaa nauha- ja levytoiminnot Euroopassa. Korkean volyymin ja räätälöityjen standarditeräslaatujen käyttökohteita ovat esimerkiksi arkkitehtuuri, rakentaminen, kuljetusala, elintarvikkeiden käsittely, kemian- ja petrokemianteollisuus ja energiantuotanto sekä muut prosessiteollisuuden alat. Tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, Saksassa ja Ruotsissa, ja liiketoiminta-alueella on laaja palvelukeskusten ja myynnin verkosto Euroopassa, Lähi-idässä, Afrikassa sekä Aasian ja Tyynenmeren alueella.

Americas tuottaa austeniittisia ja ferriittisiä standardilaatuja sekä räätälöityjä tuotteita. Sen suurimmat asiakassegmentit ovat autoteollisuus ja kuljetus, kodinkoneet, öljy- ja kaasuteollisuus, kemian- ja petrokemianteollisuus sekä juomateollisuus ja rakentaminen. Liiketoiminta-alueella on tuotantolaitokset Yhdysvalloissa ja Meksikossa sekä palvelukeskus Argentiinassa.

Long Products valmistaa ruostumattomia pitkiä terästuotteita, joita käytetään lukuisissa erilaisissa sovelluksissa, kuten jousissa, langoissa, kirurgisissa välineissä, autoteollisuuden osissa ja rakennuksissa. Valmistus on keskitetty Ison-Britannian integroituu tehtaaseen, Ruotsiin ja Yhdysvaltoihin.

Ferrochrome tuottaa ferrokromia. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat Kemin kaivos ja Tornion ferrokromisulatto.

2018 Mliij. €	Täsmäytyslaskelma							
	Europe	Americas	Long Products	Ferrochrome	Toimintasegmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	4 169	1 670	521	197	6 557	314	-	6 872
Konsernin sisäinen myynti	97	45	220	345	707	273	-980	-
Liikevaihto	4 267	1 715	740	542	7 264	587	-980	6 872
Oikaistu käyttökate	248	-5	25	210	478	-4	11	485
Käyttökateen oikaisut								
EMEA:n uudelleenjärjestelyihin liittyneen käyttöomaisuuden myyntivoitto ja varauksien purku	10	-	-	-	10	-	-	10
Käyttökate	259	-5	25	210	489	-4	11	496
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot	-114	-51	-6	-30	-201	-3	-	-204
Arvonalentumiset	-0	-	-	-1	-2	-10	-	-12
Liiketulos	144	-56	18	179	286	-17	11	280
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	-	-	-	-	-	3
Rahoitustuotot	-	-	-	-	-	-	-	3
Rahoituskulut	-	-	-	-	-	-	-	-110
Tulos ennen veroja	-	-	-	-	-	-	-	175
Tuloverot	-	-	-	-	-	-	-	-45
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	130
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	2 922	1 357	331	772	5 383	275	-202	5 455
Muut varat	-	-	-	-	-	-	-	296
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	-	-	247
Varat yhteensä	-	-	-	-	-	-	-	5 998
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	988	273	152	132	1 546	245	-188	1 604
Muut velat	-	-	-	-	-	-	-	1 632
Laskennalliset verovelat	-	-	-	-	-	-	-	12
Velat yhteensä	-	-	-	-	-	-	-	3 248
Sidottu pääoma	1 934	1 084	179	640	3 837	29	-15	3 851
Laskennallinen verosaaminen, netto	-	-	-	-	-	-	-	235
Sijoitettu pääoma	-	-	-	-	-	-	-	4 086

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Muu toiminta käsittää toimintasegmentteihin kuulumattomat toiminnot sekä teolliset omistukset. Muussa toiminnassa raportoidaan myös ne liiketoiminnan kehittämisen ja konsernijohtoon kulut, joita ei kohdisteta liiketoiminnoille. Muun toiminnan tuotot koostuvat sähkön myynnistä konsernin tuotantolaitoksille Suomessa ja Ruotsissa, konsernin hankintasopimuksen puitteissa yli tuotannon tarpeen ostetun nikkelin myynnistä sekä konsernin sisäisistä komissioista ja palveluista.

Outokummulla ei ole IFRS 8:n määritelmän mukaisia yksittäisiä merkittäviä asiakkaita.

2017 Oikaistu Milj. €	Täsmäytyslaskelma							
	Europe	Americas	Long Products	Ferro- chrome	Toiminta- segmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	4 074	1 512	405	127	6 118	237	–	6 356
Konsernin sisäinen myynti	81	33	186	483	784	266	-1 050	–
Liikevaihto	4 156	1 546	591	610	6 903	503	-1 050	6 356
Oikaistu käyttökate	404	21	16	217	658	-15	-12	631
Käyttökateen oikaisut								
Kvarttolevytehtaan myyntivoitto	–	–	–	–	–	15	–	15
Sheffieldin maiden myyntivoitto	–	–	–	–	–	9	–	9
Putkitehtaan myyntivoitto	–	–	–	–	–	7	–	7
Käyttökate	404	21	16	217	658	16	-12	663
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot	-123	-52	-7	-29	-210	-6	–	-216
Arvonalentumiset	–	–	–	-1	-1	–	–	-1
Liiketulos	281	-31	10	187	447	10	-12	445
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	–	–	–	–	–	–	–	9
Rahoitustuotot	–	–	–	–	–	–	–	3
Rahoituskulut	–	–	–	–	–	–	–	-129
Tulos ennen veroja	–	–	–	–	–	–	–	327
Tuloverot	–	–	–	–	–	–	–	65
Tilikauden tulos	–	–	–	–	–	–	–	392
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	2 883	1 382	241	752	5 258	253	-259	5 252
Muut varat	–	–	–	–	–	–	–	340
Laskennalliset verosaamiset	–	–	–	–	–	–	–	295
Varat yhteensä	–	–	–	–	–	–	–	5 887
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	1 035	310	128	104	1 577	264	-234	1 608
Muut velat	–	–	–	–	–	–	–	1 549
Laskennalliset verovelat	–	–	–	–	–	–	–	10
Velat yhteensä	–	–	–	–	–	–	–	3 166
Sidottu pääoma	1 848	1 072	113	648	3 681	-11	-25	3 645
Laskennallinen verosaaminen, netto	–	–	–	–	–	–	–	285
Sijoitettu pääoma	–	–	–	–	–	–	–	3 929

4. Maantieteelliset tiedot

Milj. €	Suomi	Saksa	Ruotsi	Iso-Britannia	Muu Eurooppa	Pohjois-Amerikka	Aasia ja Australia	Muut maat	Alueiden väliset erät	Konserni
2018										
Liikevaihto kohdemaan mukaan										
Europe	219	1 380	144	234	1 719	74	349	50	-	4 169
Americas	0	0	-	0	40	1 551	12	67	-	1 670
Long Products	0	66	47	9	161	195	42	-	-	521
Ferrochrome	10	10	22	-	118	-	37	-	-	197
Muu toiminta	-	-	-	-	-	-	-	314	-	314
	230	1 456	214	243	2 038	1 820	440	431	-	6 872
Liikevaihto sijaintimaan mukaan										
Pitkäaikaiset varat	3 222	1 428	1 581	694	414	1 845	76	58	-2 446	6 872
	1 623	332	252	60	110	851	14	2	-	3 244
2017 Oikaistu										
Liikevaihto kohdemaan mukaan										
Europe	211	1 463	119	233	1 655	58	301	33	-	4 074
Americas	-	-	-	-	173	1 209	65	66	-	1 512
Long Products	-	32	33	8	116	191	25	-	-	405
Ferrochrome	10	12	22	-	40	-	43	-	-	127
Muu toiminta	-	-	-	-	-	-	-	237	-	237
	222	1 507	174	242	1 984	1 458	434	336	-	6 356
Liikevaihto sijaintimaan mukaan										
Pitkäaikaiset varat	3 133	1 425	1 363	617	424	1 659	64	55	-2 384	6 356
	1 539	337	260	56	112	847	15	2	-	3 168

Liikevaihtona kohdemaan mukaan on esitetty myynti konsernin ulkopuolelle.

Pitkäaikaiset varat on esitetty konserniyhtiön sijaintimaan mukaan.

Pitkäaikaiset varat eivät sisällä rahoitusinstrumentteja, osuuksia osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä, laskennallisia verosaamisia eikä etuuspohjaisiin järjestelyihin liittyviä varoja.

5. Liiketoimintojen hankinnat ja myynnit

Hankinnat vuonna 2018

Kesäkuussa 2018 Outokumpu hankki Ruotsissa sijaitsevan Fagersta Stainless AB:n valssilankatehtaan kokonaan omistukseensa. Ennen hankintaa Outokumpu omisti 50% Fagersta Stainlessin osakkeista, ja se yhdisteltiin Outokummun konsernitilinpäätöksen pääomaosuusmenetelmällä. Outokumpu raportoi Fagersta Stainlessin Long Products -segmentissä.

Kauppahinta oli 18 milj. euroa. 14 milj. euroa, joka vastaa 80% koko kauppahinnasta, maksettiin kaupan yhteydessä, jolloin Outokummun hallussa olevien osakkeiden määrä kasvoi 40 prosenttiyksiköllä. Loput 20% kauppahinnasta maksetaan vuoden 2019 lopussa, jolloin Outokumpu saa loput 10% osakkeista. Outokumpu ei esitä määräysvallattomien omistajien osuutta liittyen 10%:n osakeomistukseen Fagersta Stainless AB:sta konsernitaseessaan, sillä osakkeiden siirtymisen ehdoista Outokummulle on jo sovittu. Viimeisen 10%:n osuus kauppahinnasta on raportoitu lyhytaikaisissa ostoveloissa ja muissa veloissa.

Kauppahinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla on 13 milj. euroa. Hankitut varat ja vastaanotetut velat sisältävät pitkäaikaisia varoja 9 milj. euroa, lyhytaikaisia varoja 75 milj. euroa, pitkäaikaisia velkoja 2 milj. euroa ja lyhytaikaisia velkoja 47 milj. euroa. Kaupasta ei muodostunut liikearvoa.

Myynnit vuonna 2018

Outokummulla ei ollut liiketoimintamyntejä vuonna 2018.

6. Tuotot ja kulut

Myyntituottojen tuloutusajankohta

Yli 97% Outokummun myyntituotoista asiakassopimuksista tuloutetaan yhtenä ajankohtana ja alle 3% ajan kuluessa. Ajan kuluessa tuloutettavat myyntituotot liittyvät yhtiön suoritevelvoitteeseen järjestää myytyjen tuotteiden kuljetus asiakkaalle, ja ajanjakso, jonka kuluessa myyntituotot tuloutetaan, on suhteellisen lyhyt. Lisäksi tuotteiden ja kuljetuspalvelun myynti laskutetaan asiakkaalta samalla laskulla, mistä syystä tuloutuksen ajankohdalla ei ole merkitystä arvioitaessa tuleviin rahavirtoihin liittyvää epävarmuutta.

Tilikauden poistot toiminnoittain

Milj. €	2018	2017
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-194	-207
Hallinnon kulut	-9	-8
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	-1	-1
	-204	-216

Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2018	2017 Oikaistu
Johdannaisten valuuttakurssierot	1	-
Hyödykejohdannaisten markkinahintaerot	24	-
Johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot	25	-
Tytäryritysten myyntivoitot	-	22
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	15	16
Vakuutuskorvaukset	32	1
Muut tuottoerät	28	19
	99	58

Outokumpu sai vuonna 2018 vakuutuskorvauksen, joka koski Tornion ferrokromitehtaalla vuonna 2017 tapahtunutta liiketoiminnan omaisuus- ja keskeytysvahinkoa.

Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2018	2017
Johdannaisten valuuttakurssierot	-	-9
Hyödykejohdannaisten markkinahintaerot	-	-14
Johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot	-	-23
Arvonalentumiset	-12	-1
Muut kuluerät	-6	-10
	-19	-35

Käyttökäteen ja liiketuloksen oikaisut

Milj. €	2018	2017
EMEA:n uudelleenjärjestelyihin liittyneen käyttöomaisuuden myyntivoitto ja varauksien purku	10	-
Kvarttolevyhtehtaan myyntivoitto	-	15
Sheffieldin maiden myyntivoitto	-	9
Putkitehtaan myyntivoitto	-	7
Käyttökäteen oikaisu	10	31
Digitalisaatioprojektiin liittyvä arvonalentuminen	-10	-
Liiketuloksen oikaisut	0	31

Vuonna 2018 Outokumpu myi aiemmin osana EMEA:n uudelleenjärjestelyä suljetun Ruotsissa sijainneen tuotantolaitoksen käyttöomaisuutta ja purki toimipaikkojen sulkemisiin liittyneitä uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tehtyjä varauksia. Näistä eristä kirjattiin 10 milj. euron tuotto.

Vuonna 2018 Outokumpu määrittä uudelleen käynnissä olevan digitalisaatioprojektinsa laajuuden ja kirjasi hankkeesta 10 milj. euron arvonalentumistappion.

Vuonna 2017 Outokumpu myi kvarttolevyhtehtaan New Castlessa Indianassa Yhdysvalloissa, mistä kirjattiin 15 milj. euron myyntivoitto. Sheffieldin maiden myynnistä Isossa-Britanniassa kirjattiin 9 milj. euron myyntivoitto ja putkitehtaan myynnistä Wildwoodissa Floridassa Yhdysvalloissa kirjattiin 7 milj. euron myyntivoitto.

Tilintarkastajan palkkiot

PricewaterhouseCoopers

Milj. €	2018	2017
Tilintarkastus	-2,2	-1,9
Tilintarkastukseen liittyvät palvelut	-0,1	-0,1
Veroneuvonta	-0,0	-0,2
Muut palvelut	-0,0	-0,3
	-2,3	-2,5

PricewaterhouseCoopers Oy:n Outokummulle suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut vuonna 2018 olivat yhteensä 0,1 milj. euroa. Palvelut koostuivat veropalveluista ja neuvonannosta liiketoiminnan muutoshankkeissa sekä yritysraportoinnissa.

7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Milj. €	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-541	-549
Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	-6	-1
Sosiaalikulut	-81	-73
Työsuhteen jälkeiset järjestelyt ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet		
Kulut etuusperusteisista järjestelyistä	-2	-7
Kulut maksupohjaisista järjestelyistä	-39	-43
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet ¹⁾	-1	13
Kulut osakeperusteisista maksuista	1	-16
Muut henkilösivukulut	-6	-7
	-676	-684

¹⁾ Vuosi 2017 sisälsi 14 milj. euron Saksan pitkäaikaisiin työsuhteisiin liittyneen järjestelyn vastuiden purun, kun järjestelyn ehtoja muutettiin eikä järjestelyyn enää liittynyt pitkäaikaista työsuhde-etuutta vaan etuus on luonteeltaan lyhytaikainen. Lyhytaikaiseen etuuteen liittyvät kulut on esitetty palkoissa ja palkkioissa. Ks. liitetieto 25.

Henkilöstörahasistolakiin perustuvia voittopalkkioita maksettiin 2 milj. euroa vuonna 2018 (2017: 0 milj. euroa).

Lisätietoa ylimmän johdon työsuhde-etuuksista on liitetiedossa 31 ja Hallinto- ja ohjausjärjestelmän kappaleessa Palkitseminen.

8. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €	2018	2017
Korkotuotot	3	3
Korkokulut		
Jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat rahoituslainat	-45	-65
Factoring-kulut	-10	-8
Rahoitusleasing-sopimukset	-9	-12
Johdannaiset	-0	-2
Korkokulut etuusperusteisista järjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	-5	-5
Korkokulut	-70	-92
Aktivoidut korot	3	1
Rahoitusvarojen arvon alentuminen	0	-1
Myyntitappiot rahoitusvarojen myynnistä	-1	-0
Kommitoitujen luottolimiittien palkkiot	-11	-14
Muut kulut	-17	-15
Muut rahoituskulut	-26	-30
Valuuttakurssierot		
Johdannaiset	-21	83
Kassa, lainat ja saatavat	8	-97
Muut markkinahintaerot		
Johdannaiset	2	2
Muut	-4	5
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot	-15	-7
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-107	-127

Muut kulut sisältävät vuonna 2021 erääntyvän joukkovelkakirjalainan lunastuskulut.

Tuloslaskelmaan kirjatut valuuttakurssierot

Milj. €	2018	2017
Liikevaihtoon sisältyvät	15	-17
Ostoihin sisältyvät ¹⁾	-29	37
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät ¹⁾	1	-9
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät ¹⁾	-13	-15
	-26	-3

¹⁾ Sisältää konsernin sisäisten tapahtumien eliminointien kurssierot.

Valuuttakurssieroihin sisältyy johdannaisinstrumenttien nettokurssitappiota 20 milj. euroa (2017: nettokurssivoittoa 74 milj. euroa), josta 1 milj. euron voitto on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin ja 21 milj. euron tappio rahoituseriin.

9. Tuloverot

Tuloverot tuloslaskelmassa

Milj. €	2018	2017 Oikaistu
Tilikauden verot	-4	-6
Laskennalliset verot	-41	71
	-45	65

Konsernin tuloslaskelmaan kirjattujen tuloverojen erot Suomen yhteisöverokannan mukaiseen tuloveroon verrattuna

Milj. €	2018	2017 Oikaistu
Tulos ennen veroja	175	327
Suomen 20% verokannan mukainen tulovero konsernin tuloksesta ennen veroja	-35	-65
Suomen ja ulkomaisten verokantojen ero	-2	-6
Vähennykselvottomien kulujen ja verovapaiden erien verovaikutus	-11	-2
Laskennallisten verosaamisten uudelleenarviointi ¹⁾	5	139
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-2	-1
Verokantojen ja muiden lakimuutosten verovaikutus	-1	0
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	-45	65

¹⁾ Sisältää 34 milj. euron muutoksen aiemmin kirjaamattomista laskennallisista verosaamisista johtuen (2017: 125 milj. euroa).

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Milj. €	1.1.2018		Muutokset				31.12.2018	
	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Tulokseen kirjatut erät	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät	Muuntoerot	Hankitut tytäryhtiöt	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
Aineettomat hyödykkeet	6	-4	-0	-	0	-	7	-4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	28	-195	-16	-	-1	-1	29	-214
Vaihto-omaisuus	19	-10	-0	-	-0	-	20	-12
Johdannaisvarat ja -velat	5	-17	3	-0	-0	-	4	-13
Muut rahoitusvarat	4	-7	-22	-1	-0	-	-16	-10
Etuuspohjaiset veloitteet ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	53	-33	23	-1	0	-	75	-33
Muut rahoitusvelat ¹⁾	78	-3	-2	-	0	-0	88	-14
Varaukset	27	-22	-3	-	-0	1	22	-20
Vahvistetut verotappiot	352	-	-23	-	-3	-	326	-
	572	-290	-41	-1	-4	-1	555	-320
Netotus	-280	280					-308	308
Laskennalliset verosaamiset ja -velat taseessa ¹⁾	292	-10					247	-12

¹⁾ IFRS 2 -standardin muutos otettiin käyttöön 1.1.2018, jolloin osakeperusteisten maksujen 31.12.2017 jaksotettu 10 milj. euron rahana maksettava osuus ja siihen liittyvä 3 milj. euron laskennallinen verosaaminen kirjattiin kertyneisiin voittovaroihin. Vuoden 2017 vertailutietoja ei ole oikaistu.

Milj. €	1.1.2017		Muutokset				31.12.2017	
	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Tulokseen kirjatut erät	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät	Muuntoerot	Myydyt tytäryhtiöt	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
Aineettomat hyödykkeet	7	-3	-2	-	-	-	6	-4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	25	-209	17	-	0	-	28	-195
Vaihto-omaisuus	15	-8	2	-	0	-	19	-10
Johdannaisvarat ja -velat	9	-10	-11	1	-	-	5	-17
Muut rahoitusvarat	4	-5	-2	-	-	-	4	-7
Etuuspohjaiset veloitteet ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	18	-23	-13	37	-0	-	53	-33
Muut rahoitusvelat	80	-2	2	-	-0	-	81	-3
Varaukset	22	-19	2	-	-	-	27	-22
Vahvistetut verotappiot	282	-	74	-	-4	-	352	-
	461	-280	71	38	-4	-	575	-290
Netotus	-257	257					-280	280
Laskennalliset verosaamiset ja -velat taseessa	204	-22					295	-10

Laskennalliset verot on esitetty taseessa nettomääräisinä niiden konserniyhtiöiden osalta, joiden välillä on verotuksessa mahdollisuus tuloksentasaukseen tai joita verotetaan yhtenä verovelvollisena.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Muihin laajan tuloksen eriin kertyneet verot

Milj. €	2018	2017
Arvonmuutosrahastot	-1	0
Nettosijoitusten suojaukset	-4	-4
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	52	53
	47	49

Käyttämättömät verotukselliset tappiot

Milj. €	2018	2017
Vanhenee 1–5 vuodessa	186	230
Vanhenee myöhemmin kuin 5 vuodessa	1 941	1 993
Ei vanhene	1 272	1 173
	3 400	3 396

Vahvistettujen verotappioiden määrä 31.12.2018 oli yhteensä 3 400 milj. euroa (2017: 3 396 milj. euroa), joista Suomessa 487 milj. euroa (2017: 630 milj. euroa), Ruotsissa 320 milj. euroa (2017: 347 milj. euroa), Yhdysvalloissa 1 864 milj. euroa (2017: 1 625 milj. euroa) ja Saksassa 476 milj. euroa (2017: 498 milj. euroa). Laskennallisia verosaamisia on kirjattu vain siihen määrään kuin vastaavien verohyötyjen realisoituminen todennäköistä. Laskennallisten verosaamisten realisoitumisen todennäköisyyttä arvioitaessa huomioidaan kaikki positiiviset ja negatiiviset tekijät, ja jos tulosenusteet huomioon ottaen ei voida olettaa, että vastainen verotettava tulo olisi riittävä laskennallisten verosaamisten realisoitumiseksi, laskennallisen verosaamisen arvoa korjataan vastaavasti. Arviot voivat muuttua tulevien tapahtumien johdosta. 31.12.2018 Outokummulla on 1 940 milj. euroa (2017: 1 922 milj. euroa) verotappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, ja merkittävimmät näistä ovat Yhdysvalloissa. Vuonna 2018 tulevaisuudessa odotettavan verohyödyn todennäköisyydestä johtuen taseeseen kirjattiin pääosin Isoon-Britanniaan liittyviä, aiemmin kirjaamattomia laskennallisia verosaamisia yhteensä 34 milj. euroa. Vastaavasti vuonna 2017 taseeseen kirjattiin pääosin Saksaan liittyviä, aiemmin kirjaamattomia laskennallisia verosaamisia 160 milj. euroa. Kirjauspäätöksiin vuonna 2018 ja 2017 ovat vaikuttaneet tuloksen ennen veroja sekä verotettavan tuloksen kääntymisen voitolliseksi näissä maissa. Laskennallisia verovelkoja ei ole kirjattu ulkomaisissa tytäryhtiöissä olevista jakamattomista voittovaroista, sillä niiden jakamista ei ole odotettavissa lähitulevaisuudessa.

10. Osakekohtainen tulos

	2018	2017
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. € ¹⁾	130	392
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	411 066	412 363
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	447 181	450 248
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos ¹⁾		
Osakekohtainen tulos, EUR	0,32	0,95
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,32	0,90

¹⁾ Vertailutiedot oikaistu IFRS 15 -käyttöönoton vuoksi.

11. Aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Liike-arvo	Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	491	276	767
Muuntoerot	-2	-2	-3
Lisäykset	-	77	77
Vähennykset	-	-20	-20
Uudelleenryhmittelyt	-	1	1
Hankintameno 31.12.2018	489	332	821
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	-24	-207	-232
Muuntoerot	2	2	4
Tilikauden poistot	-	-8	-8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-22	-214	-236
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	467	118	585
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	467	68	535
Hankintameno 1.1.2017	493	241	734
Muuntoerot	-2	-4	-6
Lisäykset	-	42	42
Vähennykset	-	-24	-24
Uudelleenryhmittelyt ²⁾	-	21	21
Hankintameno 31.12.2017	491	276	767
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-26	-204	-229
Muuntoerot	1	3	5
Tilikauden poistot	-	-7	-7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-24	-207	-232
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	467	68	535
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	467	37	504

¹⁾ Muita aineettomia hyödykkeitä ovat maankäyttöoikeudet, päästöoikeudet, aktivoidut kehitysmenot, patentit, lisenssit ja ohjelmistot.

²⁾ Vuoden 2017 uudelleenryhmittelyt liittyvät aineettomien hyödykkeiden keskeneräisiin hankintoihin, jotka esitettiin aiemmin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden vastaavassa erässä. Nämä aineettomat hyödykkeet liittyvät pääosin konsernin digitalisaatioprojektiin.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Vuoden 2018 aikana korkomenoja aktivoitiin aineettomiin hyödykkeisiin 2 milj. euroa (2017: 1 milj. euroa). Korjoja oli aktivoituina 31.12.2018 yhteensä 3 milj. euroa (31.12.2017: 1 milj. euroa). Outokumpu määrittää aktivointikoron erikseen jokaiselle vuosineljännekselle. Vuonna 2018 keskimääräinen korko oli 2,7%.

Aineettomat hyödykkeet on olennaisilta osin hankittu konsernin ulkopuolelta.

Päästöoikeudet

Vuonna 2018 Outokummun yksiköistä seitsemän toimi Euroopan Unionin päästökauppajärjestelmän piirissä: Tornion tehtaat Suomessa, Avestan, Degerforsin ja Fagerstan tehtaat sekä Nybyn yksikkö Ruotsissa, Sheffieldin sulatto Isossa-Britanniassa sekä Krefeldin ja Dillenburgin tehtaat Saksassa.

Outokummun yksiköiden EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluneet hiilidioksidipäästöt olivat noin 1,0 milj. tonnia vuonna 2018 (2017: 0,95 milj. tonnia). Päästökauppaudeksi 2013–2020 kaikki Outokummun keskeiset tuotantolaitokset ovat hakeneet ilmaisia päästöoikeuksia tehokkuuteen perustuvaan vertailuun ja aiempaan tuotantoon perustuen. Saatavan alustavan päästöoikeusmäärän odotetaan olevan vuodeksi 2019 noin 1,0 milj. tonnia. Määrän arvioidaan olevan riittävä huomioiden Outokummun tuotanto ja konsernin hallussa oleva päästöoikeuspositio. Päästöoikeuksien tilannetta seurataan tasaisin väliajoin ja optimoidaan konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Päästöoikeuksien hintariskin suojauksesta on kerrottu liitetiedossa 19.

12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Milj. €	Maa-alueet	Kaivoksen yleiset valmistavat työt	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	135	66	1 233	4 440	128	158	6 160
Muuntoerot	1	–	2	–4	–1	1	–2
Lisäykset	0	2	2	34	4	146	189
Hankitut tytäryhtiöt	0	–	1	4	1	3	9
Vähennykset	–0	–	–	–22	–0	–0	–23
Uudelleenryhmittelyt	–	2	6	59	4	–73	–2
Hankintameno 31.12.2018	136	71	1 243	4 511	137	235	6 332
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	–14	–27	–639	–2 768	–77	–3	–3 527
Muuntoerot	0	–	4	25	0	0	30
Vähennykset	–	–	3	19	0	0	22
Uudelleenryhmittelyt	–	–	–	–1	–	1	0
Tilikauden poistot	–0	–7	–43	–140	–4	–0	–195
Arvonalentumiset	–	–	–	–2	–	–	–2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	–14	–33	–676	–2 868	–80	–2	–3 673
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	121	37	567	1 644	56	233	2 659
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	121	40	594	1 672	52	155	2 633

Vuoden 2018 aikana käyttöomaisuuteen aktivoitiin korkomenoja 1 milj. euroa (2017: - milj. euroa). Korjoja oli aktivoituina käyttöomaisuuteen 31.12.2018 yhteensä 25 milj. euroa (31.12.2017: 26 milj. euroa). Outokumpu määrittää aktivointikoron erikseen jokaiselle vuosineljännekselle. Vuonna 2018 keskimääräinen korko oli 1,5%.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Milj. €	Maa-alueet	Kaivoksen yleiset valmistavat työt	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	139	66	1 251	4 641	129	125	6 351
Muuntoerot	-3	-	-28	-154	-0	-5	-190
Lisäykset	-	0	4	21	0	106	130
Vähennykset	-2	-	-4	-10	-0	-	-17
Myydyt tytäryhtiöt	-	-	-2	-33	-	-0	-35
Uudelleenryhmittelyt	-	-	13	-24	0	-68	-80
Hankintameno 31.12.2017	135	66	1 233	4 440	128	158	6 160
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-14	-21	-603	-2 763	-73	-4	-3 477
Muuntoerot	0	-	5	54	0	0	60
Vähennykset	-	-	0	9	-0	-	9
Myydyt tytäryhtiöt	-	-	2	25	-0	-	27
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-	62	-	1	63
Tilikauden poistot	-0	-6	-43	-155	-4	-0	-209
Arvonalentumiset	-	-	-	-1	-	-	-1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-14	-27	-639	-2 768	-77	-3	-3 527
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	121	40	594	1 672	52	155	2 633
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	126	45	648	1 878	56	122	2 874

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasing- sopimuksilla vuokratut hyödykkeet

Milj. €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	28	1	100	129
Kertyneet poistot	-1	-0	-52	-53
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	27	1	49	76
Hankintameno	28	1	106	136
Kertyneet poistot	-1	-0	-50	-51
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	27	1	56	85

13. Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentuminen

Aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet segmentteittäin

Mlj., €	Liikearvo		Muut aineettomat hyödykkeet		Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Europe	343	344	5	5	1 197	1 240
Americas	–	–	2	1	829	824
Long Products	9	9	3	4	79	63
Ferrochrome	114	114	0	0	537	487
Muu toiminta	–	–	109	58	17	18
	467	467	118	68	2 659	2 633

Arvon alentumistestaus

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumistestaus toteutetaan toimintasegmenttien tasolla, jotka ovat konsernin rahavirtaa tuottavia yksiköitä. Europe-segmentti edustaa 74%:a konsernin liikearvosta ja 45%:a konsernin aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä, Americas-segmentti 31%:a konsernin aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä, ja Ferrochrome-segmentti 24%:a konsernin liikearvosta sekä 20%:a konsernin aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Vuonna 2018 arvonalentumistarvetta tarkasteltiin neljännesvuosittain.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin, jotka on laadittu käyttäen diskontattuja rahavirtaennusteita. Käyttöarvolaskelmissa käytetyt keskeiset oletukset ovat diskonttokorko, terminaaliarvon kasvu, ruostumattoman teräksen toimitusten globaali kasvu ja perushinnan kehitys. Keskeisille oletuksille annetut arvot ovat konservatiivisia, ja rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin vuosiksi 2019–2021, minkä jälkeen kassavirrat on ennustettu 3 vuodeksi ennen terminaaliarvon laskentaa.

Diskonttokorkona on käytetty Outokummulle määritettyä keskimääräistä pääoman tuottovaatimusta (WACC). Tuottovaa-
timuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, Outokummun luottomarginaali, markkinariskipreemio, oman

pääoman betakerroin ja konsernin tavoitepääomarakenne. Europan ja Ferrochromen WACC ennen veroja oli 7,2% ja Americasin 9,8% (2017: 9,5%). Vuonna 2017 Europe ja Ferrochrome kuuluivat samaan segmenttiin ja ne testattiin yhdessä, jolloin käytetty WACC ennen veroja oli 8,0%.

Terminaaliarvon kasvun osalta Europe- ja Ferrochrome-segmenteissä on käytetty 0,5%:n (2017: 0,5%) ja Americas-segmentissä 1,0%:n (2017: 1,0%) keskimääräistä kasvuprosenttia, joiden johto uskoo olevan varovaisia perustuen tämänhetkiseen taloudelliseen tilanteeseen, vaikkakin historialliset kasvuprosentit ja riippumattomien markkina-analyttikkojen ennusteet ennakoivat korkeampia pitkän aikavälin kasvuprosentteja.

Ruostumattoman teräksen toimitusten arvioitu kasvu on konservatiivinen ja yleisesti alhaisempi kuin riippumattomien analyttikkojen näkemys pitkän aikavälin markkinakehityksestä. Perushinnan kehityksen ennuste perustuu konservatiivisiin oletuksiin. Lisäksi jo aloitetut investoinnit ja odotetut kustannussäästöt on otettu huomioon rahavirtaennusteissa.

Europan arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää sen kirjanpitoarvon noin 3 946 milj. eurolla. Mikäli WACC verojen jälkeen nousisi 11,6 prosenttiyksikköä, kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Lisäksi 54%:n lasku käyttökatteessa johtaisi siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Mikäli terminaaliarvon kasvu olisi nolla, se ei aiheuttaisi arvonalentumista.

Americasin arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää sen kirjanpitoarvon noin 51 milj. eurolla. Mikäli WACC verojen jälkeen nousisi 0,3 prosenttiyksikköä, kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Lisäksi 3%:n lasku käyttökatteessa johtaisi siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Mikäli terminaaliarvon kasvu olisi nolla, se johtaisi 58 milj. euron suuruiseen arvonalentumistappioon.

Ferrochromen arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää sen kirjanpitoarvon noin 1 765 milj. eurolla. Mikäli WACC verojen jälkeen nousisi 13,0 prosenttiyksikköä, kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Lisäksi 58%:n lasku käyttökatteessa johtaisi siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Mikäli terminaaliarvon kasvu olisi nolla, se ei aiheuttaisi arvonalentumista.

Konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille tehdyn arvonalentumistestauksen perusteella ei kirjattu arvonalentumisia vuosina 2018 eikä 2017. Vuonna 2018 kirjattiin kuitenkin 10 milj. euron arvonalentumistappio konsernin digitalisaatioprojektiin liittyen sekä 2 milj. euroa arvonalentumistappioita Ferrochrome- ja Europe-segmenteissä käytöstä poistettuihin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyen (2017: 1 milj. euron arvonalentumistappio Ferrochrome-segmentissä käytöstä poistettuihin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyen).

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

14. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin

Outokummulla on seuraavat osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset, jotka käsitellään pääomaosuusmenetelmällä. Konsernitilinpäätöksessä raportoitujen lukujen perusteella näiden sijoitusten ei katsota olevan olennaisia.

Osakkuusyhtiöt

	Kotipaikka	Omistus- osuus, %
OSTP Holding Oy	Suomi	49
Rapid Power Oy	Suomi	33
Manga LNG Oy	Suomi	45

Yhdistetyt taloudelliset tiedot osakkuusyhtiöistä

Milj. €	2018	2017
Osakkuusyhtiösijoitukset yhteensä	53	53
Konsernin osuus laajasta tuloksesta	5	4

Yhteisyritykset

Kesäkuussa 2018 Outokumpu hankki Fagersta Stainless AB:n kokonaan omistukseensa. Yhtiö oli aiemmin Outokummun ruotsalainen yhteisyritys. Lisätietoja hankinnasta on liitetiedossa 5. Tilikauden tulos ja muun laajan tuloksen erät ajalta 1.1.–30.6.2018 on yhdistelty Outokummun konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Alla olevassa taulukossa raportoitu konsernin osuus laajasta tuloksesta sisältää myös hankintaa edeltäneen Outokummun alkuperäisen 50%:n osuuden käypään arvoon arvostuksen vaikutuksen.

Taloudelliset tiedot yhteisyrityksestä

Milj. €	2018	2017
Yhteisyrityssijoitukset yhteensä	-	20
Konsernin osuus laajasta tuloksesta	-2	5

15. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot arvostusryhmittäin

Outokumpu on noudattanut IFRS 9 -standardia 1.1.2018 alkaen. Seuraavassa taulukossa kuvataan rahoitusinstrumenttien täsmäytys IAS 39:n ja IFRS 9:n välillä.

Rahoitusvarat	Arvostusryhmä		Kirjanpitoarvo 1.1.2018		
	IAS 39	IFRS 9	Alkuperäinen	Uusi	Ero
Osakesijoitukset	Myytavissä olevat sijoitukset	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	68	68	-
Muut sijoitukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	17	17	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameroon	Jaksotettuun hankintameroon	598	597	-1
Suojauslaskettavat johdannaiset	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	-	-	-
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	44	44	-
Rahavarat	Jaksotettuun hankintameroon	Jaksotettuun hankintameroon	112	112	-
Rahoitusvelat					
Korollinen velka	Jaksotettuun hankintameroon	Jaksotettuun hankintameroon	1 203	1 203	-
Ostovelat ja muut velat	Jaksotettuun hankintameroon	Jaksotettuun hankintameroon	1 310	1 310	-
Suojauslaskettavat johdannaiset	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	2	2	-
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	38	38	-

Outokumpu on ottanut käyttöön yksinkertaistetun mallin odotettavissa olevien luottotappioiden arvioimiseen, mikä johti eroon kirjanpitoarvossa IAS 39:n ja IFRS 9:n välillä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

2018 Milj. €	Arvostettu			Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
	Jaksotettuun hankinta- menoon	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti		
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Osakesijoitukset	–	86	–	86	86
Muut sijoitukset	–	–	0	0	0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2	–	–	2	2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	–	–	2	2	2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Muut sijoitukset	–	–	13	13	13
Myyntisaamiset ja muut saamiset	578	–	–	578	578
Suojauslaskettavat johdannaiset	–	0	–	0	0
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	–	–	15	15	15
Rahavarat	68	–	–	68	68
	648	86	30	764	764
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat	798	–	–	798	814
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	–	–	1	1	1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat	511	–	–	511	511
Ostovelat ja muut velat	1 349	–	–	1 349	1 349
Suojauslaskettavat johdannaiset	–	0	–	0	0
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	–	–	19	19	19
	2 658	0	21	2 678	2 694

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

2017 Milj. €	IAS 39:n mukainen arvostus- ryhmä	Arvostettu					Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
		Jaksotettuun hankinta- menoon	Hankinta- menoon	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti			
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset	a)	–	64	4	–	68	68	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	–	–	–	0	0	0	
Myyntisaamiset ja muut saamiset	b)	1	–	–	–	1	1	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	b)	–	–	–	1	1	1	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	–	–	–	16	16	16	
Myyntisaamiset ja muut saamiset	b)	597	–	–	–	597	597	
Rahavarat	b), c)	112	–	–	–	112	112	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	43	43	43	
		710	64	4	61	838	838	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat	f)	698	–	–	–	698	802	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	3	3	3	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat	f)	505	–	–	–	505	505	
Ostovelat ja muut velat	f)	1 310	–	–	–	1 310	1 310	
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	–	–	2	–	2	2	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	–	–	–	35	35	35	
		2 513	–	2	38	2 553	2 657	

IAS 39:n mukaiset arvostusryhmät:

- a) Myytävissä olevat rahoitusvarat
- b) Lainasaamiset ja muut saamiset
- c) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- d) Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset
- e) Suojauslaskettavat johdannaiset
- f) Muut rahoitusvelat

Vuoden 2017 vertailutietoja ei ole oikaistu IFRS 9 -standardin vaatimusten mukaisesti.

IFRS 9 -standardin käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta Outokummun konsernitilinpäätökseen.

16. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia

2018 Milj. €	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	86	0	–	86	86
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	13	13	–	0	13
Suojauslaskettavat johdannaiset	0	–	0	–	0
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	17	–	17	–	17
	116	13	17	86	116
Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset	2	–	2	–	2
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat					
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	21	–	21	–	21
Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset korolliset velat	798	–	814	–	814
2017					
Milj. €	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat					
Myytavissä olevat sijoitukset	4	0	–	4	4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	17	16	–	0	17
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	44	–	44	–	44
	65	17	44	4	65
Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset	1	–	1	–	1
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat					
Suojauslaskettavat johdannaiset	2	–	2	–	2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	38	–	38	–	38
	40	–	40	–	40
Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset korolliset velat	698	–	802	–	802

Vuonna 2018 sijoitus Voimaosakeyhtiö SF:ään sisältyy muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin. Sijoitus ei sisällynyt edellä olevassa taulukossa esitettyihin myytävissä oleviin sijoituksiin vuonna 2017, koska IAS 39:n mukaan se oli arvostettu hankintameno.

Suurin osa käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavista sijoituksista hierarkiatasolla 3 liittyy sijoituksiin pörssinoteeraamattomissa energiantuotantoyhtiöissä. Energiantuotantoyhtiöiden osakkeiden arvostus perustuu diskontattuihin kassavirtoihin, joissa huomioidaan sähkön markkinahinnat, diskonttokorko, inflaatiotaso, arvioitu saatava sähkön määrä ja arvioidut tuotantokustannukset.

Voimaosakeyhtiö SF:n arvostusmalli huomioi lisäksi esimerkiksi arvioidun Mankala-periaatteen mukaisen sähkön ostohinnan, projektin valmistumisajankohdan sekä Fennovoima Oy:n rahoituskustannuksen. Voimaosakeyhtiö SF:n osakkeiden käypä arvo on erittäin herkkä arvostusparametreille, joista erityisesti pitkän aikavälin sähkön markkinahinnalle, Fennovoiman kapasiteetin käyttöasteelle, kassavirtojen ja terminaaliarvon diskonttokoroille, kustannusten ja sähkön markkinahinnan inflaatioille sekä projektin valmistumisajankohdalle.

Johto on arvioinut sähkön pitkän aikavälin markkinahinnan ajankohdalle, jolloin voimalan arvioidaan olevan käyttövalmis, ja arvostuksessa käytetty arvio on nykyistä markkinahintatasoa korkeampi. Projektin pituus ja laitoksen käyttöaika vaikuttavat kuitenkin arvion luotettavuuteen, ja jo kohtuulliset muutokset sähkön hinnassa tai muissa arvostusparametreissa voivat vaikuttaa merkittävästi sijoituksen käypään arvoon. Kaiken kaikkiaan projektiriskin arvioidaan olevan korkea oletetun käyttöönoton ollessa vuonna 2028, ja mahdollisten käypien arvojen vaihteluväli on suuri.

Pitkäaikaisten lainojen käypä arvo on laskettu diskonttaamalla tulevaisuuden kassavirtoja ottaen huomioon markkinoiden luottomarginaali Outokummulle. Pitkäaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on määritelty diskonttaamalla tulevaisuuden kassavirtoja ottaen huomioon vastapuolen luottoriski. Lyhytaikaisten rahoitussaamisten ja -velkojen tasearvo ei poikkea oleellisesti niiden käyvästä arvosta.

17. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat

Milj. €	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	68	-
Lisäykset	16	-
Käyvän arvon muutokset	2	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	86	-

Myytäväissä olevat sijoitukset

Milj. €	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	-	53
Lisäykset	-	15
Käyvän arvon muutokset	-	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	68

IFRS 9:n käyttöönoton yhteydessä myytävissä olevien sijoitusten arvostusryhmä muuttui käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviksi rahoitusvaroiksi. Lisätietoja liitetiedoissa 2 ja 15.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen arvonmuutosrahasto

Milj. €	2018	2017
Käypä arvo	86	68
Hankinta-arvo	80	64
Arvonmuutosrahasto ennen veroja	6	4
Laskennallinen verovelka	-1	-1
Arvonmuutosrahasto	5	3

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat koostuvat osakesijoituksista, joita ei pidetä kaupankäyntitarkoituksessa ja jotka on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattomasti valittu kuuluvan tähän ryhmään. Nämä sijoitukset ovat pääasiassa strategisia ja luokittelu tähän luokkaan on katsottu asianmukaiseksi. Merkittävä osa osakkeista on listaamattomia. Sijoitukset sisältävät 79 milj. euron arvoisen sijoituksen Voimaosakeyhtiö SF:n osakkeisiin, joiden kautta Outokummulla on omistus Fennovoima Oy:stä sekä 6 milj. euron arvosta sijoituksia muihin energiyhtiöihin. Outokummulla ei ole määräsvaltaa, yhteistä määräsvaltaa eikä huomattavaa vaikutusvaltaa näissä yhtiöissä. Outokumpu investoi 16 milj. euroa Voimaosakeyhtiö SF:ään vuoden 2018 aikana. Sijoituksen arvostuksesta kerrotaan liitetiedossa 16.

18. Osakeperusteiset maksut

Vuonna 2018 Outokummun osakepalkkiojärjestelmät olivat suoritepohjainen osakeohjelma 2012 (ansaintajakso 2016–2018, 2017–2019 sekä 2018–2020), rajoitettu osakkeita koskeva ohjelma 2012 (ansaintajakso 2016–2018, 2017–2019 sekä 2018–2020) sekä osakeosto-ohjelmat toimitusjohtajalle ja johdolle. Nämä osakepalkkiojärjestelyt ovat osa konsernin avainhenkilöille suunnattuja kannustin- ja sitouttamisohjelmia. Osakepalkkiojärjestelyiden tavoitteena on sitouttaa, kannustaa ja palkita avainhenkilöitä yhtiön strategiaa tukevista hyvistä suorituksista.

Suoritepohjaisen osakepalkkio-ohjelman ansaintajakso 2015–2017 päättyi. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen yhteensä 413 896 osaketta suoritettiin 92 henkilölle. Rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman ansaintajaksoon 2015–2017 liittyen neljälle osallistujalle luovutettiin ohjelman ehtojen perusteella yhteensä 12 139 osaketta verovaihtu- huomioiden. Outokumpu käytti palkkioiden maksuun hallussaan olevia omia osakkeita.

Hallitus vahvisti joulukuussa 2017 suoritepohjaisen osakeohjelman ansaintakauden 2018–2020 aloittamisen vuoden 2018 alusta lukien. Ansaintakauden osallistujamäärä oli 31.12.2018 yhteensä 141 henkilöä ja heille allokoitujen brutto-osakkeiden määrä oli 1 459 600 kappaletta. Suoritepohjaisen osakeohjelman ansaintakriteeri on Outokummun sidotun pääoman tuotto verrokkiryhmään verrattuna.

Hallitus vahvisti joulukuussa 2017 rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman uuden ansaintakauden 2018–2020 aloittamisen vuoden 2018 alusta lukien. Toimitusjohtaja vahvistaa osakeohjelman osakepalkkiot vuosittain hallituksen myöntämän valtuutuksen perusteella kuitenkin siten, että mahdolliset osakepalkkiot konsernin johtoryhmän jäsenille hyväksyy hallitus. Kauden piirissä oli raportointikauden päättyessä 46 henkilöä, ja heille allokoitujen brutto-osakkeiden määrä oli 106 500.

Hallitus päätti joulukuussa 2015 toimitusjohtajaa koskevan osakeosto-ohjelman alkamisesta vuoden 2016 alusta lukien. Ohjelman mukaisesti toimitusjohtaja on oikeutettu vastaanottamaan yhteensä 1 157 156 osaketta (brutto, sisältäen verot) edellyttäen, että hän itse hankki Outokummun osakkeita miljoonalla eurolla 20.2.2016 mennessä. Palkkio-osakkeet

suoritetaan toimitusjohtajalle neljässä yhtä suuressa erässä vuosien 2016, 2017, 2018 ja 2019 lopussa. Toimitusjohtajan tulee pitää omistuksessaan toimitusjohtajansa ajan vähintään itse hankkimansa osakkeet sekä vuoden 2016 lopussa hänelle suoritettu nettomäärä palkkio-osakkeita (25 % kokonaisosakemäärästä). Hallitus hyväksyi joulukuussa 2018 toimitusjohtajan osakeosto-ohjelman kolmannen osakepalkkio-erän maksamisen. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen toimitusjohtajalle luovutettiin 185 077 osaketta.

Huhtikuussa 2016 Outokummun hallitus hyväksyi uuden osakeosto-ohjelman yhtiön johdolle vuosiksi 2016–2020. Ohjelman mukaisesti osallistujat sijoittivat 30–120 % yhden vuoden perusbruttopalkastaan Outokummun osakkeisiin joulukuun 2016 loppuun mennessä. Ohjelman osallistujat ovat oikeutettuja vastaanottamaan jokaista hankkimaansa yhtä osaketta kohden kaksi brutto-osaketta, joista vähennetään soveltuvat verot ja jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille Outokummun osakkeina. Palkkio-osakkeet suoritetaan osallistujille neljässä yhtä suuressa erässä vuosien 2017, 2018, 2019 ja 2020 lopussa. Vastaanottaakseen palkkio-osakkeet osallistujien tulee pitää omistuksessaan itse hankkimansa osakkeet palkkio-osakkeiden eräänymiseen asti. Vuonna 2018 hallitus vahvisti osakeosto-ohjelman toisen palkkioerän maksamisen. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen osallistujille luovutettiin 281 058 osaketta. Ohjelman osallistujamäärä oli 31.12.2018 yhteensä 29 henkilöä.

Hallitus vahvisti joulukuussa 2018 suoritepohjaisen osakeohjelman ja rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman uuden ansaintakauden 2019–2021 aloittamisen vuoden 2019 alusta.

Yllä mainittujen osakepalkkiojärjestelyiden kokonaisarvoksi on 31.12.2018 arvioitu 9 milj. euroa. Tämä kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjaksojen kuluessa.

Tarkempia tietoja Outokummun osakepalkkiojärjestelyistä löytyy Outokummun internet-sivuilta www.outokumpu.com.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Työsuhde-etuudet sisältävät osakeperusteisia kuluja seuraavasti

Milj. €	2018	2017
Osakkeina suoritettavat	1	-7
Rahana suoritettavat	-	-9
	1	-16
Rahana suoritettavien osakeperusteisten järjestelyjen velat 31.12.	-	10

IFRS 2:n muutosten mukaisesti Outokumpu kirjaa kaikki osakeperusteiset maksut omana pääomana suoritettavina 1.1.2018 alkaen.

Osakepalkkiojärjestelyiden keskeiset ehdot

	Suoritepohjainen osakeohjelma		
Myöntämispäivä	10.2.2016	10.2.2017	2.2.2018
Oikeuden syntymisjakso	1.1.2016–31.12.2018	1.1.2017–31.12.2019	1.1.2018–31.12.2020
Osakehinta myöntämispäivänä	2,11	9,80	6,61
Sopimuksen syntymisehdot			
Ei-markkinaperusteiset ehdot	Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna ja velkaantumisaste vuonna 2018	Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna	Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna
Muut keskeiset ehdot	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä
Toteutus	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana
	Rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma		
Myöntämispäivä	9.12.2016	26.4.2017	1.6.2018
Oikeuden syntymisjakso	1.1.2016–31.12.2018	1.1.2017–31.12.2019	1.1.2018–31.12.2020
Osakehinta myöntämispäivänä	7,81	9,80	5,76
Sopimuksen syntymisehdot	Työsuhteen kesto keskeytyksettä osakkeiden maksamiseen saakka. Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä	Työsuhteen kesto keskeytyksettä osakkeiden maksamiseen saakka. Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä	Työsuhteen kesto keskeytyksettä osakkeiden maksamiseen saakka. Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä
Toteutus	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana
	Toimitusjohtajan osakeosto-ohjelma		Johdon osakeosto-ohjelma
Myöntämispäivä	17.12.2015		27.4.2016
Oikeuden syntymisjakso	1.1.2016–31.12.2019		1.1.2017–31.12.2020
Osakehinta myöntämispäivänä	2,50		5,35 ¹⁾
Sopimuksen syntymisehdot	Vaatus hankkia Outokummun osakkeita miljoonalla eurolla; velvoite pitää omistuksessaan toimitusjohtajansa ajan vähintään itse hankitut osakkeet sekä ensimmäinen hänelle suoritettu nettoerä palkkio-osakkeita (25% kokonaisosakemäärästä). Jos yhtiö päättää toimitusjohtajan toimitusjohtajan ilman, että päättymisen johtuu toimitusjohtajan syystä tai hänen viakseen luottavasta laiminlyönnistä, toimitusjohtaja on oikeutettu vastaanottamaan irtisanomishetkellä suorittamatta olevan määrän osakkeita edellyttäen, että toimitusjohtajalla on omistuksessaan veloitettut osakkeet.		Outokummun osakkeiden hankinta, jonka määrä vastaa 30–120% osuutta henkilön yhden vuoden bruttomääräisestä peruspalkasta; vähintään itse hankitut osakkeet pidettävä omistuksessa palkkio-osakkeiden erääntymiseen saakka; työsuhteen kesto keskeytyksettä osakkeiden maksamiseen saakka
Toteutus	Osakkeina ja rahana		Osakkeina ja rahana

¹⁾ Osakehintaan myöntämispäivänä esitetty osakkeiden hankinta-ajankohtien keskimääräinen osakehinta.

19. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset

Rahoitusriskienhallinnan päätavoitteena on vähentää tuloksen heilahtelua sekä varmistaa riittävä maksuvalmius rahoitusvaikeuksien välttämiseksi. Muihin tavoitteisiin sisältyy kassavirtavaihtelun vähentäminen sekä velkaantumistasoon ja velkayhteisösuhteen pitäminen tavoitteiden mukaisella tasolla. Pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannus. Vakuustoittoiminnan päätavoitteet ovat katastrofiriskeihin varautuminen ja tulosvaihteluiden pienentäminen.

Hallitus on hyväksynyt riskienhallintapolitiikan, jossa määritellään vastuut, prosessi ja muut riskienhallinnan pääperiaatteet. Hallitus seuraa riskienhallinnan toteutumista säännöllisesti, ja talous- ja rahoitusjohtaja on vastuussa rahoitusriskienhallinnan toteuttamisesta ja kehittämisestä.

Rahoitusriskit jaetaan markkinariskiksi, maa- ja luottoriskiksi sekä maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskiksi. Tytäryhtiöt suojaavat valuutta- ja hyödykehintariskinsä vastapuolenaan Outokumpu Oyj, joka tekee pääosan konsernin valuutta- ja hyödykejohdannaissovimuksista pankkien ja muiden rahoituslaitosten kanssa. Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto ("Treasury") vastaa valuuttakurssi-, metalli- ja korkoriskistä, maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskin hallinnasta sekä päästöoikeuksien hintariskistä. Luottoriskien hallinta on suurelta osin keskitetty Global Business Services -yksikköön ja Treasury koordinoi konsernin luotonhallintaa. Supply Chain -toiminto vastaa sähkön ja polttoaineiden hintariskien hallinnasta.

Treasury hankkii kaikki konsernin globaalit vakuutukset. Tärkeimpiä vakuutuslajeja ovat omaisuus- ja keskeytys- sekä vastuu-, kuljetus- ja luottoriskivakuutukset. Konsernin omaa vakuutusyhtiötä, Visenta Försäkringsaktiebolagia Ruotsissa, voidaan käyttää osana vakuutettavien riskien hallintaa.

Rahoitusriskeille altistuminen tunnustetaan konsernin riskienhallintaprosessin yhteydessä. Tällä lähestymistavalla pyritään varmistamaan, että uudet riskit tunnustetaan ajoissa ja että jokainen merkittävä riski kuvataan, arvioidaan, hallitaan ja kommunikoidaan asianmukaisesti. Riskien toteutumisen vaikutuksia pyritään lopulta kvantifioimaan tuloksen, vapaan rahavirran, nettovelan ja oman pääoman muutoksen osalta.

Markkinariski

Markkinariski johtuu valuuttojen, korkojen, korkomarginaalien, metallien, energian, päästöoikeuksien ja arvopapereiden kursien tai hintojen muutoksista. Näillä hintamuutoksilla saattaa olla merkittävä vaikutus konsernin tulokseen, rahavirtaan ja taserakenteeseen. Outokumpu pyrkii toimimaan siten, että alla olevat erät kompensoivat toisiaan. Lisäksi Outokumpu käyttää johdannaissovimuksia vähentääkseen osittain hintamuutosten edellä mainittuja vaikutuksia. Suojauslaskentaa sovelletaan valikoivasti. Johdannaisia, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, käytetään liiketoimintaan tai rahoitukseen liittyvien tulos- ja/tai rahavirtavaihteluiden vähentämiseksi. Suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyttö voi aiheuttaa ajoituseroja johdannaisista aiheutuvan tuloksen ja suojattavaan positioon liittyvän tuloksen välillä.

Ruostumaton teräs on toimialana suhdanneherkkä, mikä voi johtaa merkittäviin muutoksiin eri markkinariskeihin liittyvissä positioissa, erityisesti Yhdysvaltain dollarissa ja nikkelin hinnassa. Vastaavasti suhdannevaihtelusta voi seurata suuria muutoksia johdannaisten määrissä. Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot ja nimellismäärät on esitetty liitetiedossa 20. Rahoitusinstrumenttien herkkyyks markkinariskeille on esitetty alla olevassa taulukossa.

Rahoitusinstrumenttien herkkyyks markkinahintariskeille

Milj. €	31.12.2018		31.12.2017	
	Tuloslaskelma	Muut laajan tuloksen erät	Tuloslaskelma	Muut laajan tuloksen erät
+/-10%:n muutos EUR/USD-valuuttakurssissa	+7/-8	-	+0/-0	-
+/-10%:n muutos EUR/SEK-valuuttakurssissa	-14/+17	-3/+3	-6/+7	-6/+7
+/-10%:n muutos nikkelin USD-hinnassa	-2/+4	-	-1/+2	-
+/-10%:n muutos propaanin USD-hinnassa	-1/+1	-	-	-
+/-1%:n yhtenäinen muutos koroissa	-10/+10	-	+0/-0	-

Herkkyyksianalyysit koskevat ainoastaan rahoitussuhteita ja -velkoja. Muut varat ja velat, sisältäen nettoeläkevastuut ja taseen ulkopuoliset erät kuten myynnin ja oston tilauskanta, eivät sisälly näihin analyysiin. Laskelmissa on huomioitu verot. Vuoden aikana nikkelin hintavolatiliteetti on vaihdellut välillä 24-36%. +/-30%:n muutos nikkelin USD-hinnassa merkitsee tuloslaskelmassa noin 3 milj. euron tappiota tai 14 milj. euron voittoa nikkelijohdannaisista.

Valuuttakurssiriski

Pääosa konsernin myynnistä on euro- ja Yhdysvaltain dollari-määräistä. Näin ollen tuotantokustannukset Ison-Britannian ja Ruotsin paikallisessa valuutassa aiheuttavat valuuttakurssiriskiä Outokummulle. Sopimukseen perustuvat rahavirrat, kuten kiinteähintaiset myynti- ja ostotilaukset suojataan, kun taas ennustettuja ja todennäköisiä rahavirtoja ei yleensä suojata, mutta ne voidaan suojata valikoivasti. Yhdysvaltain dollari -riski aiheutuu pääosin omasta ferrokromituotannosta ja kromin USD-pohjaisesta hinnoittelusta. Toinen merkittävä Yhdysvaltain dollari -riski liittyy myyntikatteeseen, joka sisältää dollarisidonnaisen ruostumattoman teräsromun hankintaan liittyvän alennuksen.

Käyvän arvon riski koostuu valuuttapohjaisista myyntisaamisista ja ostoveljoista, korollisesta velasta, kassasta, lainasaamisista ja hyödykejohdannaisista. Outokumpu suojaa pääosan tunnistetusta käyvän arvon riskistä johdannaissovimuksilla. Sisäisestä USD- ja SEK-määräisestä rahoituksesta aiheutuu merkittävä valuuttakurssiriski, jota suojataan termiinisopimuksilla ja mahdollisuuksien puitteissa vastaavalla velalla. Konsernin käyvän arvon valuuttapositio on esitetty tarkemmin seuraavan sivun taulukossa.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Outokummulla on pääasiassa USD-, SEK- ja GBP-määräisiin tuloksiin ja nettosijoituksiin liittyvää muuntoeroriskiä. Politiikkaan perustuen tätä riskiä voidaan suojata valikoivasti. Vuonna 2018 ei tehty tuloksen tai nettosijoituksen muuntoeroihin liittyviä suojauksia. Nettosijoitusten aiempien suojausten voittojen tehokas osa (17 milj. euroa verovaikutus huomioiden) on kirjattu omaan pääomaan.

Valuuttamääräisillä lainoilla ja valuuttakurssien muutoksilla on muuntoerovaikutuksia velkaan ja sitä kautta konsernin pääomarakenteeseen. Suurin velan muuntoeroihin liittyvä riski johtuu Ruotsin kruunu- ja Yhdysvaltain dollari -määräisistä konsernin sisäisistä lainoista. Vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä sisäiseen Yhdysvaltain dollari -määräiseen rahoitukseen liittyvää muuntoeroriskiä vähennettiin merkittävästi lisäämällä pääomaa Americas-liiketoiminta-alueelle.

Korkoriski

Konsernin korkoasemaa seurataan rahavirtariskinä (korkomuutosten vaikutus nettokorkokuluihin) ja käyvän arvon riskinä (korkomuutosten vaikutus monetaaristen tase-erien käypään arvoon). Korkoriskin ja -kustannusten tasapainottamiseksi merkittävä osa lainoista ja sijoituksista on sidottu lyhytaikaisiin viitekorkoihin. Tämä lähestymistapa tyypillisesti auttaa alentamaan velan keskikorkoa. Se voi myös lieventää vaikutuksia liiketoimintaympäristön haitallisissa muutoksissa, joilla on tapana johtaa lyhyiden korkojen laskuun.

Korkoriskin hallinnassa tärkeimmät valuutat ovat Ruotsin kruunu, euro ja Yhdysvaltain dollari. Noin 40%:ssa (2017: 44%) konsernin velasta koronmääräytymisjakso on alle yhden vuoden. Pitkäaikaisten velkojen keskikorko 31.12.2018 oli 5,8% (31.12.2017: 6,7%). Korkopositio on esitetty tarkemmin seuraavassa taulukossa. Outokumpu altistuu myös luottomarginaalien markkinatason muutoksille esimerkiksi yritystodistusemissioiden ja uuden pitkäaikaisen velan hankinnan yhteydessä.

Käyvän arvon valuuttapositio EUR-yhtiöissä

Milj. €	31.12.2018				31.12.2017			
	SEK	USD	GBP	Muut	SEK	USD	GBP	Muut
Myyntisaamiset ja ostovelat	15	-246	16	11	23	-182	16	8
Lainat ja pankkitilit ¹⁾	545	270	-7	-29	534	581	-33	-12
Johdannaiset	-515	-1	-21	16	-479	-361	1	1
Nettopositio	46	22	-12	-3	78	38	-16	-3

Käyvän arvon valuuttapositio SEK-yhtiöissä

Milj. €	31.12.2018				31.12.2017			
	EUR	USD	GBP	Muut	EUR	USD	GBP	Muut
Myyntisaamiset ja ostovelat	67	-27	-9	18	55	-36	-33	5
Lainat ja pankkitilit ¹⁾	29	14	2	3	20	16	5	3
Johdannaiset	-284	-116	-1	-63	-162	-18	21	-18
Nettopositio	-188	-129	-8	-42	-87	-39	-8	-10

¹⁾ Sisältää rahavarat, lainasaamiset ja velat.

Korollisen nettovelan valuuttajakauma ja uudelleenhinnoittelu

Milj. € Valuutta	31.12.2018				
	Korollinen nettovelka ¹⁾	Johdannaiset ²⁾	Keski-korko, % ¹⁾	Duraatio, vuotta ³⁾	Korkoherkkyys ⁴⁾
EUR	1 264	-737	4,1	3,1	-0,6
SEK	21	549	2,2	0,0	5,7
USD	-19	241	1,7	0,1	2,2
Muut	-25	-44	1,8	0,0	-0,7
	1 241	9			6,6

Milj. € Valuutta	31.12.2017				
	Korollinen nettovelka ¹⁾	Johdannaiset ²⁾	Keski-korko, % ¹⁾	Duraatio, vuotta ³⁾	Korkoherkkyys ⁴⁾
EUR	1 152	-1 059	4,6	25,0	-6,3
SEK	-3	530	-1,8	0,2	5,3
USD	-20	553	1,7	0,2	5,3
Muut	-38	-36	0,9	0,0	-0,7
	1 091	-12			3,5

¹⁾ Sisältää rahavarat, lainasaamiset ja korolliset velat.

²⁾ Sisältää koronvaihtosopimusten sekä korolliseen nettovelkaan kohdistettujen valuuttatermiinien nimellismäärät. Valuuttatermiinejä ei ole huomioitu keskikoron laskennassa.

³⁾ Duraatio on laskettu huomioiden sekä korollinen nettovelka että johdannaiset.

⁴⁾ Markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun arvioitu vaikutus rahoituskuluihin seuraavan vuoden aikana.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Korkomuutokset vaikuttavat eläkejärjestelyjen varojen ja vastuiden arvoihin. Konsernin etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin ja muihin pitkäaikaisiin työsuhde-etuuksiin liittyvä nettovastuu oli noin 245 milj. euroa vuoden lopussa ja sen takia pitkien korkojen nousu johtaisi tyypillisesti näiden järjestelyiden nettovastuun pienenemiseen.

Metalli- ja energiahintariski

Outokumpu käyttää huomattavan määrän raaka-aineita ja energiaa, joiden hinta määräytyy säädellyillä markkinoilla, kuten London Metal Exchange ja Nasdaq Commodities. Seosmetalliostojen ja ruostumattoman teräksen hinnoittelun eriaikaisuus, varastotasojen muutokset ja kyky siirtää raaka-aineiden hinnanmuutoksia lopputuotteiden hintoihin vaikuttavat metalliriskiin. Lisäksi ruostumattoman teräsromun ostoon liittyvät volyymit ja alennukset vaikuttavat merkittävästi seosmetallien hintariskiin. Koska kromin osalta ei ole toimivaa rahoitusmarkkinaa, tätä riskiä käsitellään liiketoiminnan riskinä. Vuonna 2018 Outokumpu toteutti metallien hintariskien hallinnan parantamiseen liittyvän projektin.

Outokummulle merkittävin metallihintariski, kromi pois lukien, aiheutuu nikkelin hinnan vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää seosainelisäehdon, jolla pienennetään raaka-aineen oston ja tuotteen toimitushetken eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Outokummun nikkeliportfolio sisältää kiinteähintaiset ostotilaukset, varastoihin sitoutuneen nikkelin ja kiinteähintaiset myyntitilaukset. Rahoitusriskipolitiikan mukaan suurin osa tunnistetusta hintariskistä, pois lukien perusvarastoon liittyvä nikkelin hintariski, tulee suojata täysin. Perusvarastoon liittyvä nikkelin hintariski suojataan osittain, ja vuonna 2018 suojausaste on ollut 0–60%. Nikkelitermiinejä ja -optioita käytetään pienentämään nikkelin hinnasta johtuvia tulosvaikutuksia. Tehokas käyttöpääoman hallinta auttaa puolestaan pienentämään metallien hinnoista johtuvia kassavirtavaikutuksia. Outokummun altistuminen raudan hintariskille on samantyyppinen kuin vastaava nikkelin hintariski, paitsi riskin määrä on pienempi, ja lisäksi Outokumpu tuottaa osan raudasta Kemian kromikaivoksella. Raudan suojaamista rahoitusmarkkinoilla on harkittu, mutta toistaiseksi systemaattinen seosmetallien suojaus on rajoittunut nikkelin hintariskin suojaamiseen.

Outokummun merkittävimmät tuotantolaitokset Euroopassa kuuluvat EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin. Toteutuneita ja ennustettuja hiilidioksidipäästöjä sekä myönnettyjen päästöoikeuksien määrää seurataan keskitetysti. Päästöoikeuksien hintariskin hallinnan tavoitteena on varmistaa ja optimoida päästökauppajaksolla tarvittavien päästöoikeuksien hinta. Joissain tapauksissa sähkön markkinahinta perustuu osittain hiilipäästöjen hintaan. Tämä epäsuora altistuminen päästöoikeuksien hinnoille voi olla merkittävä Outokummulle johtuen energiaintensiivisistä prosesseista, jotka käyttävät sähköä ja polttoaineita. Raportointikauden päättyessä Outokummulla oli riittävä määrä päästöoikeuksia kattamaan ennustetut tarpeet päästöoikeusjaksolle, joka päättyy vuonna 2020.

Outokumpu hallinnoi energian hintariskiä keskitetysti. Konserni suojaa propaanin hintariskiä varastoimalla ja varmistamalla tulevien ostojen hintaa hankintasopimuksilla. Sähkön hintariskiä vähennetään kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla ja omistusosuuksilla sähköntuotantolaitoksissa. Vuoden 2018 loppupuolella Outokumpu alkoi käyttää nestemäistä maakaasua Tornion tuotantolaitoksella, mikä vähentää propaanin tarvetta.

Arvopaperihintariski

Outokummulla on sijoituksia osakkeisiin ja korkoinstrumentteihin. Suurimmat sijoitukset 31.12.2018 olivat Voimaosakeyhtiö SF:ssä (osakesijoituksen arvo 79 milj. euroa) sekä OSTP Holding Oy:ssä (osakkuusyhtiöosuuden arvo 28 milj. euroa).

Outokummun sijoitus Voimaosakeyhtiö SF:ään antaa Outokummulle noin 14%:n epäsuoran omistusosuuden Fennovoima Oy:n ydinvoimalahankkeeseen. Tämä osuus antaa Outokummulle oikeuden arviolta 170 MW:n tehoon hankkeen valmistuttua. Sijoituksen arvostuksesta on kerrottu liitetiedossa 16.

Konsernin vakuutusyhtiö Visenta Försäkringsaktiebolag on sijoittanut varojaan yhteensä 13 milj. euroa korkean luottokelpoisuuden omaaviin ja likvideihin joukkovelkakirjoihin sekä korko- ja osakerahastoihin optimoidakseen pääoman tuottoa ja hallinnoidakseen riskiä.

Outokummulla on hyvin katettu eläkejärjestely Isossa-Britanniassa. Tässä eläkejärjestelyssä on varoja noin 0,5 mrd. euroa, joista suurin osa on sijoitettu korkoinstrumentteihin ja suhteellisen suuri osa osakkeisiin. Muutokset arvopaperien hinnoissa

voivat tämän johdosta vaikuttaa järjestelystä raportoitaviin nettovaroihin. Lisätietoja on esitetty liitetiedossa 25.

Maa- ja luottoriski

Myyntiin tulee olla hyväksytyjen luottolimiittien puitteissa tai asiakasmaksujen tulee olla muilla tavoilla turvattu. Merkittävä osa asiakassuhteista on katettu luottovakuutuksilla, joiden perusteella voidaan saada pääsääntöisesti noin 90%:n korvaus vakuutetuista määristä. Osa kaupallisiin saamisiin liittyvästä luottoriskistä on katettu reimbursseilla, ennakkomaksuilla ja pankkitakauksilla.

Tilinpäätöspäivänä myyntisaamisiin liittyvä enimmäisriski oli 482 milj. euroa (2017: 493 milj. euroa). Outokummun omalla riskillä olevien myyntisaamisten määrä on vaihdellut 9–17%:n välillä kaikista myyntisaamisista. Merkittävään osaan myyntisaamisista Outokumpu käyttää factoring-ohjelmia, joissa riskit ja tuotot olennaisilta osin siirretään saamisten ostajalle. Vuoden lopussa konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajan asiakaskunnan kesken ja myyntisaamisissa oli vain harvoja riskikeskittyviä. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 22.

Treasury seuraa rahoituslaitossaamisiin liittyvää luottoriskiä. Näitä riskejä pyritään pienentämään rajoittamalla vastapuolet hyvän luottokelpoisuuden omaaviin pankkeihin ja muihin rahoituslaitoksiin. Johdannaiskaupankäynti pyritään tekemään ISDA-sopimusten puitteissa. Outokumpu seuraa maaliskuun ja vuoden lopussa merkittävimpiin riskeihin kuului esimerkiksi Argentiina, johtuen Outokummun paikallisesta ja rajat ylittävästä liiketoiminnasta siellä. Vuoden 2018 aikana Argentiinan maaliskuun kasvoi edelleen ja Argentiinan peson arvo pieneni merkittävästi, mikä vaikutti negatiivisesti myös Outokumpuun.

Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriski

Outokumpu hankkii pääosan velastaan keskitetysti. Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskejä pyritään vähentämään riittävän kassan, käytettävissä olevien luottolimiittien, lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja rahoituslähteiden hajauttamisen avulla. Päivittäistä kassanhallintaa optimoidaan emittoimalla yritystodistuksia ja tekemällä valuutanvaihtosopimuksia. Tehokas kassan- ja maksuvalmiuden hallinta vähentää osaltaan maksuvalmiusriskiä. Rahoitussuunnitelma tehdään säännöllisesti. Painopiste on konsernin ennustetuissa kassavirroissa, tulevien vuosien rahoitustarpeissa, ennustejakson

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

suunnitelluissa rahoitustransaktioissa ja rahoituskovenanttien liikkumavarassa. Suunnittelun tavoitteena ja lopputuloksena on riittävät likviditeettireservit, pitkäaikaisen velan suunnitellut vuotuiset takaisinmaksut suhteutettuina käyttökatteeseen sekä velkaantumistasteen ja velka-käyttökatesuhteen ennakointi.

Vuonna 2018 hyvä kannattavuus ja vapaa kassavirta mahdollistivat edelleen rahoituskustannusten optimointiin ja lainojen painotettuun keskimaturiteettiin keskittymisen. Rahoituskustannuksia pienennettiin muun muassa vuonna 2021 erääntyvän joukkovelkakirjalainan lunastuksella (202,5 milj. euroa) sekä vuoden 2019 ensimmäisellä kvartaalilla erääntyvän 90 milj. euron määräisen kahdenvälisen lainafasiliteetin perumisella. Painotettu keskimaturiteetti parani vuonna 2024 erääntyvän 250 milj. euron joukkovelkakirjalainan liikkeellelaskemisella ja nostamalla uusi 80 milj. euron eläkelaina, jonka pituus on seitsemän vuotta ja jossa ei ole lyhennyksiä kahteen ensimmäiseen vuoteen. Lisäksi Outokumpu allekirjoitti joulukuussa 2018 uuden 120 milj. euron lainajärjestelyn, jota voidaan käyttää rahoittamaan meneillään olevaa Kemin kaivoksen syventämistä. Lainajärjestelystä voidaan tehdä nostoja huhtikuusta 2019 vuoden 2022 alkupuolelle asti, minkä jälkeen lainan lyhenykset alkavat. Lainajärjestely erääntyy vuonna 2030.

Korollisen nettovelan kehitys

Milj. €	2018	2017
Liiketoiminnan nettorahavirta	214	328
Investointien nettorahavirta	-229	-63
Rahavirta ennen rahoitusta	-14	264
Maksetut osingot	-103	-41
Omien osakkeiden hankinta	-17	-20
Muu rahoituksen rahavirta	1	-39
Rahavirtavaikutus korolliseen nettovelkaan	-134	164
Korollinen nettovelka tilikauden alussa	1 091	1 242
Rahavirtavaikutus korolliseen nettovelkaan	134	-164
Ei rahavirtavaikutteinen muutos korollisessa nettovelassa	16	12
Korollinen nettovelka tilikauden lopussa	1 241	1 091

Moody's-luottoluokitus oli koko vuoden ajan B1, ja uuden vakuudellisen joukkovelkakirjalainan luottoluokitus oli Ba3. Kaikkien luottoluokitusten näkymät ovat vakaat.

Voimassa olevat merkittävimmät luotto-ohjelmat ja valmiusluotot ovat: valmiusluotto 650 milj. euroa, joka erääntyy toukokuussa 2021; komittoitu Kemin kaivoksen investointiin liittyvä 120 milj. euron lainajärjestely, joka erääntyy vuonna 2030; ja komittoimaton suomalainen yritystodistusohjelma 800 milj. euroa. Valmiusluotot, yksi kahdenkeskinen laina ja vuonna 2024 erääntyvä joukkovelkakirjalaina ovat vakuudellisia laajan vakuuspaketin alla. Vakuuspaketti sisältää Tornion ja Calvertin kiinteistöpanntauksia, merkittävien tytäryhtiöiden osakepanntauksia ja useiden merkittävien tytäryhtiöiden takauksia. Outokumpu ja vakuuspaketista hyötyvät lainanantajat ovat allekirjoittaneet velkojien välisen sopimuksen (intercreditor agreement), joka tehtiin alkujaan helmikuussa 2014. Lisätietoja maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskistä on esitetty seuraavassa taulukossa.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Sopimuksiin perustuvat rahavirrat

2018 Milj. €	Tase 31.12.	2019	2020	2021	2022	2023	2024–
Joukkovelkakirjalainat	249	–	–	–	–	–	250
Vaihtovelkakirjalainat	238	–	250	–	–	–	–
Lainat rahoituslaitoksilta	57	45	6	4	1	–	–
Eläkelainat	220	3	47	55	59	16	40
Rahoitusleasing-velat	85	3	3	51	0	0	28
Yritystodistukset	460	460	–	–	–	–	–
Ostovelat	1 200	1 200	–	–	–	–	–
Koronmaksut ja limiittipalkkiot		47	40	29	22	14	126
Valuuttajohdannaiset	5						
Kassavirta ulos		2 292	–	–	–	–	–
Kassavirta sisään		–2 287	–	–	–	–	–
Korkojohdannaiset	–6	–1	–1	–1	–1	–1	–1
Metallijohdannaiset	5	4	1	–	–	–	–
Muut johdannaiset	0	0	–	–	–	–	–
		1 766	346	138	82	29	443

Konsernilla oli 31.12.2018 rahaa ja rahamarkkinasijoituksia 68 milj. euroa ja käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja yhteensä 650 milj. euroa. Lisäksi 120 milj. euron lainajärjestely tulee saataville Kemin kaivosinvestoinnin rahoitukseen.

2017 Milj. €	Tase 31.12.	2018	2019	2020	2021	2022	2023–
Joukkovelkakirjalainat	201	–	–	–	203	–	–
Vaihtovelkakirjalaina	229	–	–	250	–	–	–
Lainat rahoituslaitoksilta	35	17	6	6	4	1	–
Eläkelainat	171	6	16	56	50	43	–
Rahoitusleasing-velat	90	5	3	3	51	0	29
Yritystodistukset	477	477	–	–	–	–	–
Ostovelat	1 162	1 162	0	–	–	–	–
Koronmaksut ja limiittipalkkiot		49	44	43	25	3	120
Valuuttajohdannaiset	–9						
Kassavirta ulos		2 990	–	–	–	–	–
Kassavirta sisään		–2 998	–	–	–	–	–
Korkojohdannaiset	3	1	1	0	0	–	–
Metallijohdannaiset	8	9	–1	–	–	–	–
Muut johdannaiset	–3	–3	–	–	–	–	–
		1 714	70	358	332	48	149

Konsernilla oli 31.12.2017 rahaa ja rahamarkkinasijoituksia 112 milj. euroa ja käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja yhteensä 727 milj. euroa.

Pääomahallinta

Konsernin pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannus. Osana tavoitteita Outokumpu pyrkii ylläpitämään jatkuvan pääsyn laina- ja pääomamarkkinoille huolimatta ruostumattoman teräksen toimialan suhdanneherkkyydestä. Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti. Pääomarakenne ja velkapasiteetti otetaan huomioon muun muassa investointi- ja osinkopäätösten yhteydessä. Pääomarakenteen hallintaan voidaan käyttää osinkopolitiikkaa, osakkeiden takaisinostoja, osakeanteja tai osakesidonnaisia arvopapereita. Velkapääoman hallinnassa otetaan huomioon maksuvalmiuden turvaaminen ja kyky turvata erääntyvän velan jälleenrahoittaminen. Nämä huomioidaan pääomakustannuksen optimoinnin yhteydessä.

Outokummun osinkopolitiikka päivitettiin vuoden 2018 alussa. Uuden osinkopolitiikan mukaan osinkoja maksetaan 30–50 % nettotuloksesta koko suhdannekierron aikana.

Velkapääomarakennetta hallitaan uusien lainojen nostoilla, lainojen ennenaikaisilla takaisinmaksuilla ja velan hallinnointitoimilla, kuten joukkovelkakirjalainojen osto-optioiden käytöllä. Vuonna 2018 Outokumpu lunasti koko jäljellä olevan määrän vuonna 2021 erääntyvästä joukkovelkakirjalainasta (202,5 milj. euroa). Valmiusluottojärjestely sekä Kemin kaivoksen rahoitukseen liittyvä lainajärjestely sisältävät rahoituskovenantteja, jotka perustuvat velkaantumisasusteeseen. Vuonna 2024 erääntyvä joukkovelkakirjalaina sisältää velkaantumisasusteeseen perustuvan ns. ”incurrence based” -rahoituskovenantin, jonka taso on 100%.

Konsernin sisäistä pääomarakennetta arvioidaan säännöllisesti tavoitteena sen optimointi esimerkiksi käyttämällä sisäisiä osinkoja ja oman pääoman korotuksia tai vähennyksiä. Konsernin valuuttamääräistä omaa pääomaa seurataan ja konsernilla on valmius suojata ulkomaisten nettosijoitusten muuntoeroon liittyvää riskiä.

Visenta Försäkringsaktiebolagia koskevat Ruotsin viranomaisen asettamat vakavaraisuusmääräykset. Raportointijakson aikana Visenta on ollut voitollinen ja vahvasti pääomitettu ja yhtiö on täyttänyt voimassaolevat vakavaraisuusvaatimukset, jotka perustuvat esimerkiksi Solvency II -viitekehukseen.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Johto seuraa pääomarakenetta velkaantumisasteen (korollinen nettovelka jaettuna oman pääoman määrällä) ja velka-käyttökatesuhteen (korollinen nettovelka jaettuna oikaistulla käyttökateella) kautta. Outokummun tavoitteena on alle 35% velkaantumisaste ja alle 1,0 velka-käyttökatesuhde. Yhtiön tavoitteena on parantaa nykyisiä luottoluokituksiaan.

Pääomarakenne

Milj. €	2018	2017
Oma pääoma	2 750	2 721
Pitkäaikainen korollinen velka	798	698
Lyhytaikainen korollinen velka	511	505
Korollinen velka yhteensä	1 309	1 203
Oma pääoma ja korollinen velka yhteensä	4 059	3 924
Korollinen velka	1 309	1 203
Rahavarat	-68	-112
Korollinen nettovelka	1 241	1 091
	2018	2017
Velkaantumisaste, %	45,1	40,1
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate	2,6	1,7

Velkaantumisasteen nousu vuonna 2018 johtui ensisijaisesti voitonjaosta osakkeenomistajille ja käyttöpääoman kasvusta. Velka-käyttökatesuhde kasvoi edellisestä vuodesta, mikä johtui pääosin kannattavuuden heikkenemisestä.

Vakuutukset

Konsernin liiketoiminta on pääomavaltaista ja tuotannon keskeiset prosessit ovat melko tiiviisti integroituja ja täten toisistaan riippuvaisia. Omaisuus- ja keskeytysvakuutus kattaen esim. palo-, konerikko- ja luonnonilmiövahinkoja on tärkein yksittäinen vakuutuslaji, ja merkittävä osa vakuutusmaksuista kohdistuu näihin riskeihin. Liiketoiminnot voivat aiheuttaa merkittäviä vastuuriskejä liittyen ihmisiin, ympäristöön tai Outokummun tuotteisiin. Outokumpu pyrkii pienentämään vastuuriskiä riskienhallintatoimenpiteillä ja sopivilla vakuutuksilla. Muita keskeisiä vakuutuslajeja ovat kuljetus- ja

luottovakuutukset. Vuoden 2018 vakuutus sopimus uudistuksen yhteydessä Outokumpu päätti korottaa omaisuus- ja keskeytysvakuutusten omavastuita.

Visenta Försäkringsaktiebolag voi toimia ensi- ja jälleenvakuuttajana. Visenta on rekisteröity Ruotsissa, ja sillä on varoja noin 19 milj. euroa (2017: 21 milj. euroa). Vuonna 2018 Visentan osuus Outokummun omaisuus- ja keskeytysvakuutuksessa kasvoi.

Raportointivuoden aikana ei sattunut vakavia tulipaloja, mutta vuoden aikana tapahtui muutamia konerikkoja, joista yhteen liittyvä korvausprosessi on meneillään. Ferrochromisulatolla vuonna 2017 tapahtuneeseen vaurioon liittyvä korvausprosessi saatiin päätökseen, ja Outokumpu sai 32 milj. euron vakuutuskorvauksen vuoden 2018 viimeisellä vuosineljänneksellä. Palo- ja konerikkoauditoinnit suoritettiin pääosin suunnitelman mukaisesti.

20. Johdannaisopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät

Milj. €	2018			2017	2018	2017
	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käyvät nettoarvot	Käyvät nettoarvot	Nimellismäärät	Nimellismäärät
Valuutta- ja korkojohdannaiset						
Valuuttatermiinit	9	13	-4	11	2 289	2 994
Valuuttaoptiot, ostetut	-	-	-	0	-	12
Koronvaihtosopimukset	2	-	2	-3	200	150
Metallijohdannaiset						
					Tonnia	Tonnia
Nikkelitermiinit ja -futuurit	3	8	-5	-6	12 266	18 581
Molybdeenitermiinit ja -futuurit	0	0	-0	-	34	-
Nikkeliopiot, ostetut	3	-	3	-1	8 000	9 800
Nikkeliopiot, myytyt	-	0	-0	-	3 000	-
Propaanijohdannaiset	0	-	0	-	18 000	-
Päästöoikeusjohdannaiset	-	-	-	3	-	2 400 000
Johdannaiset yhteensä	17	21	-4	4		
Vähennetään pitkäaikaiset johdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	2	-	2	-3		
Nikkelitermiinit ja -futuurit	-	1	-1	1		
Molybdeenitermiinit ja -futuurit	-	0	-0	-		
Lyhytaikainen osuus	15	20	-4	6		

Käypien arvojen laskenta perustuu raportointipäivän markkinakursseihin ja -hintoihin, tulevien rahavirtojen diskonttaukseen sekä optioiden osalta arvostusmalleihin.

Suojauslaskettavat rahavirtasuojaukset

Outokumpu on suojannut SEK-määräiseen sähkönostosopimukseen liittyvän spot-kurssiriskin suomalaisten tuotantoyhtiöiden osalta. Termiinipisteet eivät ole mukana rahavirtasuojauksen suojaussuhteessa ja ne kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Suojauslaskentaan kohdistetut valuuttatermiinit sekä suojatut sähkön ostot erääntyvät vuonna 2019. Johdon arvion mukaan mahdollinen tehottomuus liittyy luottoriikkiin tai transaktioiden ajoituseroihin ja näiden arvioidaan olevan vähäisiä.

Rahavirran suojaukset (EUR/SEK)

	2018	2017
Käypä arvo, milj. €	0	-2
Suojausten nimellisarvo, milj. €	37	78
Suojatun kohteen nimellisarvo, milj. €	38	79
Suojausaste	1:1	1:1
Painotettu keskipurssi	9,410	9,410
Arvonmuutosrahasto, milj. €	-3	-3
Siirretty arvonmuutosrahastosta tulokseen, milj. € ¹⁾	-4	-1

¹⁾ Sisältyy hankinnan ja valmistuksen kuluihin

Netotussopimukset ja vastaavat järjestelyt

Outokumpu tekee johdannaiskauppoja useimpien vastapuolten kanssa ISDA-sopimusten puitteissa. Yleensä keskinäiset velat ja saamiset kunkin vastapuolen kanssa samassa valuutassa yhden päivän osalta yhdistetään yhdeksi maksuksi. Tietyissä luottoriskitapahtumissa, kuten irtisanomis-tilanteessa, kaikki sopimusten puitteissa olevat avoimet kaupat päätetään ja osapuolten kesken maksetaan vain yksi summa. ISDA-sopimus ei täytä kuittaamisen edellytyksiä taseessa. Kuittausoikeus on voimassa vain tulevaisuudessa tapahtuvan luottoriskin realisoitumisen toteutuessa. Seuraavasta taulukosta käy ilmi niiden rahoitusinstrumenttien käyvät arvot, joihin sovelletaan edellä kuvattuja sopimuksia.

Milj. €	2018	2017
Johdannaisvarat		
Bruttomäärinä taseessa esitetyt varat	17	44
Erät, joita ei ole netotettu	12	29
	5	15
Johdannaisvelat		
Bruttomäärinä taseessa esitetyt velat	21	40
Erät, joita ei ole netotettu	12	29
	9	11

21. Vaihto-omaisuus

Milj. €	2018	2017
Aineet ja tarvikkeet	485	423
Keskeneräiset tuotteet	584	540
Valmiit tuotteet ja tavarat	486	416
Ennakkomaksut	0	1
	1 555	1 380

Outokummun merkittävin hyödykehintariski aiheutuu nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää ns. seosainelisen, jolla pienennetään raaka-aineen oston ja tuotteen toimitushetken eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Jäljelle jäävä riski on kuitenkin huomattava, koska tuotannon läpimenoaika on pidempi, kuin mitä seosainelismekanismi olettaa. Tästä johtuen tilinpäätöshetkellä vain lähitulevaisuudessa myytävien tuotteiden myyntihinta on tiedossa. Sen takia nettorealisointilaskelmissa merkittävä osa tuotteiden tulevista myyntihinnoista arvioidaan johdon parhaan näkemyksen perusteella. Nikkelin ja muiden seosaineiden hinnan vaihteluiden myötä toteutuvat myyntihinnat voivat poiketa merkittävästi niistä, mitä nettorealisointiarvon määrittämisessä on tilinpäätöspäivänä käytetty. Tilikauden aikana kirjattiin 13 milj. euroa nettorealisointiarvoon liittyviä alaskirjauksia (2017: alaskirjauksia 5 milj. euroa). Lisätietoja hyödykehintariskeista on esitetty liitetiedossa 19.

22. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Milj. €	2018	2017 Oikaistu
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset ja siirtyvät erät	2	1
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	482	493
Arvonlisäveroasamiset	26	37
Tuloverosaamiset	24	19
Etukäteen maksetut vakuutusmaksut	11	7
Muut siirtyvät erät	28	38
Muut saamiset	70	67
	640	660
Myyntisaamisten arvonalentumistappiot		
Arvonalentumistappiot 1.1.	6	6
Vaikutus IFRS 9:ään siirtymisestä	1	-
Arvonalentumistappiot 1.1. IFRS 9:n mukaisesti	7	-
Lisäykset	0	0
Arvonalentumistappiot 31.12.	7	6
Myyntisaamisten ikäjakauma		
Erääntymättömät myyntisaamiset	416	425
1–30 päivää erääntyneet	54	56
31–60 päivää erääntyneet	6	5
Yli 60 päivää erääntyneet	6	6
	482	493

Muut siirtyvät erät olivat 46 milj. euroa ja lyhytaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä 688 milj. euroa 1.1.2017. IFRS 15 -standardin käyttöönotto vaikutti näihin eriin 1 milj. euroa liitetiedossa 2 kuvatulla tavalla.

Luottoriskin enimmäismäärä vastaa laina- ja myyntisaamisten tasearvoa tilikauden lopussa. Merkittävä osa asiakassaamisista on katettu luottovakuutuksilla, joiden perusteella voidaan saada pääsääntöisesti noin 90%:n korvaus vakuutetuista luottotappioista. Myyntisaamisiin liittyvistä luottoriskeistä kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 19. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta on kuvattu tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa liitetiedossa 2.

31.12.2018 Outokumpu on kirjannut pois taseesta myyntisaatavia yhteensä 392 milj. euroa (2017: 377 milj. euroa), joka kuvastaa varojen käypää arvoa. Saadut nettotuotot ovat yhteensä 373 milj. euroa (2017: 357 milj. euroa). Omaisuus-erät erääntyvät alle vuoden sisällä. Taseesta pois kirjattuihin varoihin liittyvän enimmäistappion arvioidaan olevan 18 milj. euroa (2017: 15 milj. euroa). Arvio perustuu luottovakuutuksiin ja sopimukseen factoring-yhtiöiden ja Outokummun välillä. Arvio ei sisällä Outokummun sopimusperusteisiin vastuisiin liittyvien operatiivisten riskien vaikutusta.

23. Rahavarat

Milj. €	2018	2017
Kassavarat	67	112
Pankkitalletukset ja muut rahavarat	1	0
	68	112
Pankkitilien velkasaldot ¹⁾	-36	-7
	32	105

¹⁾ Esitetty konsernitaseen lyhytaikaisissa korollisissa veloissa.

Rahavarojen käypä arvo ei poikkea oleellisesti tasearvosta. Rahavarojen keskimääräinen efektiivinen korko vuoden 2018 lopussa oli 1,3% (31.12.2017: 0,7%).

24. Oma pääoma

Osakepääoma, ylikurssirahasto ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Milj. €	Osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Yhteensä
1.1.2017	413 861	311	714	2 103	3 127
Osakepalkkio-ohjelmista luovutetut osakkeet ¹⁾	813	–	–	–	–
Yhtiölle palautuneet palkkio-osakkeet	–2	–	–	–	–
Hankitut omat osakkeet	–2 000	–	–	–	–
31.12.2017	412 672	311	714	2 103	3 127
Osakepalkkio-ohjelmista luovutetut osakkeet ¹⁾	892	–	–	–	–
Hankitut omat osakkeet	–3 000	–	–	–	–
31.12.2018	410 564	311	714	2 103	3 127
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet ¹⁾	5 811	–	–	–	–
Osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2018	416 374	–	–	–	–

¹⁾ Osakkeet luovutettu yhtiön hallussa olevista omista osakkeista, ei vaikutusta oman pääoman määrään. Muutos yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden hankintamenossa on esitetty oman pääoman muutoslaskelmalla.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Outokummun osakkeella ei ole nimellisarvoa.

Ylikurssirahasto sisältää vanhan osakeyhtiölain aikana toteutettujen osakemerkintöjen tai muiden vastikkeiden rahasuoritukset siltä osin, kun suoritukset ylittävät osakepääomaan kohdistetun kirjanpidollisen vasta-arvon. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää osakeannit vuosilta 2014 ja 2012. Arvonmuutosrahastot sisältävät myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset. Muut rahastot sisältävät yhtiöjärjestyksen mukaiset tai yhtiökokouksen päätöksellä vapaasta omasta pääomasta siirretyt erät sekä muita konserniyhtiöiden paikallisiin säännöksiin perustuvia eriä. Kertyneet voittovarot sisältävät muutokset etuusperusteisissa järjestelyissä, omat osakkeet, kumulatiiviset muuntoerot sekä muut kertyneet voittovarot ja kertyneet tappiot.

Jakokelpoiset varat

Emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat 2 298 milj. euroa 31.12.2018. Niistä kertyneiden voittovarojen osuus oli 175 milj. euroa. Hallitus esittää vuoden 2019 yhtiökokoukselle 0,15 euron osinkoa osakkeelta vuodelta 2018 (vuodelta 2017 jaettiin osinkoa 0,25 euroa osakkeelta).

25. Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet

Konsernilla on useita etuus pohjaisia ja maksupohjaisia eläkejärjestelyjä eri maissa. Merkittävimmät etuus pohjaiset järjestelyt ovat Saksassa ja Isonsa-Britanniassa.

Saksa

Outokummulla on Saksassa useita etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä, joista suurimmat sisältävät johdolle suunnatun järjestelyn, avoimen järjestelyn muulle henkilökunnalle, ja muut eläkelupaukset, jotka on lähes kaikki suljettu uusilta osallistujilta. Perustana kaikille eläkelupauksille Saksassa ovat työehto- ja/tai henkilökohtaiset sopimukset (johdon järjestelyt). Johdon järjestelyt ja muut eläkelupaukset perustuvat vuosittaisiin maksuihin, kun taas muulle henkilökunnalle suunnatut järjestelyt perustuvat yhteen kertakorvaukseen eläkkeelle siirtymisen jälkeen. Vuonna 2018 aikaisempaa useampiin järjestelyihin lisättiin mahdollisuus yhteen kertakorvaukseen eläkkeelle siirtymisen jälkeen ja tämän mahdollisuuden käyttöön liittyvää olettamaa muutettiin. Nämä järjestelyjen muutokset johtivat veloitteen täyttämisen myötä positiiviseen 11 milj. euron vaikutukseen.

Edellä mainitun lisäksi kaikki eläkejärjestelyt Saksassa ovat BetrAVG-lain piirissä. Laki käsittelee sellaisten oikeuksien syntymistä, joiden ehtona ei ole työsuhteen jatkuminen tulevaisuudessa, eläkkeiden suojausjärjestelyä, sekä eläkkeiden oikaisuja. Saksassa ei ole rahoitusvaatimuksia, ja tästä johtuen lähes kaikki eläkejärjestelyt ovat rahastoimattomia.

Iso-Britannia

Järjestely toimii Ison-Britannian lain puitteissa ja se on eriytetty valtion Second Pension -järjestelystä. Järjestelyn rahastointi perustuu paikallisen lain rahastointivaatimuksiin. Järjestelyn säätiön edunvalvojat ovat vastuussa eläkejärjestelyn toiminnasta ja hallinnoinnista, sisältäen järjestelyn rahastointiin liittyvät päätökset ja investointistrategian. Vuonna 2018 muutettiin tulkintaa vähimmäistakuueläkkeiden tasauksesta, mikä johti 9 milj. euron aiempaan työsuoritukseen perustuvien kustannusten kirjaamiseen.

Etuus pohjaisiin järjestelyihin liittyvät riskit

Etuus pohjaiset järjestelyt altistavat Outokummun useille riskeille, joista merkittävimmät on lueteltu alla:

Varojen volatiliiteetti: Oman pääoman ehtoisten instrumenttien tuotto on olennainen tekijä investoinnin kokonaistuotossa. Jos merkittävä osa järjestelyn varoista on sijoitettu oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, joiden odotetaan menestyvän yritysten joukkovelkakirjalainoja paremmin pitkällä aikavälillä, se saattaa johtaa korkeampaan volatiliiteettiin ja riskiin lyhyellä aikavälillä. Investointiportfolio saattaa olla myös altistunut muille riskeille, jotka ovat ominaisia sijoitusomaisuudelle, esimerkiksi luottotappioriski joukkovelkakirjalainoissa ja kiinteistömarkkinoille altistuminen.

Muutokset korkotuotoissa: Lasku yritysten liikkeellelaskevien joukkovelkakirjalainojen korkotuotoissa johtaa järjestelyjen veloitteiden kasvuun, jota osittain pienentää järjestelyjen mahdollisten joukkovelkakirjasijoitusten arvon kasvu. Jos etuus pohjaisien järjestelyjen varojen tuotto on heikompi kuin joukkovelkakirjalainojen tuotto, se voi johtaa järjestelyn rahoitusvajeeseen ja edelleen kasvaneisiin maksuihin.

Inflaatoriski: Inflaatioaste linkittyy sekä etuuskien korotukseen että tulevaan palkankorotukseen, ja korkeampi inflaatioaste johtaa korkeampaan eläkeveloitteeseen.

Eliniän odotteen kasvu: Suurin osa Outokummun etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä tarjoaa jäsenilleen elinikäisiä etuuksia, joten lisäykset eliniänodotteessa johtavat korkeampaan veloitteeseen.

Rahoitus

Rahoitusvaatimukset perustuvat yleisesti eläkesäätiöiden vakuutusmatemaattisiin arvostusperiaatteisiin, jotka määritellään rahoituspolitiikassa. Isonsa-Britanniassa alustava rahoitustilanteen arviointi valmistui vuonna 2018 ja arvostus osoitti 32 milj. punnan alijäämää. Vuonna 2018 Outokumpu maksoi järjestelyyn yhteensä 17 milj. puntaa alijäämän kattamiseksi ja loput 15 milj. puntaa maksetaan vuosien 2019–2021 aikana. Arvostus ei perustunut samoihin olettimiin kuin IFRS:n mukainen arvostus, joka on ylijäämäinen.

Etuus pohjaisien järjestelyjen tulosvaikutteinen kulu

Milj. €	2018	2017
Liiketuloksessa	-2	-7
Rahoitustuotoissa ja -kuluissa	-3	-4
Tulosvaikutteisesti kirjattu kulu etuus pohjaisista järjestelyistä	-5	-11
Muun laajan tuloksen erissä	-7	18
Etuus pohjaisien järjestelyjen kulu yhteensä	-12	8

Taseeseen merkityt erät

Milj. €	2018	2017
Rahastoitujen etuus pohjaisien veloitteiden nykyarvo	415	441
Rahastoimattomien etuus pohjaisien veloitteiden nykyarvo	287	311
Varojen käypä arvo	-471	-503
Etuus pohjainen nettovelka	231	249

Milj. €	2018	2017
Velat etuus pohjaisista järjestelyistä	304	319
Velat muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	14	18
Varat etuus pohjaisissa järjestelyissä	-72	-70
Nettovelka	245	267

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Muutokset etuuspohjaisessa nettovelassa

Milj. €	2018			2017		
	Velvoitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvat varat	Etuuspohjainen nettovelka	Velvoitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvat varat	Etuuspohjainen nettovelka
1.1.	752	-503	249	804	-527	276
Kauden työsuorituksen perustuva meno	2	-	2	7	-	7
Korkokulu/(-tuotto)	15	-12	3	17	-13	4
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät						
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto	-	24	24	-	-12	-12
Väestötilastollisten oletusten muutokset	1	-	1	8	-	8
Taloudellisten oletusten muutokset	-26	-	-26	5	-	5
Kokemusperäiset muutokset	8	-	8	-20	-	-20
Muuntoerot	-3	4	1	-19	18	-1
Työnantajan suorittamat maksut	-	-31	-31	-	-18	-18
Maksetut etuudet	-48	48	0	-40	40	0
Järjestelyn sulkeminen	-1	-	-1	-0	-	-0
Myydyt tytäryhtiöt	-	-	-	-12	9	-3
Muu muutos	1	-	1	-	-	-
31.12.	702	-471	231	752	-503	249

Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo ja järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo koostuvat pääosin Saksan ja Ison-Britannian järjestelystä. Saksan järjestelyjen etuusperäinen velvoite oli 31.12.2018 yhteensä 294 milj. euroa (31.12.2017: 305 milj. euroa). Ison-Britanniassa etuusperäinen veloitteen nykyarvo oli 382 milj. euroa 31.12.2018 (31.12.2017: 414 milj. euroa), ja järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo oli 454 milj. euroa (31.12.2017: 485 milj. euroa).

Arvioidut maksusuoritukset etuusperäisiin järjestelyihin vuonna 2019 ovat 8 milj. euroa.

Järjestelyihin kuuluvien varojen jakautuminen

Milj. €	2018	2017
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	48	68
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	251	271
Kiinteistöt	0	1
Muut (vakuutetut järjestelyt)	166	159
Järjestelyihin kuuluvat varat yhteensä	465	499

Järjestelyihin kuuluvien varojen jakautuminen kattaa 99% kokonaisvaroista. Järjestelyjen varat on sijoitettu pääsääntöisesti noteerattuihin instrumentteihin. Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit sisältävät pääosin valtion ja yritysten joukkovelkakirjalainoja (investment grade).

Varojen ja velkojen yhteensovittamisstrategiat

Merkitävä osa etuusperäisten järjestelyjen varoista on Ison-Britannian järjestelyssä. Ison-Britannian järjestelyjen varojen tavoiteallokaatio jakautuu 30% tuottohakuisiin ja 70% velkoja yhteensovittaviin sijoituksiin. Tämä strategia kuvastaa järjestelyjen velkojen profiilia sekä edunvalvojan että yhtiön riskinottohalukkuutta. Edunvalvontaelin valvoo sijoitustavoitteita sekä varojen allokatiopolitiikkaa säännöllisin väliajoin.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset

		Saksa	Iso-Britannia	Muut maat
Diskonttokorko, %	2018	1,75	2,75	3,12
	2017	1,51	2,50	2,76
Tuleva palkankorotus, %	2018	–	–	1,26
	2017	–	–	2,18
Inflaatioaste, %	2018	–	3,20	–
	2017	–	3,20	–
Etuuksien korotus, %	2018	1,70	2,95	–
	2017	1,51	2,95	–
Terveystoimien kasvuvahti, %	2018	–	–	5,20–5,60
	2017	–	–	6,20–6,60
Kuolevuus	2018	Muokattu RT 2018 G / RT 2005 G -kuolevuustaulukko	96% SAPS All Pensioner Amounts -kuolevuustaulukot ja CMI Core Projection Model –2016 -malli	Standardoidut kuolevuustaulukot
	2017	Muokattu RT 2005 G -kuolevuustaulukko	96% SAPS All Pensioner Amounts -kuolevuustaulukot	Standardoidut kuolevuustaulukot

Merkittävät vakuutusmatemaattiset oletukset on esitetty erikseen merkittävimmille maille, muista maista esitetään olettamien painotettu keskiarvo.

Etuuspohjaisen kokonaisveloitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 17,1 vuotta. Saksassa veloitteen painotettuun keskiarvoon perustuva duraatio on 13,1 vuotta ja Isossa-Britanniassa 21,0 vuotta.

Merkittävien vakuutusmatemaattisten olettamien herkkyysoanalyysi

Jokseenkin mahdolliset muutokset tietyssä merkityksellisessä vakuutusmatemaattisessa oletuksessa muiden muuttujien pysyessä ennallaan olisivat vaikuttaneet etuuspohjaiseen veloitteeseen seuraavasti:

Saksa	Muutos olettamassa	Lisäys olettamassa	Vähennys olettamassa
2018			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 6 %	Nousee 7 %
Etuuksien korotus	0,5 %	Nousee 3 %	Laskee 3 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 3 %	
2017			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 7 %	Nousee 8 %
Etuuksien korotus	0,5 %	Nousee 3 %	Laskee 3 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 3 %	

Iso-Britannia	Muutos olettamassa	Lisäys olettamassa	Vähennys olettamassa
2018			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 9 %	Nousee 11 %
Etuuksien korotus	0,5 %	Nousee 7 %	Laskee 6 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 3 %	
2017			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 9 %	Nousee 11 %
Etuuksien korotus	0,5 %	Nousee 7 %	Laskee 6 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 3 %	

Muut maat	Muutos olettamassa	Lisäys olettamassa	Vähennys olettamassa
2018			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 4 %	Nousee 4 %
Terveystoimien kasvuvahti	0,5 %	Nousee 0 %	Laskee 0 %
Tuleva palkankorotus	0,5 %	Nousee 1 %	Laskee 1 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 7 %	
2017			
Diskonttokorko	0,5 %	Laskee 5 %	Nousee 5 %
Terveystoimien kasvuvahti	0,5 %	Nousee 2 %	Laskee 2 %
Tuleva palkankorotus	0,5 %	Nousee 1 %	Laskee 1 %
Kuolevuus	1 vuosi	Nousee 7 %	

Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet

Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet koostuvat pääasiassa varhaiseläkkeeseen liittyvistä järjestelyistä Saksassa sekä pitkäaikaisiin työsuhteisiin liittyvistä järjestelyistä Suomessa. Saksan pitkäaikaisiin työsuhteisiin liittyvän järjestelyn ehtoja muutettiin vuonna 2017, eikä järjestelyyn enää liity pitkäaikaista työsuhte-etuutta, vaan etuus on luonteeltaan lyhytaikainen. Varhaiseläkesopimusten mukaan työntekijälle ei makseta työajan mukaista täyttä palkkaa ennen varsinaista eläköitymistä, minkä seurauksena hänelle maksetaan lisäsuorituksia eläkkeen aikana. Suomessa työntekijällä on oikeus ylimääräiseen korvaukseen joka viides vuosi 20 palvelusvuoden jälkeen.

Muiden pitkäaikaisten työsuhte-etuuksien taseeseen merkitty velka oli 14 milj. euroa 31.12.2018 (31.12.2017: 18 milj. euroa).

Usean työnantajan järjestelyt

Alectassa vakuutetut ITP-eläkejärjestelyt Ruotsissa ja Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de metaalindustrien kautta vakuutetut eläkejärjestelyt Alankomaissa ovat luonteeltaan etuuspohjaisia usean työnantajan järjestelyjä. Näistä ei ole ollut mahdollista saada riittäviä tietoja vastuiden ja varojen jakamiseksi työnantajittain ja tämän johdosta järjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina.

26. Varaukset

Milj. €	Uudelleenjärjestely- varaukset	Ympäristö- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2018	23	59	12	93
Muuntoerot	-0	-1	-0	-1
Varausten lisäykset	5	4	2	12
Hankitut tytäryritykset	-	1	0	1
Käytetyt varaukset	-11	-5	-5	-22
Käyttämättömien varausten peruutukset	-3	-5	-5	-14
Varaukset 31.12.2018	13	53	4	70

Milj. €	2018	2017
Pitkäaikaiset varaukset	65	79
Lyhytaikaiset varaukset	5	14
	70	93

Uudelleenjärjestelyvaraukset

Uudelleenjärjestelyvaraukset liittyvät pääasiassa vuoden 2016 maailmanlaajuisiin myynti-, hallinto- ja tukitoimintojen tehostamistoimenpiteisiin sekä vuosien 2013–2015 EMEAn uudelleenjärjestelysuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin. 31.12.2018 jäljellä olleet uudelleenjärjestelyvaraukset liittyivät pääosin toimenpiteisiin Saksassa, jossa suunnitelmat toteutuvat tyypillisesti useamman vuoden kuluessa. Tästä syystä varauksiin liittyvien maksujen odotetaan tapahtuvan vuosina 2019–2024.

Ympäristövaraukset

Ympäristökuluvaraukset liittyvät pääosin tuotantolaitosten ja kaatopaikkojen sulkemiskustannuksiin, ongelmajätteiden hävittämiskustannuksiin ja maisemointikustannuksiin tuotantolaitoksilla Suomessa, Isossa-Britanniassa ja Saksassa. Ympäristökuluista johtuvien veloitteiden arvioidaan johtavan taloudellisen hyödyn menetyksiin pääosin yli 10 vuoden kuluessa. Luonteestaan johtuen näihin varauksiin liittyy epävarmuustekijöitä niin taloudellisen hyödyn menetyksiin kuin niiden toteutumisajankohtiin liittyen.

Muut varaukset

Muut varaukset koostuvat esimerkiksi takuuvarauksista sekä riita-asioihin liittyvistä varauksista ja ovat luonteeltaan enimmäkseen lyhytaikaisia. Varausten lisäys liittyy pääasiassa takuuvarauksiin sekä aiemmin suljettuihin toimipaikkoihin.

Kirjatut varaukset perustuvat johdon parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä.

27. Korolliset velat

Milj. €	2018	2017
Pitkäaikaiset		
Joukkovelkakirjalainat	249	201
Vaihtovelkakirjalainat	238	229
Lainat rahoituslaitoksilta	12	18
Eläkelainat	217	165
Rahoitusleasing-velat	82	85
	798	698
Lyhytaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	45	16
Eläkelainat	3	6
Rahoitusleasing-velat	3	5
Yritystodistukset	460	477
	511	505
Korollinen nettovelka		
Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat	1 309	1 203
Rahavarat	-68	-112
Korollinen nettovelka	1 241	1 091

Vuonna 2024 erääntyvä joukkovelkakirjalaina sekä pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta sisältävät rahoituskovenantteja, joista kerrotaan enemmän liitetiedossa 19.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Muutokset pitkä- ja lyhytaikaisessa korollisessa velassa

2018	Pitkäaikainen korollinen velka	Pitkäaikaisen velan lyhytaikainen osuus	Pitkäaikaiset rahoitus-leasing-velat	Pitkäaikaisen rahoitus-leasing-velan lyhytaikainen osuus	Lyhytaikainen korollinen velka	Yhteensä
Milj. €						
1.1.	613	13	85	5	487	1 203
Rahoituksen rahavirta	101	-13	-	-5	7	90
Siirto lyhytaikaiseksi velaksi	-10	10	-3	3	-	-
Muut ei-rahavirtavaikutteiset muutokset	11	-	-	-	4	16
31.12.	715	10	82	3	499	1 309

2017	Pitkäaikainen korollinen velka	Pitkäaikaisen velan lyhytaikainen osuus	Pitkäaikaiset rahoitus-leasing-velat	Pitkäaikaisen rahoitus-leasing-velan lyhytaikainen osuus	Lyhytaikainen korollinen velka	Yhteensä
Milj. €						
1.1.	897	67	90	65	326	1 445
Rahoituksen rahavirta ¹⁾	-283	-67	-	-65	161	-254
Siirto lyhytaikaiseksi velaksi	-13	13	-5	5	-	-
Muut ei-rahavirtavaikutteiset muutokset	13	-	-	-	-	13
31.12.	613	13	85	5	487	1 203

¹⁾ Vuoden 2017 rahoituksen nettoraahavirta sisälsi lisäksi SKS:n myyntiin liittyneen vastaanotetun takuumaksun 37 milj. euron takaisinmaksun, joka esitettiin konsernin rahavirtalaskelmassa muuna rahoituksen rahavirtana.

Rahavarojen osalta rahavirtavaikutteisten muutosten ja muiden muutosten täsmäytys on esitetty konsernin rahavirtalaskelmassa.

Joukkovelkakirjalainat

Milj. €	Korko, %	Ulkona oleva määrä	
		2018	2017
2018 kiinteäkorkoinen jvk-laina, erääntyy 18.6.2024	4,125	250	-
2016 kiinteäkorkoinen jvk-laina, erääntyy 16.6.2021	7,250	-	203
		250	203

Vaihtovelkakirjalainat

Milj. €	Korko, %	Ulkona oleva määrä	
		2018	2017
2015 kiinteäkorkoinen vvk-laina, erääntyy 26.2.2020	3,250	250	250

Velkakirjojen haltijoilla on oikeus vaihtaa velkakirjansa Outokummun osakkeisiin. Tämänhetkinen vaihtohinta on 7,06 euroa.

Velkakirjojen ehtojen mukaan vaihtohintaa tarkistetaan käteisosinkoa tai luontaisosinkoa maksettaessa sekä muilla tavanomaisilla omistuksen laimentumiselta suojaavilla tarkistuksilla. Outokummulla on oikeus lunastaa kaikki ulkona olevat vaihtovelkakirjalainat 13.3.2018 tai sen jälkeen, mikäli Outokummun osakkeiden kaupankäyntimäärillä painotettu keskihinta on määrätyn ajan yli 130% niiden sen hetkisestä vaihtohinnasta. Tiettyjen ehtojen täytyessä kuponkikorko voi nousta 0,75 prosenttiyksikköä.

Rahoitusleasing-velat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

Milj. €	2018	2017
Enintään 1 vuosi	12	14
1-5 vuotta	74	83
Yli 5 vuotta	147	149
Tulevat rahoituskulut	-147	-157
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	85	90

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

Milj. €	2018	2017
Enintään 1 vuosi	3	5
1-5 vuotta	54	56
Yli 5 vuotta	28	29
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	85	90

28. Ostovelat ja muut velat

Milj. €	2018	2017 Oikaistu
Pitkäaikaiset		
Siirtyvät erät	35	34
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	1 200	1 162
Palkka- ja henkilösivukulujaksotukset	63	77
Korkovelka	5	6
Arvonlisäverovelka	24	26
Ennakonpidätys- ja sosiaalikulovelka	21	19
Factoring-ohjelmiin liittyvät velat	46	50
Saadut ennakkomaksut	10	8
Muut siirtyvät erät	49	48
Muut velat	52	48
	1 471	1 442

31.12.2018 suorittamattomaan kuljetuspalveluun liittyvät asiakassopimusveloitteet olivat 1 milj. euroa (31.12.2017 ja 1.1.2017: 1 milj. euroa). Näihin veloitteisiin ja saatuihin ennakkomaksuihin liittyvien myyntituottojen odotetaan tuloutuvan vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

31.12.2018 asiakassopimuksiin liittyvät jaksotetut volyymialennukset olivat 28 milj. euroa (31.12.2017: 32 milj. euroa).

1.1.2017 muut siirtyvät erät olivat 52 milj. euroa ja lyhytaikaiset ostovelat ja muut velat yhteensä 1 461 milj. euroa. IFRS 15 -standardin käyttöönotto vaikutti näihin eriin 1 milj. euroa liitetiedossa 2 kuvatulla tavalla.

29. Vastuusitoumukset

Milj. €	2018	2017
Annetut pantit 31.12.		
Kiinnitykset	3 055	2 984
Muut pantit	28	13
Takaukset 31.12.		
Tytäryhtiöiden puolesta kaupallisten ja muiden sitoumusten vakuudeksi	28	27
Osakkuusyhtiöiden puolesta rahoituksen vakuudeksi	4	–
Muut vastuut 31.12.	19	21

Kiinnitykset liittyvät pääosin konsernin rahoituksen vakuusjärjestelyihin. Merkittävä osa Outokummun lainoista on vakuudellisia. Vakuutena on konsernin merkittävimpien tuotantolaitosten kiinteää omaisuutta.

Outokumpu on antanut Ison-Britannian AvestaPolarit-eläkejärjestelyyn liittyen vakuuden, joka sisältää yhden tytäryhtiön osakkeiden panttauksen.

Muut pantit sisältävät 13 milj. euroa Outokummun omistamia Manga LNG Oy:n osakkeita, jotka on pantattu Manga LNG Oy:n tiettyjen vastuiden vakuudeksi. Outokummun kokonaisvastuu vuoden 2018 lopussa oli 33 milj. euroa (2017: 31 milj. euroa), joka pantin ja takauksen ylittävältä osalta esitetään muissa vastuissa.

Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Tornion Voima Oy:n välittämään sähköön. Outokumpu Oyj:n vastuu Tornion Voima Oy:n nettoveloista vuoden 2018 lopussa oli 2 milj. euroa (2017: 2 milj. euroa). Nämä vastuut on esitetty muissa vastuissa.

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat

Milj. €	2018	2017
Enintään 1 vuosi	13	11
1–5 vuotta	32	30
Yli 5 vuotta	44	47
	90	88

Vuokrasopimukset sisältävät konserniyhtiöiden toimitiloistaan solmimia vuokrasopimuksia.

Outokummun osuus Fennovoima-investoinnista on noin 250 milj. euroa, josta 79 milj. euroa oli maksettu 31.12.2018 mennessä. Projektiin liittyvät tulevien vuosien käyttömaksuinvestoinnit ovat noin 15–20 milj. euroa vuodessa, ja noin puolet Outokummun kokonaisinvestoinnista toteutuu vasta rakentamisen loppuvaiheessa.

Konsernin muut taseen ulkopuoliset investointisitoumukset 31.12.2018 olivat 106 milj. euroa (31.12.2017: 28 milj. euroa).

30. Riita-asiat

Myytyihin kupariliiketoimintoihin liittyvä kanne Espanjassa

Outokumpu myi koko kupariliiketoimintansa vuosina 2003–2008. Eräs myydyistä yhtiöistä ajautui sittemmin konkurssiin. Kyseisen espanjalaisen yhtiön konkurssin pesänhoitaja on nostanut Outokumpu Oyj:tä sekä kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan takaisinsaantikanteen, joka koskee konkurssiin ajautuneen espanjalaisen yhtiön yrityskaupan yhteydessä tekemiä maksuja. Espanjalainen ensimmäisen asteen tuomioistuini hyväksyi Outokumpua ja kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan nostetun 20 milj. euron korvausvaatimuksen. Outokumpu ja kaksi muuta yhtiötä valittivat oikeuden päätöksestä ja maaliskuussa 2018 valitustuomioistuini antoi asiassa päätöksen Outokummun eduksi. Toukokuussa 2018 konkurssipesä valitti päätöksestä Espanjan korkeimpaan oikeuteen, jossa asian käsittely on kesken.

Entiseen verokonserniin liittyvä kanne Italiassa

Joulukuussa 2015 Outokumpu Holding Italia ja Acciai Speciali Terni (AST) joutuivat kiistaan, joka liittyy entiseen

ThyssenKruppin verokonsolidointiin Italiassa. AST vaatii noin 23 milj. euroa ThyssenKruppin aikanaan johtamasta verokonsolidoinnista. Outokumpu Holding Italia oli aiemmin ThyssenKruppin holding-yhtiö, joka siirtyi Inoxumiin carve-out-prosessissa vuonna 2011. Yhtiön 23 milj. euron vaade johtuu verohyödyistä (verotappiot, veronhyvitykset ja korkokustannukset), jotka AST siirsi Italian verokonsernille tilikausien 2007/08 – 2013 aikana ja joita AST:n käsityksen mukaan ei seuraavina vuosina suoritettu AST:lle. Asian käsittely tuomioistuimessa Italiassa on kesken.

Kilpailuviranomaisen tutkinta Saksassa

Syyskuussa 2016 Outokumpu sai Saksan liittovaltion kilpailuviranomaiselta tiedon sen aloittamasta kartellitutkinnasta, jonka kohteena oli mm. Outokummun saksalainen tytäryhtiö Outokumpu Nirosta GmbH. Outokumpu aloitti tutkinnan johdosta sisäiset tutkimukset ja tuli vakuuttuneeksi siitä, että tutkinta oli Outokummun osalta aiheeton. Toukokuussa 2018 Outokumpu sai kilpailuviranomaiselta virallisen vahvistuksen siitä, että tutkinta oli Outokummun osalta lopetettu.

31. Lähipiiritapahtumat

Outokummun lähipiirin muodostavat yhtiön ylin johto läheisine perheenjäsenineen, Outokummun osakkuusyhtiöt ja yhteis-yritykset sekä Solidium Oy. Tapahtumat lähipiirin kanssa on esitetty alla olevissa taulukoissa. Ylimpään johtoon kuuluvat johtoryhmän ja hallituksen jäsenet. Merkittävimmät osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset on lueteltu liitetiedossa 14 ja tytäryritykset liitetiedossa 32.

Solidium Oy, Suomen valtion kokonaan omistama osakeyhtiö, omisti Outokummusta 22,8% 31.12.2018. Sen tehtävänä on vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistustensa taloudellista arvoa.

Liiketoimet ja avoimet saldot lähipiiriyhteisöjen kanssa

Milj. €	2018	2017 Oikaistu
Myyntit ja liiketoiminnan muut tuotot	100	104
Ostot	-16	-5
Osinkotuotot	1	2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	24	25
Ostovelat ja muut velat	3	0

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

Tuhatta €	2018	2017
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	6 381	7 848
Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	519	-
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet ¹⁾	1 247	1 792
Osakeperusteiset etuudet	55	6 449
Palkkiot hallituksen jäsenille	576	617
	8 777	16 706

¹⁾ Sisältää vain lisäeläkkeet.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen työsuhde-etuudet

Tuhatta €	Palkat ja palkkiot luontoisetuineen	Tulos- ja hanke-palkkiot	Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	Osakeperusteiset etuudet	Yhteensä
2018						
Toimitusjohtaja	1 076	348	-	503	-166	1 761
Toimitusjohtajan sijainen	469	163	519	101	159	1 411
2017						
Toimitusjohtaja	1 073	701	-	612	1 787	4 173
Toimitusjohtajan sijainen	440	249	-	196	700	1 584

Toimitusjohtajan osalta lukuihin sisältyy lakisääteisen TyEL-lainsäädännön mukainen eläkekulu sekä Outokummun järjestämän maksupohjaisen eläkejärjestelyn kulu, joka on maksimissaan 25% toimitusjohtajan vuosiansioista ilman osakepalkkioita. Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle 63 vuoden ikäisenä. Toimitusjohtajan sijainen asuu Saksassa ja kuuluu saksalaisen Essener Verband -eläkejärjestelyn piiriin.

Hallituksen jäsenten palkkiot

Tuhatta €	2018	2017
Puheenjohtaja Kari Jordan, 22.3.2018 alkaen	164	-
Puheenjohtaja Jorma Ollila, 22.3.2018 asti	2	148
Varapuheenjohtaja Olli Vaartimo	97	89
Jäsen Kati ter Horst	77	69
Jäsen Heikki Malinen	77	68
Jäsen Eeva Sipilä, 21.3.2017 alkaen	75	67
Jäsen Pierre Vareille, 22.3.2018 alkaen	77	-
Jäsen Markus Akermann, 22.3.2018 asti	5	74
Jäsen Roberto Gualdoni, 22.3.2018 asti	2	78
Jäsen Salla Miettinen-Lähde, 9.6.2017 asti	-	18
Jäsen Stig Gustavson 21.3.2017 asti	-	2
Jäsen Elisabeth Nilsson 21.3.2017 asti	-	5
	576	617

Lisätietoja ylimmän johdon työsuhde-etuuksista löytyy vuosikertomuksen sivuilta Hallinto- ja ohjausjärjestelmä kappaleesta Palkitseminen.

32. Tytäryhtiöt 31.12.2018

	Maa	Konsernin omistus, %
Europe		
Outokumpu AS	Norja	100
Outokumpu Asia Pacific Ltd	Kiina	100
Outokumpu B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Distribution France S.A.S.	Ranska	100
Outokumpu Distribution Hungary Kft.	Unkari	100
Outokumpu Distribution Polska Sp. z o.o.	Puola	100
Outokumpu Distribution UK Ltd.	Iso-Britannia	100
Outokumpu Europe Oy	^{*)} Suomi	100
Outokumpu Ges.m.b.H.	Itävalta	100
Outokumpu India Private Limited	Intia	100
Outokumpu K.K.	Japani	100
Outokumpu Management (Shanghai) Co., Ltd.	^{*)} Kiina	100
Outokumpu Middle East FZCO	Yhdistyneet Arabiemiirikunnat	100
Outokumpu Nirosta GmbH	Saksa	100
Outokumpu N.V.	Belgia	100
Outokumpu Prefab AB	Ruotsi	100
Outokumpu Press Plate AB	Ruotsi	100
Outokumpu PSC Benelux B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu PSC Finland Oy	Suomi	100
Outokumpu PSC Germany GmbH	Saksa	100
Outokumpu Pty Ltd	Australia	100
Outokumpu (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100
Outokumpu S.A.	Espanja	100
Outokumpu (S.E.A.) Pte. Ltd.	Singapore	100
Outokumpu Service Center GmbH	¹⁾ Saksa	100
Outokumpu Shipping Oy	Suomi	100
Outokumpu S.p.A.	Italia	100
Outokumpu Stainless AB	Ruotsi	100
Outokumpu Stainless B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Stainless Steel (China) Co. Ltd.	Kiina	100
Outokumpu Stainless Oy	Suomi	100
Outokumpu Tornio Infrastructure Oy	Suomi	100
Sogepar UK Limited	Iso-Britannia	100

	Maa	Konsernin omistus, %
Americas		
Outokumpu Brasil Comercio de Metais Ltda.	Brasilia	100
Outokumpu Fortinox S.A.	Argentiina	100
Outokumpu Mexinox Distribution S.A. de C.V.	Meksiko	100
Outokumpu Mexinox S.A. de C.V.	Meksiko	100
Outokumpu Stainless USA, LLC	Yhdysvallat	100
ThyssenKrupp Mexinox CreateIT, S.A. de C.V.	Meksiko	100
Long Products		
Fagersta Stainless AB	²⁾ Ruotsi	100
Outokumpu Stainless Bar, LLC	Yhdysvallat	100
Outokumpu Stainless Ltd	Iso-Britannia	100
Ferrochrome		
Outokumpu Chrome Oy	^{*)} Suomi	100
Muu toiminta		
Outokumpu Americas, Inc.	Yhdysvallat	100
Outokumpu Distribution Benelux B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Holding Germany GmbH	^{*)} Saksa	100
Outokumpu Holding Italia S.p.A.	Italia	100
Outokumpu Holding Nederland B.V.	^{*)} Alankomaat	100
Outokumpu Mining Australia Pty. Ltd.	Australia	100
Outokumpu Mining Oy	Suomi	100
Outokumpu Stainless Holding GmbH	Saksa	100
Outokumpu Stainless Holdings Ltd	Iso-Britannia	100
Outokumpu Stainless UAB	Liettua	100
Québec Inc.	¹⁾ Kanada	100
Viscaria AB	^{*)} Ruotsi	100
Visenta Försäkrings AB	Ruotsi	100

Outokummulla on lisäksi sivuliikkeitä Etelä-Koreassa, Isossa-Britanniassa, Sveitsissä, Taiwanissa, Thaimaassa ja Vietnaminissa.

Tytäryhtiöluettelo ei sisällä kaikkia holding-yhtiöitä eikä ns. lepääviä yhtiöitä.

Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta.

^{*)} Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n omistamat osakkeet

¹⁾ Nimi muutettu

²⁾ Hankittu vuonna 2018

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. €	2018	2017
Liikevaihto	587	505
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-482	-384
Hankinnan ja valmistuksen kulut	105	121
Liiketoiminnan muut tuotot	87	135
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-17	-18
Hallinnon kulut	-110	-115
Liiketoiminnan muut kulut	-431	-1
Liiketulos	-367	123
Rahoitustuotot ja -kulut	187	9
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-180	132
Tilinpäätössiirrot		
Konserniavustus	185	97
Poistoeron muutos	1	-2
Tuloverot	-0	-0
Tilikauden tulos	6	227

Suomalaisten säännösten mukaan konsernitilinpäätöksen lisäksi emoyhtiön tilinpäätös tulee esittää erikseen.

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaisesti.

Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n tuloslaskelman ja taseen erät ovat suurelta osin konsernin sisäisiä ja eliminoituvat konsernitilinpäätöksessä.

Emoyhtiön tase

Milj. €	2018	2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	100	40
Aineelliset hyödykkeet	9	20
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	3 776	4 002
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 022	924
Osuudet osakkuusyrityksissä	27	31
Muut osakkeet ja osuudet	80	64
Muut sijoitukset	2	1
Sijoitukset yhteensä	4 906	5 021
Pysyvät vastaavat yhteensä	5 016	5 080
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	617	1 223
Myyntisaamiset	54	64
Siirtosaamiset	40	16
Muut saamiset	213	167
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	924	1 471
Rahat ja pankkisaamiset	23	61
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	947	1 532
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 962	6 612

Milj. €	2018	2017
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	311	311
Ylikurssirahasto	720	720
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2 123	2 123
Edellisten tilikausien tulos	169	63
Tilikauden tulos	6	227
Oma pääoma yhteensä	3 330	3 444
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	1	2
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	250	203
Vaihtovelkakirjalainat	250	250
Lainat rahoituslaitoksilta	12	18
Eläkelainat	137	149
Muut pitkäaikaiset lainat	1	4
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	650	625
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	36	13
Eläkelainat	3	3
Konsernipankkitilivelat	1 275	1 751
Muut lyhytaikaiset lainat	464	549
Ostovelat	163	142
Siirtovelat	10	11
Muut lyhytaikaiset velat	30	74
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 982	2 542
Vieras pääoma yhteensä	2 632	3 166
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 962	6 612

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

Milj. €	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	6	227
Oikaisut		
Verot	0	0
Poistot	7	6
Arvonalentumiset	431	-135
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-78	0
Korkotuotot	-94	-93
Osinkotuotot	-171	-0
Korkokulut	35	54
Varausten muutos	-1	1
Kurssierot	15	5
Konserniavustukset	-185	-99
Muut oikaisut	1	0
	-40	-261
Käyttöpääoman muutos		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-10	8
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	2	26
	-8	35
Saadut osingot	171	0
Saadut korot	89	96
Maksetut korot	-36	-59
Maksetut verot	-0	-0
	224	37
Liiketoiminnan nettorahavirta	183	38

Milj. €	2018	2017
Investointien rahavirta		
Investoinnit tytäryrityksiin sekä muihin osakkeisiin ja osuuksiin	-398	-15
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-0	-0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-78	-38
Tytäryritysten myynnit ja muut vähennykset	255	170
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit ja vähennykset	-10	-0
Aineettomien hyödykkeiden myynnit ja vähennykset	27	24
Muiden osakkeiden ja osuuksien vähennykset	0	0
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	-125	-418
Investointien nettorahavirta	-330	-277
Rahavirta ennen rahoitusta	-147	-240
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	-103	-41
Omien osakkeiden hankinta	-17	-20
Pitkäaikaisten lainojen nostot	250	190
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-221	-538
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-540	130
Konserniavustukset	97	0
Muu rahoituksen rahavirta	643	454
Rahoituksen nettorahavirta	108	177
Rahavarojen muutos	-39	-63
Taseen mukainen rahavarojen muutos	-39	-63

Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista

Milj. €	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	311	720	2 123	123	3 278
Tilikauden tulos	-	-	-	227	227
Osingonjako	-	-	-	-41	-41
Hankitut omat osakkeet	-	-	-	-20	-20
Oma pääoma 31.12.2017	311	720	2 123	289	3 444
Tilikauden tulos	-	-	-	6	6
Osingonjako	-	-	-	-103	-103
Hankitut omat osakkeet	-	-	-	-17	-17
Oma pääoma 31.12.2018	311	720	2 123	175	3 330

Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.

Milj. €	2018	2017
Edellisten tilikausien tulos	169	62
Tilikauden tulos	6	227
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2 123	2 123
Jakokelpoiset varat 31.12.	2 298	2 412

Emoyhtiön vastuusitoumukset

Milj. €	2018	2017
Muut pantit 31.12.	13	13
Takaukset 31.12.		
Tytäryhtiöiden puolesta		
Rahoituksen vakuudeksi	378	295
Kaupallisten sitoumusten vakuudeksi	2	0
Muiden sitoumusten vakuudeksi	28	27
Osakkuusyhtiöiden puolesta		
Rahoituksen vakuudeksi	4	-
Muut vastuut 31.12.	19	21

Merkittävä osa Outokumpun lainoista on vakuudellisia. Vakuutena on tiettyjen tytäryhtiöiden kiinteää omaisuutta.

Muut pantit koskevat Outokumpun osakkeita Manga LNG Oy:ssä, jotka on pantattu Manga LNG Oy:n tiettyjen vastuiden vakuudeksi. Outokumpun kokonaisvastuu vuoden 2018 lopussa on 33 milj. euroa (2017: 31 milj. euroa), joka esitetään pantin ja takauksen yltävältä osalta muissa vastuissa.

Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Tornion Voima Oy:n välittämään sähköön. Outokumpu Oyj:n vastuu Tornion Voima Oy:n nettoveloista vuoden 2018 lopussa oli noin 2 milj. euroa (2017: 2 milj. euroa). Nämä vastuut on esitetty muissa vastuissa.

Tilintarkastuskertomus

Outokumpu Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätös-standardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Outokumpu Oyj:n (y-tunnus 0215254-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin tuloslaskelman, konsernin laajan tuloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahavirtalaskelman, laskelman konsernin oman pääoman muutoksista ja konsernitilinpäätöksen liitetiedot, mukaan lukien konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet
- emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman ja emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa

tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 6.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

- Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus: 32 miljoonaa euroa
- Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuteen sisältyi kaikki merkittävät yhtiöt kattaen valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista
- Liikearvon arvostus
- Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvostus
- Vaihto-omaisuuden arvostus
- Järjestelmäympäristö ja sisäiset kontrollit
- Tytäryritysosakkeiden arvostus emoyhtiön tilinpäätöksessä

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Eryteisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Tilintarkastuskertomus

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	32 miljoonaa euroa
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	0,5 % vuoden 2018 liikevaihdosta
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi liikevaihdon, koska se on käsityksemme mukaan konsernin nykyisessä tilanteessa tilinpäätöksen käyttäjien kannalta vakaa ja merkityksellinen suure mitattaessa konsernin tuloksellisuutta ja suorituskykyä. Koska konsernin tuloskehitys ei ole ollut tasainen, liikevaihtoa voidaan myös käyttää yleisesti hyväksyttynä vertailukohteenä. Valitsimme sovellettavaksi prosentiosuudeksi 0,5 %, joka on tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Outokumpu-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit. Tilintarkastuksen laajuuteen ovat sisältyneet valmistustoimintaa harjoittavat yhtiöt Suomessa, Ruotsissa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Meksikossa, Isossa-Britanniassa ja Italiassa. Olemme edellä mainituissa yhtiöissä suorittajien tilintarkastustoimenpiteiden sekä konsernin tasolla suorittamiemme lisätarkastustoimenpiteiden kautta hankkineet riittävän määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konsernin taloudellisista tiedoista kokonaisuutena konsernitilinpäätöstä koskevan lausuntomme perustaksi.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksemme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikearvon arvostus

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1, 11 ja 13

Konsernin liikearvo 31.12.2018 oli 467 miljoonaa euroa.

Liikearvo testataan vähintään vuosittain riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvon testauksessa käytettävä kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvoon. Käyttöarvo perustuu diskontattuihin vastaisiin rahavirtoihin, joita omaisuuserän odotetaan kerryttävän. Käyttöarvolaskelmissa käytettävät tärkeimmät oletukset ovat diskonttokorko, terminaaliarvon kasvuvauhti, ruostumattoman teräksen kulutuksen maailmanlaajuinen kasvu sekä perushinnan kehitys.

Liikearvon määrä konsernin taseessa on suuri ja sen arvostukseen liittyy merkittävää johdon harkintaa. Näistä seikoista johtuen olemme määrittäneet liikearvon arvostuksen tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Liikearvon arvostuksen tarkastuksessa keskitimme johdon harkintaa edellyttäviin arvioihin. Arvioimme näiden asianmukaisuutta seuraavien toimenpiteiden avulla:

- Testasimme käyttöarvolaskelmissa käytetyjä menetelmiä vertaamalla niitä IAS 36 (Omaisuuserien arvon alentuminen) mukaisiin vaatimuksiin ja tarkastimme laskelmien matemaattisen oikeellisuuden.
- Arvioimme rahavirtaennusteiden laatimisessa käytettyä prosessia esimerkiksi vertaamalla ennusteita hallituksen hyväksymiin keskipitkän aikavälin strategisiin suunnitelmiin ja ennusteisiin sekä testaamalla niiden perustana olevia keskeisiä oletuksia.
- Arvioimme, onko johdon tekemä herkkyysanalyysi rahavirtaennusteeseen vaikuttavista keskeisistä tekijöistä asianmukainen, tarkastelemalla näissä keskeisissä oletuksissa tapahtuvien muutosten todennäköisyyttä.
- Vertasimme edellisen vuoden arvonalentumismallissa käytettyjä tilikauden arvioitua tuloslukuja toteutuneisiin tuloslukuihin saadaksemme vahvistusta johdon arvioiden luotettavuudelle.
- PwC:n arvonnäytösasiantuntija on arvioinut käytetyt diskonttokorot sekä soveltuville osin tehnyt vertailuja markkina- ja toimialakohtaisiin ennusteisiin.

Lisäksi arvioimme, onko konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 13 esitetty asianmukaiset tiedot.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvostus Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1 ja 12

Konsernin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvo 31.12.2018 oli 2 659 miljoonaa euroa, joka on 44 % taseen loppusummasta ja 97 % omasta pääomasta.

Yhtiön liiketoiminta on varsin pääomavaltaista ja aiemmin on syntynyt runsaasti liiketoiminnan tappiota. Siksi on olemassa riski, että aineellisen käyttöomaisuuden kirjanpitoarvo on liian suuri. Kirjanpitoarvo testataan osana konsernin arvonalentumistestausta käyttämällä diskontattuihin rahavirtoihin perustuvaa mallia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvo konsernin taseessa on suuri ja sen arvostukseen liittyy merkittävää johdon harkintaa. Näistä seikoista johtuen olemme määrittäneet aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvostuksen tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Arvioimme aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden testauslaskelmissa käytetyn menetelmän sekä näihin liittyvän johdon harkinnan ja arvioiden asianmukaisuutta.

Tarkastustyömme sisälsi myös aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden olemassaoloa ja arvostuksen oikeellisuutta varmistavien keskeisten kontrollien testausta. Tällaisia kontrolleja ovat esimerkiksi lisäysten, vähennysten ja romutusten hyväksyminen, taloudellisten vaikutusaikojen arvioiminen sekä käyttöomaisuuskirjanpidon täsmäyttäminen kirjanpitoon.

Lisäksi suoritimme aineistotarkastustoimenpiteitä, joihin kuului esimerkiksi vuoden aikana hankittujen hyödykkeiden tarkastusta sekä käyttöomaisuuden poistojen tarkastamista pääasiassa analyttisten tarkastustoimenpiteiden avulla.

Vaihto-omaisuuden arvostus Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1 ja 21

Vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo 31.12.2018 oli 1 555 miljoonaa euroa.

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on arvioitu myyntihinta tavanomaisessa liiketoiminnassa vähennettynä valmiiksi saattamisesta ja myynnin toteutamisesta aiheutuvilla arvioiduilla menoilla. Outokummun tärkein hyödykehintariski aiheutuu nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihtelusta. Valtaosa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää seosainelisälausekkeen, jolla pyritään pienentämään raaka-aineoston ja tuotteen toimittamisen eriaikaisuudesta aiheutuvaa hintariskiä. Riski on merkittävä, koska tuotannon läpimenoaika on pidempi kuin seosainelämekanismin perustana oleva aika. Näin ollen vain lähitulevaisuudessa myytävien tuotteiden myyntihinta on tiedossa. Sen vuoksi merkittävä osa kunkin myytävän tuotteen tulevasta myyntihinnasta arvioidaan nettorealisointiarvolaskelmissa johdon parhaan tietämyksen perusteella. Toteutuvat hinnat voivat nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihteluista johtuen poiketa merkittävästi hinnoista, joita on käytetty nettorealisointiarvolaskelmissa tilinpäätöspäivänä.

Tarkastustyöhömme kuului vaihto-omaisuuden arvostuksen oikeellisuutta ja olemassaoloa varmistavien keskeisten kontrollien testausta.

Lisäksi tarkastustyöhömme sisältyi muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

- Tarkastimme raaka-aineiden hintoja ja keskeneräisiin tuotteisiin sisältyvien erien tuotekustannusten määrittämistä.
- Tarkastimme vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvolaskelmat ja niissä käytetyt keskeiset oletukset.
- Arvioimme vaihto-omaisuuden epäkuranttiusvarauksen riittävyyttä ja niihin liittyvää johdon harkintaa
- Osallistuimme fyysiseen inventointiin ja teimme riippumatonta tarkistuslaskentaa varmistuaksemme omaisuuserien olemassaolosta ja suoritettun laskennan oikeellisuudesta.

Järjestelmäympäristö ja sisäiset kontrollit

Konsernin järjestelmäympäristö on hajanainen. Hajanaisesta järjestelmäympäristöstä aiheutuu riskejä, jotka liittyvät järjestelmiin pääsyn valvontaan, muutosten hallintaan ja eri järjestelmien väliseen tiedonsiirtoon, ja näin ollen olemme määrittäneet tämän tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Toimenpiteemme, jotka vastasivat hajanaisesta järjestelmäympäristöstä aiheutuviin riskeihin, sisälsivät sekä IT-kontrollien testausta että yksittäisten tapahtumien tarkastusta.

Testasimme keskeisiin IT-järjestelmiin liittyviä kontrolleja, jotka koskevat järjestelmiin pääsyä ja muutosten hallintaa. Lisäksi testasimme järjestelmien välisiin liittyviin ja eri järjestelmien väliseen tiedonsiirtoon liittyviä kontrolleja.

Joihinkin keskeisiin järjestelmiin pääsyn valvontaan liittyvissä kontrolleissa havaitsimme tiettyjä heikkouksia, jotka raportoimme konsernin johdolle. Havaintojen johdosta suoritimme yksittäisten tapahtumien tarkastusta alentaaksemme niistä johtuvia olennaisen virheellisuuden riskejä hyväksyttävän alhaiselle tasolle.

Konsernitilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Emoyhtiön tilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Tytäryritysosakkeiden arvostus emoyhtiön tilin-päätöksessä

Outokumpu Oyj:n tytäryritysosakkeiden arvo 31.12.2018 emoyhtiön suomalaisen tilinpäätösnormiston mukaisessa tilinpäätöksessä oli 3 776 miljoonaa euroa.

Tytäryritysosakkeiden arvostusta tarkastetaan osana konsernin arvonalentumistestausta käyttämällä diskontattuihin rahavirtoihin perustuvaa mallia. Tytäryhtiösakkeiden arvo yhtiön taseessa on suuri ja niiden arvostukseen liittyy merkittävää johdon harkintaa. Näistä seikoista johtuen olemme määrittäneet tytäryhtiösakkeiden arvostuksen tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Arvioimme testauslaskelmissa käytetyn menetelmän sekä näihin liittyvän johdon harkinnan ja arvioiden asianmukaisuutta seuraavien toimenpiteiden avulla:

- Arvioimme rahavirtaennusteiden laatimisessa käytettyä prosessia esimerkiksi vertaamalla ennusteita hallituksen hyväksymiin keskipitkän aikavälin strategisiin suunnitelmiin ja ennusteisiin ja testaamalla niiden perustana olevia keskeisiä oletuksia.
- Arvioimme, oliko johdon tekemä herkkyyshanalyysi rahavirtaennusteeseen vaikuttavista keskeisistä tekijöistä asianmukainen, tarkastelemalla näissä keskeisissä oletuksissa tapahtuvien muutosten todennäköisyyttä.
- Vertasimme edellisen vuoden arvonalentumismallissa käytettyjä tilikauden arvioituja tuloslukuja toteutuneisiin tuloslukuihin saadaksemme vahvistusta johdon arvioiden luotettavuudelle.
- PwC:n arvonnäytysasiantuntija on arvioinut käytetyt diskonttokorot sekä soveltuvilta osin tehnyt vertailuja markkina- ja toimialakohtaisiin ennusteisiin.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäänteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme

tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 21.3.2017 alkaen yhtäjaksoisesti 2 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Yhtiökokouksen päätöksen perusteella annettavat lausumat

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 7. helmikuuta 2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Janne Rajalahti
(KHT)

Hallinto- ja ohjaus- järjestelmä 2018

Outokummun selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmä sisältää tietoa yhtiön hallinnosta, palkitsemisesta ja riskeistä.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä 2018

Sovellettavat säännökset ja organisaatorakenne

Outokumpu Oyj, Outokumpu-konsernin emoyhtiö, on Suomessa rekisteröity ja kotipaikkaansa pitävä julkinen osakeyhtiö, jonka osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä. Outokumpu Oyj:n hallintoon ja johtamiseen sovelletaan suomalaisia osakeyhtiöitä koskevia lakeja ja sääntöjä, yhtiön yhtiöjärjestystä sekä yhtiön hallituksen vahvistamaa hallinto- ja ohjausjärjestelmää.

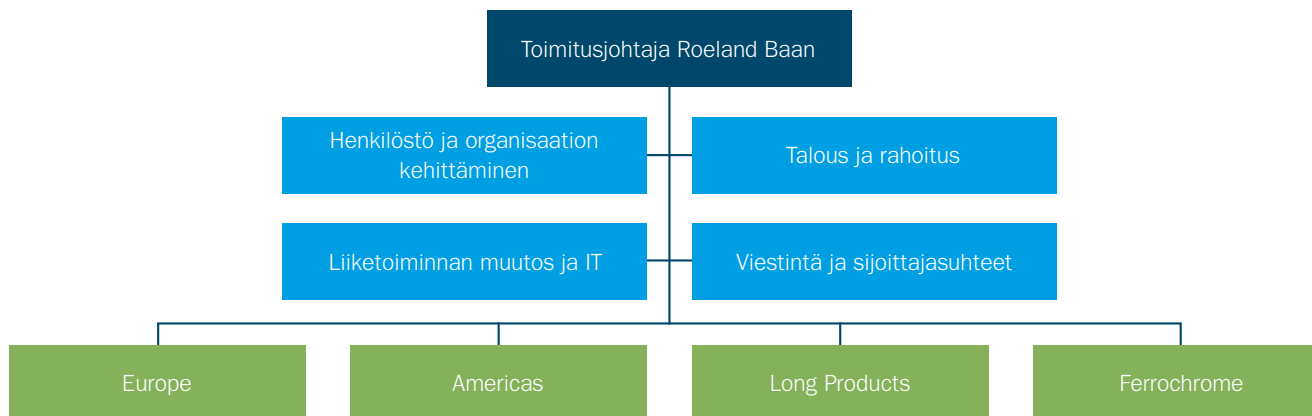
Outokumpu Oyj noudattaa 1.1.2016 voimaan astunutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. [Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin](#) antaa Arvopaperimarkkinayhdistys, ja Nasdaq Helsinki Oy on hyväksynyt sen osaksi sääntöjään.

Ylin vastuu konsernin hallinnosta ja toiminnasta on emoyhtiö Outokumpu Oyj:n hallintoelimillä, joita ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Konsernin johtoryhmä tukee ja

avustaa toimitusjohtajaa konsernin toiminnan tehokkaassa johtamisessa. Viimeisin selvitys yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä sekä muu ajantasainen tieto hallinto- ja ohjausjärjestelmiin liittyen on saatavilla [yhtiön verkkosivuilta](#).

Yhtiökokous kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Yhtiökokouksen yksinomaiseen päätösvaltaan kuuluvat Suomen osakeyhtiölain mukaisesti eräät tärkeät päätökset, kuten tilinpäätöksen vahvistaminen, voitonjaosta ja osakepääoman korottamisesta tai alentamisesta päättäminen, yhtiöjärjestyksen muuttaminen sekä hallituksen ja tilintarkastajien valinta.

Organisaatorakenne

Hallituksen kokoonpano ja tehtävät 31.12.2018

Hallituksen puheenjohtaja

s. 1956, Suomen kansalainen
Outokummun hallituksen jäsen 2018–
Outokummun hallituksen puheenjohtaja 2018–
Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja

Työkokemus

Toimitusjohtaja: Metsäliitto Osuuskunta 2004–2017

Pääjohtaja: Metsä Group 2006–2018

Puheenjohtaja, Metsä Board Oyj 2005–2018

Puheenjohtaja, Metsä Fibre Oy 2006–2017

Puheenjohtaja, Metsä Tissue Oy 2004–2017

Johtokunnan jäsen: Nordea AB ja edeltäjät 1994–2004

Johtokunnan jäsen: OKOBANK 1987–1994

Luottamustoimet

Hallintoneuvoston puheenjohtaja: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma 2015–

Hallituksen varapuheenjohtaja: Nokian Renkaat Oyj 2018–

Hallituksen puheenjohtaja: Keskuskauppakamari 2012–2016

Hallituksen jäsen (2005–2017), hallituksen varapuheenjohtaja (2005–2008, 2014–2017) ja hallituksen puheenjohtaja (2009–2011): Metsäteollisuus ry

Hallituksen jäsen (2005–2016) ja hallituksen varapuheenjohtaja (2009–2011, 2013–2014): Elinkeinoelämän keskusliitto (EK)

Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen varapuheenjohtaja

s. 1950, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Outokummun hallituksen jäsen 2010–
Outokummun hallituksen varapuheenjohtaja 2011–
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

Työkokemus

Talous- ja rahoitusjohtaja (CFO): Metso Oyj 2003–2010

Konsernin varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen: Metso Oyj 2003–2010

Johtoryhmän jäsen 1999–2010 ja johtoryhmän

varapuheenjohtaja 2004–2010: Metso Oyj

Luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: BMH Technology Oy 2017–

Hallituksen puheenjohtaja: Kuusakoski Group Oy 2016–

Hallituksen varapuheenjohtaja: Kuusakoski Oy 2016–

Hallituksen jäsen: Sampo-Rosenlew Oy 2016–

Hallituksen jäsen: Black Bruin Oy 2016– (aiemmin Sampo-Hydraulics Oy)

Hallituksen jäsen: Valmet Automotive Oy 2014–2018

Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen jäsenet

s. 1968, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri, MBA (International Business)
Outokummun hallituksen jäsen 2016–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Johtaja, Paperidivisioona: Stora Enso 2014–

Myyntijohtaja, Printing and Living -divisioona: Stora Enso 2013–2014

Myyntijohtaja, Office Paper, Printing and Reading: Stora Enso 2012–2013

Luottamustoimet

Hallituksen jäsen: EURO-GRAPH asbl 2017–

Hallituksen jäsen: Metsäteollisuus ry 2015–

Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Heikki Malinen

Palkitsemisvaliokunnan jäsen

s. 1962, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri, MBA (Harvard)
Outokummun hallituksen jäsen 2012–
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Konsernijohtaja: Posti Group Oyj (aiemmin Itella Oyj) 2012–
Toimitusjohtaja: Pöyry Oyj 2008–2012
Strategiajohtaja ja johtajiston jäsen: UPM-Kymmene Oyj
2006–2008

Luottamustoimet

Varapuheenjohtaja: Palveluolujen työnantajat PALTA ry 2016–
Hallituksen jäsen: Realia Group 2017–
Hallituksen jäsen: East Office of Finnish Industries 2012–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Eeva Sipilä

Tarkastusvaliokunnan jäsen

s. 1973, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri, CEFA
Outokummun hallituksen jäsen 2017–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Talous- ja rahoitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen: Metso Oyj
2016–
Talous- ja rahoitusjohtaja: Cargotec Oyj 2008–2016
Sijoittajasuhde- ja viestintäjohtaja: Cargotec Oyj 2005–2008
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Pierre Varelle

Palkitsemisvaliokunnan jäsen

s. 1957, Ranskan kansalainen
Kunnialegioonan ansioritari, heinäkuu 2003
Maisteri (Ecole Centrale Paris), kauppatieteiden kandidaatti
(Sorbonne University) ja talous- ja rahoitustutkinto (Institut de
Contrôle de Gestion)
Outokummun hallituksen jäsen 2018–
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Työkokemus

Puheenjohtaja ja toimitusjohtaja 2012–2013 ja toimitusjohtaja
2013–2016: Constellium
Hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja: FCI SA 2008–2012
Operatiivinen johtaja: FCI SA 2007–2008

Luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: Société Bic SA 2018–
Hallituksen jäsen, palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan jäsen: Etex
SA 2017–
Hallituksen jäsen (2017–), tarkastusvaliokunnan ja
palkitsemisvaliokunnan jäsen (2018–): Ferroglobe Plc.
Hallituksen jäsen (2015–), tarkastusvaliokunnan jäsen (2018–):
Verallia
Perustaja ja johtaja: The Varelle Foundation 2014–
Hallituksen jäsen ja strategiavaliokunnan jäsen: CentraleSupelec
2008–

Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Lisätietoa hallituksen jäsenten työkokemuksesta ja luottamus-
toimista [☞](#)

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuuden ja raportoi arvioinnin tuloksesta hallituksen kokouspöytäkirjassa. Kaikki hallituksen jäsenet 31. 12. 2018 olivat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen jäsenten ja heidän määräysvalta-yhteisöjensä Outokummun osakeomistukset ja osakeperustaiset oikeudet yhtiössä ja yhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä 31. 12. 2018

Hallituksen jäsen	Osakkeiden määrä
Kari Jordan	81 387
Olli Vaartimo	55 182
Kati ter Horst	14 150
Heikki Malinen	33 598
Eeva Sipilä	12 962
Pierre Vareille	24 981
Yhteensä	222 260

Hallituksen tehtävät ja nimeäminen

Hallituksen tavoitteena on ohjata Outokummun liiketoimintaa ja strategioita niin, että saavutetaan mahdollisimman suuri ja kestävä lisäarvon kasvu yhtiön osakkeenomistajille. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hallituksen jäsenten odotetaan olevan käytettävissä resurssina ja antavan asiantuntemuksensa ja kokemuksensa yhtiön käyttöön. Yhtiön hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät Suomen osakeyhtiölain sekä muun soveltuvan lainsäädännön pohjalta.

Hallituksella on yleistöimivalta kaikissa niissä asioissa, joita ei lain tai yhtiöjärjestyksen nojalla ole määrätty toisten toimielinten päätettäväksi tai tehtäväksi. Hallituksen yleisenä tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnon ja toiminnan järjestämisestä ja valvonnasta. Hallituksen tulee toimia kaikissa tilanteissa yhtiön edun mukaisesti.

Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa se määrittelee tehtävänsä ja toimintaperiaatteensa. Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

Koskien yhtiön liiketoiminnan ja strategioiden johtamista:

- Päättää Outokummun strategiasta ja Outokumpu-konsernin ("konserni") pitkän aikavälin tavoitteista ja valvoo niiden toteutusta;
- Päättää vuosittaisista liiketoimintasuunnitelmista ja valvoo niiden toteutumista;
- Päättää konsernin vuosittaisista investointirajoista, valvoo niiden toteutumista, seurata suoritusta ja päättää muutoksista;
- Päättää merkittävistä ja strategisesti tärkeistä investoinneista ja valvoo niiden toteutumista;
- Päättää merkittävistä ja strategisesti tärkeistä yrityskaupoista ja valvoo niiden toteutumista;
- Päättää kaikista merkittävistä rahoitusjärjestelyistä;
- Päättää muista konserniyhtiöiden sitoumuksista, jotka ovat liiketoiminnan laajuuden, rakenteen ja toimialan huomioiden arvoltaan tai luonteeltaan poikkeuksellisia.

Koskien yhtiön hallinnon ja toimintojen järjestämisestä:

- Nimittää ja erottaa toimitusjohtaja ja hänen mahdollinen varahenkilönsä, seurata toimitusjohtajan suoritusta ja päättää hallituksen palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdoista, kuten kannustinjärjestelmästä;
- Nimittää ja erottaa Outokummun johtoryhmän jäsenet ja määrittää heidän vastuualueensa hallituksen palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta;
- Seurata konsernin ylimpien johtamisresurssien riittävyttä ja kohdentamista;
- Päättää konsernin liiketoimintaorganisaation merkittävistä muutoksista;
- Päättää konsernin eettisistä arvoista ja toimintatavoista;
- Varmistaa, että hallintomallia koskevat konserniohjeet ovat käytössä;

- Varmistaa, että yhtiön sisäpiiriasioiden hallinnointia koskevia periaatteita noudatetaan;
- Varmistaa, että yhtiöllä on muut hallituksen tarpeelliseksi katsomat, hallituksen velvollisuuksien ja valtuuksien piiriin kuuluvia asioita koskevat ohjeet.

Koskien yhtiökokouksessa päätettävien asioiden valmistelua:

- Vahvistaa osingonjakopolitiikka ja tehdä esitys osingonjaosta;
- Tehdä esitys yhtiökokoukselle koskien ulkopuolisen tilintarkastajan valintaa ja tälle maksettavia tilintarkastuspalkkioita;
- Tehdä muita esityksiä yhtiökokoukselle.

Koskien taloushallintoa ja riskienhallintaa:

- Käsitellä ja hyväksyä osavuositarkastukset, -selvitykset sekä tilinpäätökset;
- Valvoo konsernin toimintaan liittyviä merkittäviä riskejä ja riskienhallintaa;
- Varmistaa, että riittävät riskienhallintaa koskevat menettelytavat ovat käytössä;
- Seurata taloudellista asemaa, maksuvalmiutta ja velkojen maturiteettirakennetta;
- Seurata konsernin valvontaympäristöä;
- Arvioida omaa toimintaansa säännöllisesti.

Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet hallituksen valituista jäsenistä on läsnä. Hallituksen päätökseksi tulee se kanta, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista jäsenistä kannattaa. Jos äänet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Yhtiökokous valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut hallituksen jäsenet tehtävänsä toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen lopussa. Siten jokaisessa varsinaisessa yhtiökokouksessa valitaan aina koko hallitus. Hallituksen jäsen voidaan milloin tahansa vapauttaa tehtävistään yhtiökokouksen päätöksellä. Hallituksen jäsenten valintaa koskevat ja ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

tulleet ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan silloin, kun ehdotuksen takana on vähintään 10% yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä ja kun ehdotettu henkilö on suostunut tehtävään.

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kaksitoista jäsentä. Vuoden 2018 varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin kuusi jäsentä. Hallitus kokoontuu vähintään viisi kertaa vuodessa. Vuonna 2018 hallituksen kokouksia oli 10, ja jäsenen keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 97.

Hallituksen kokouksiin osallistuneiden jakauma

10 kokousta vuonna 2018	Osallistuminen
Kari Jordan (22.3.2018 alkaen)	9/9
Jorma Ollila (22.3.2018 asti)	1/1
Olli Vaartimo	10/10
Markus Akermann (22.3.2018 asti)	1/1
Roberto Gualdoni (22.3.2018 asti)	1/1
Kati ter Horst	10/10
Heikki Malinen	10/10
Eeva Sipilä	8/10
Pierre Vareille (22.3.2018 alkaen)	9/9

Hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet

Hallituksen monimuotoisuus tukee konsernin visiota ja pitkän aikavälin tavoitteita. Outokumpu pitää tärkeänä, että hallitustyöskentelyssä toteutuu monimuotoisuus siten, että hallitukseen valitut henkilöt edustavat muun muassa eri ikäryhmiä ja erilaisia taustoja koulutuksen, kansainvälisyyden, ammatillisen osaamisen sekä yhtiölle olennaisilta teollisuudenaloilta hankitun kokemuksen suhteen ja että hallituksessa ovat edustettuna molemmat sukupuolet. Yhtiö pyrkii hallituskokoonpanoon, jossa molemmat sukupuolet ovat edustettuna tasapuolisesti. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta ottaa monimuotoisuusperiaatteet huomioon valmistellessaan esityksiään yhtiökokoukselle, ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta julkaistaan selvitys vuosittain. Tavoite

hallituskokoonpanon tasapainoisesta sukupuolijakaumasta saavutettiin vuonna 2018.

Hallituksen toimintakertomus on taloudellisen katsauksen sivulla 2.

Hallituksen valiokuntien kokoonpano ja toiminta

Hallitus on asettanut keskuudestaan kaksi pysyvää valiokuntaa ja vahvistanut niille työjärjestykset. Molemmat valiokunnat raportoivat hallitukselle.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokuntaan kuuluu vähintään kolme hallituksen jäsentä. Hallitus on vahvistanut tarkastusvaliokunnalle työjärjestyksen, jossa määritellään valiokunnan vastuut ja toimintaperiaatteet. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on käsitellä tilinpäätöksiin, yrityksen taloudelliseen asemaan, tilintarkastukseen, tilintarkastajien palkkioihin, sisäiseen tarkastukseen ja lakien- ja säännöstenmukaisuuteen, sisäisten ja ulkoisten tarkastusten laajuuteen, konsernin verotukselliseen asemaan, konsernin rahoitusta koskeviin ohjeisiin ja muihin konsernin riskienhallintaa koskeviin toimintatapoihin liittyviä asioita yksityiskohtaisemmin kuin koko hallituksen on mahdollista tehdä. Lisäksi tarkastusvaliokunta valmistelee hallitukselle suosituksen tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista, joista päätetään yhtiökokouksessa. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2018 aikana viisi kertaa, ja keskimääräinen jäsenen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistuneiden jakauma

5 kokousta vuonna 2018	Osallistuminen
Olli Vaartimo	5/5
Roberto Gualdoni (22.3.2018 asti)	1/1
Kati ter Horst	5/5
Eeva Sipilä	5/5

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokuntaan kuuluu hallituksen puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta hallituksen jäsentä. Hallitus on vahvistanut palkitsemisvaliokunnalle työjärjestyksen, jossa määritellään valiokunnan vastuut ja toimintaperiaatteet. Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on käsitellä konsernin ylimmän johdon nimityksiä ja palkitsemisperiaatteita sekä valmistella hallitukselle näihin liittyviä suosituksia. Hallitus on valtuuttanut palkitsemisvaliokunnan päättämään Outokummun johtoryhmän jäsenten työsuhteen ehtoista ja etuuksista, lukuun ottamatta yhtiön toimitusjohtajaa. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2018 aikana neljä kertaa, ja keskimääräinen jäsenen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Palkitsemisvaliokunnan kokouksiin osallistuneiden jakauma

4 kokousta vuonna 2018	Osallistuminen
Kari Jordan (22.3.2018 alkaen)	3/3
Jorma Ollila (22.3.2018 asti)	1/1
Markus Akermann (22.3.2018 asti)	1/1
Heikki Malinen	4/4
Pierre Vareille (22.3.2018 alkaen)	3/3

Tilapäiset työryhmät

Hallitus voi asettaa keskuudestaan myös tilapäisiä työryhmiä tiettyjen tehtävien hoitamista varten. Työryhmät raportoivat hallitukselle. Vuonna 2018 ei asetettu tilapäisiä työryhmiä.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Outokummun vuoden 2012 varsinainen yhtiökokous asetti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan valmistelemaan vuosittain hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle.

Lisäksi yhtiökokous vahvisti osakkeenomistajien nimitystoimikunnalle työjärjestyksen, jossa säädetään toimikunnan jäsenten nimittämisestä ja toimikunnan kokoonpanosta sekä määrittämään toimikunnan tehtävät ja velvollisuudet.

Nimitystoimikunnan työjärjestyksen mukaisesti nimitystoimikuntaan valitaan hyväksyntänsä tehtävään antaneet henkilöt, jotka edustavat Outokummun neljää suurinta arvo-osuusjärjestelmään 1.10. rekisteröityneenä ollutta osakkeenomistajaa, ja hallituksen puheenjohtaja toimii nimitystoimikunnan asiantuntijajäsenenä. Voidakseen tulla valituksi nimitystoimikuntaan ehdokkaaksi hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan on rekisteröitävä omistuksensa suoraan suomalaiseen arvo-osuusjärjestelmään ainakin mainitun päivän ajaksi.

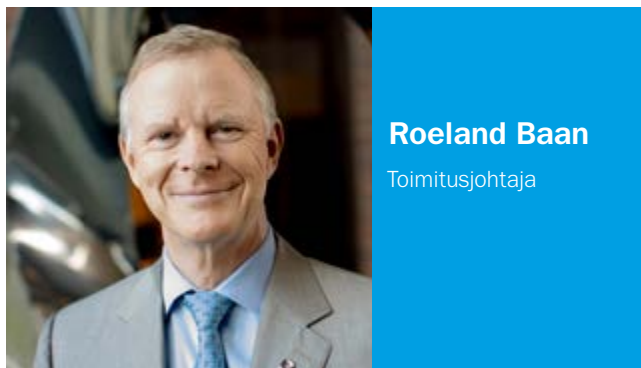
Sellaisen omistajan, jolla on arvopaperimarkkinain mukainen velvollisuus ilmoittaa omistusmuutoksista (liputusvelvollisuus), useisiin rahastoihin tai rekistereihin jakautuneet omistukset lasketaan yhteen määritettäessä osuutta äänioikeuksista, jos osakkeenomistaja ilmoittaa viimeistään yhtiökokousta edeltävän syskuun 30. päivänä kirjallisesti yhtiön hallituksen puheenjohtajalle sitä vaativansa. Jos osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, nimeämisoikeus siirtyy seuraavaksi suurimmalle osakkeenomistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta.

Vuonna 2018 seuraavilla osakkeenomistajilla oli oikeus nimittää edustajia nimitystoimikuntaan: Solidium Oy, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Kansaneläkelaitos ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Nämä osakkeenomistajat nimittivät seuraavat edustajansa nimitystoimikuntaan: Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman talousjohtaja Pekka Pajamo, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Jouko Pölönen ja Kelan sijoituspäällikkö Tuula Korhonen. Antti Mäkinen valittiin nimitystoimikunnan puheenjohtajaksi, ja

Outokummun hallituksen puheenjohtaja Kari Jordan toimi sen asiantuntijajäsenenä. Nimitystoimikunta kokoontui muodollisesti kaksi kertaa, ja osallistumisprosentti oli 100. Nimitystoimikunta on toimittanut ehdotuksensa hallituksen kokoonpanosta ja hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista Outokummun hallitukselle, joka on kirjannut ehdotukset vuoden 2019 yhtiökokouksuun.

Yhtiön ylin johto

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten ansioluettelot 31.12.2018

s. 1957, Alankomaiden kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Toimitusjohtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän puheenjohtaja 2016–
Vastuualueet: Konsernin johtaminen, Ferrochrome-liiketoiminta-
alue, lakiasiat, konsernin hallinto- ja compliance-asiat,
turvallisuus, työterveys ja ympäristö sekä sisäinen tarkastus
Konsernin palveluksessa vuodesta 2016

Työkokemus

Johtaja – Europe-liiketoiminta-alue: Outokumpu Oyj 2016–2017
Johtaja ja toimitusjohtaja: Aleris Europe and Asia 2013–2015
Johtaja ja toimitusjohtaja, Global Rolled and Extruded Products:
Aleris 2011–2013
Johtaja ja toimitusjohtaja, Eurooppa ja Aasia: Aleris 2008–2011

Luottamustoimet

Varapuheenjohtaja: International Stainless Steel Forum 2017–
Hallintoneuvoston jäsen: SBM Offshore N.V. 2018–
Hallituksen jäsen: World Steel Association 2016–
Hallituksen jäsen: Eurofer 2015–

s. 1963, Saksan kansalainen
MBA, tekniikan kandidaatti
Talous- ja rahoitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2016–
Vastuualueet: Taloushallinto, business controlling ja
liiketoiminta-analyysit, verotus, rahoitus, metallit ja
riskienhallinta sekä liiketoiminnan palvelukeskukset
Konsernin palveluksessa vuodesta 2016

Työkokemus

Talous- ja rahoitusjohtaja: INEOS Styrolution Holding GmbH
2011–2016
Talous- ja rahoitusjohtaja: INEOS Nova LLC (INEOS Styrenics
LLC) 2007–2011
Rahoitusjohtaja: NOVA Innovene International SA 2005–2007

s. 1975, Puolan kansalainen
eMBA, kauppatieteiden maisteri
Johtaja – Europe-liiketoiminta-alue 2018–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2016–
Vastuualue: Europe-liiketoiminta-alue, globaali T&K ja
Operational Excellence -osa-alue
Konsernin palveluksessa vuodesta 2016

Työkokemus

Europeen tuotantojohtaja: Outokumpu Oyj 2016–2017
Johtaja, Steering Europe: ZF Friedrichshafen AG SVP 2016
Johtaja, Steering Europe: TRW Automotive/ZF Group
2013–2016
Tuotantojohtaja, Steering Europe: TRW Automotive 2011–2013

Kari Tuutti

Johtaja – Long Products

s. 1970, Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Johtaja – Long Products -liiketoiminta-alue 2014–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2012–
Vastuualue: Long Products -liiketoiminta-alue
Konsernin palveluksessa vuodesta 2011

Työkokemus

Markkinointi-, viestintä- ja yritysvastuujohtaja: Outokumpu Oyj
2012–2014
Markkinointi-, viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja: Outokumpu Oyj
2011–2012
Markkinointijohtaja: Nokia 2009–2011

Luottamustoimet

Hallituksen puheenjohtaja: Fagersta Stainless AB 2014–2015,
2016–2017, 2018–
Hallituksen jäsen: Fagersta Stainless AB 2015–2016,
2017–2018

**Michael S.
Williams**

Johtaja – Americas

s. 1960, Yhdysvaltain kansalainen
Tietojenkäsittelytieteen kandidaatti
Johtaja – Americas-liiketoiminta-alue 2015–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2015–
Vastuualue: Americas-liiketoiminta-alue
Konsernin palveluksessa vuodesta 2015

Työkokemus

Johtaja – strategian ja liiketoiminnan kehittäminen: United
States Steel Corporation 2013–2015
Johtaja, North American Flat-Roll Operations: United States
Steel Corporation 2009–2013
Johtaja, Midwest Flat-Roll Operations: United States Steel
Corporation 2008–2009

Luottamustoimet

Hallituksen jäsen: Specialty Steel Industry of North America
2015–
Hallituksen jäsen: Mobile Chamber of Commerce 2017

Liam Bates

Europeen
toimitusketjujohtaja

s. 1971, Ison-Britannian kansalainen
Kauppatieteiden kandidaatti, MBA
Europe-liiketoiminta-alueen toimitusketjujohtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2015–
Vastuualue: Europe-liiketoiminta-alueen toimitusketju
Konsernin palveluksessa vuodesta 1993

Työkokemus

Johtaja – Quarto Plate: Outokumpu Oyj 2015–2016
Johtaja – Quarto Plate Europe: Outokumpu Stainless AB
2014–2015
Johtaja – yrityskaupat ja järjestelyt: Outokumpu Oyj 2012–2014

s. 1967, Suomen kansalainen
Diplomi-insinööri
Kaupallinen johtaja 2018–
Europen myyntijohtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2014–
Vastuualue: Europe- ja Americas-liiketoiminta-alueiden myynti, kaupallinen strategia
Konsernin palveluksessa vuodesta 2013

Työkokemus

Johtaja – EMEA: Outokumpu Oyj 2014–2016
EMEA:n myyntijohtaja: Outokumpu Oyj 2013–2014
Johtaja – valssatut tuotteet: Aleris 2011–2013

s. 1979, Saksan kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Liiketoiminnan muutos- ja IT-johtaja 2016–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2015–
Vastuualueet: Liiketoiminnan muutos ja IT
Konsernin palveluksessa vuodesta 2012

Työkokemus

Johtaja – APAC: Outokumpu Oyj 2015–2016
Talousjohtaja – APAC: Outokumpu Oyj 2015
Johtaja – strategia ja Business Excellence: Outokumpu Oyj 2012–2014

s. 1964, Suomen kansalainen
Valtiotieteiden maisteri
Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja 2017–
Outokummun johtoryhmän jäsen 2017–
Vastuualueet: Viestintä, sijoittajasuhteet ja markkinointi
Konsernin palveluksessa vuodesta 2017

Työkokemus

Viestintä- ja markkinointijohtaja: Accenture Oy 2016–2017
Viestintäjohtaja: Metsä Group 2012–2015
Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja: Tieto Oyj 2007–2012

Johann Steiner

Johtaja –
henkilöstöhallinto
ja organisaation
kehittäminen

s. 1966, Saksan kansalainen
Kauppatieteiden maisteri

Johtaja – henkilöstöhallinto ja organisaation kehittäminen 2016–
Outokumpun johtoryhmän jäsen 2013–
Vastuualueet: henkilöstöhallinto ja organisaation kehittäminen
Konsernin palveluksessa vuodesta 2013

Työkokemus

Johtaja – henkilöstöhallinto, IT, työterveys ja turvallisuus:
Outokumpu Oyj 2013–2016
Johtaja – henkilöstöhallinto, työterveys, turvallisuus ja
yritysvastuu: Outokumpu Oyj 2013
Henkilöstöjohtaja: SAG Group GmbH 2012

Pia Aaltonen-Forsell

Talous- ja rahoitusjohtaja,
1.3.2019 alkaen

s. 1974, Suomen kansalainen
Valtiotieteiden maisteri

Talous- ja rahoitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, 2019–
Outokumpun johtoryhmän jäsen 2019–
Vastuualueet: Taloushallinto, business controlling ja
liiketoiminta-analyysit, verotus, rahoitus, metallit ja
riskienhallinta sekä liiketoiminnan palvelukeskukset
Konsernin palveluksessa vuodesta 2019

Työkokemus

Executive Vice President, talousjohtaja: Ahlström-Munksjö 2018
Talousjohtaja: Munksjö 2015–2017
Talousjohtaja: Vacon 2013–2015
Senior Vice President, talous, tietohallinto ja yrityskaupat,
Building and Living: Stora Enso 2012–2013
Senior Vice President & Group Controller: Stora Enso
2009–2012
Eri työtehtäviä taloushallinnossa: Stora Enso 2000–2009

Luottamustoimet

Hallituksen jäsen (2017–) ja tarkastusvaliokunnan
puheenjohtaja (2018–): Uponor

Lisätietoa johtoryhmän jäsenten työkokemuksesta ja luottamus-
toimista [☑](#)

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten ja heidän määräysvalta-yhteisöjensä Outokummun osakeomistukset ja osakeperustaiset oikeudet yhtiössä ja yhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä 31. 12. 2018

Johtoryhmän jäsen	Osakkeiden määrä
Roeland Baan	997 246
Christoph de la Camp	223 440
Liam Bates	102 767
Maciej Gwozdz	145 539
Jan Hofmann	102 589
Reeta Kaukiainen	0
Olli-Matti Saksi	211 757
Johann Steiner	112 245
Kari Tuutti	130 365
Michael S. Williams	235 145
Yhteensä	2 261 093

Lisätietoja johdon palkitsemisesta on s. 7 sekä erikseen julkaistussa palkka- ja palkkioselvityksessä.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön operatiivisesta johtamisesta, jonka tavoitteena on turvata osakkeenomistajille yhtiön arvon merkittävä ja kestävä kasvu.

Toimitusjohtaja valmistele päätöksiä ja muita asioita hallituksen kokouksia varten, kehittää konsernia yhdessä hallituksen kanssa päätettyjen tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa hallituksen päätösten asianmukaisen täytäntöönpanon. Toimitusjohtajan velvollisuutena on lisäksi varmistaa, että konsernissa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja muita soveltuvia sääntöjä.

Toimitusjohtaja johtaa puhetta johtoryhmän kokouksissa. Toimitusjohtajan sijainen vastaa toimitusjohtajan velvollisuuksista, jos toimitusjohtaja on estynyt hoitamasta niitä itse. Vuodesta 2011 lähtien konsernin talous- ja rahoitusjohtaja on toiminut toimitusjohtajan sijaisena.

Johtoryhmä

Outokummun johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa Outokummun liiketoiminnan yleisessä johtamisessa. Johtoryhmän jäsenillä on laajat valtuudet toimia omien vastuualueidensa puitteissa, ja heillä on velvollisuus kehittää konsernin toimintoja hallituksen ja toimitusjohtajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2018 lopussa Outokummun johtoryhmän jäsenet toimivat yhtiössä seuraavissa asemissa:

- Toimitusjohtaja (konsernin johtaminen, lakiasiat, konsernin hallinto- ja compliance-asiat, turvallisuus, työterveys ja ympäristö sekä sisäinen tarkastus);
- Talous- ja rahoitusjohtaja (taloushallinto, business controlling ja liiketoiminta-analysit, verotus, rahoitus, metallit ja riskienhallinta sekä liiketoiminnan palvelukeskukset);
- Johtaja – Europe (Europe-liiketoiminta-alue)
- Johtaja – Americas (Americas-liiketoiminta-alue)
- Johtaja – Long Products (Long Products -liiketoiminta-alue)
- Johtaja – Europen myynti (Europe-liiketoiminta-alueen myynti)
- Johtaja – Europen toimitusketjun hallinta (Europe-liiketoiminta-alueen toimitusketju)
- Kaupallinen johtaja (kaupallinen strategia)
- Liiketoiminnan muutos- ja IT-johtaja (liiketoiminnan muutos ja IT)
- Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja (viestintä, sijoittajasuhteet ja markkinointi)
- Henkilöstöjohtaja (henkilöstöhallinto ja organisaation kehittäminen)

Johtoryhmä kokoontuu yleensä vähintään kerran kuukaudessa.

Sisäiset valvontamenettelyt ja riskienhallintajärjestelmät pääpiirteissään

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Suomen osakeyhtiölain ja listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaan yhtiön hallitus vastaa yhtiön sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tämän osion tarkoituksena on kuvata osakkeenomistajille ja muille asianosaisille, miten taloudellisen raportoinnin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Outokummussa. Pörssiyhtiönä konsernin on noudatettava monia eri säännöksiä. Jotta Outokumpu kykenisi täyttämään kaikki siihen sovellettavat vaatimukset, Outokummussa on käytössä taloudellisen raportoinnin ja sisäisen valvonnan periaatteet, jotka on jaettu koko organisaation tietoon.

Valvontaympäristö

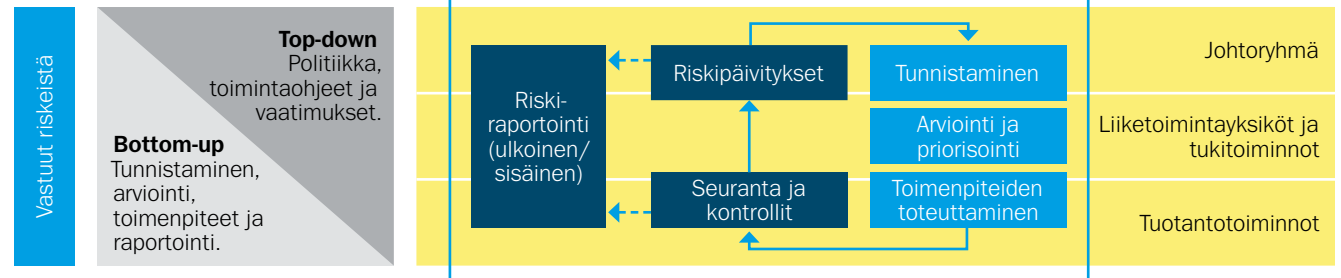
Outokummun valvontaympäristön perusta on konsernissa omaksuttu liiketoimintakulttuuri ja sen mukaiset toimintatavat. Outokummun valvontaympäristön muodostavat konsernin politiikat ja periaatteet, jotka määrittävät Outokummun organisaation toimintamallin. Näitä politiikkoja ja periaatteita ovat esimerkiksi konsernin yritysvastuupolitiikka ja eettiset periaatteet. Outokummun toimintaohjeessa (Code of Conduct) kuvataan konsernin perusarvoja sekä annetaan yhdenmukaisia käytännöllisiä ohjeita yhtiön esimiehille ja työntekijöille. Outokummun compliance-ohjelmasta on lisätietoa Outokummun verkkosivuilla.

Outokummun suoritusjohtamisprosessi on keskeinen johdon tehtävä, jolla on tärkeä asema tehokkaan valvontaympäristön toteuttamisessa. Suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen sekä operatiivisessa että taloudellisessa mielessä suoritetaan koko operatiivisessa organisaatiossa Outokummun liiketoiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Johto seuraa tavoitteiden saavuttamista säännöllisten johtamisraporttien ja seurantakokousten avulla.

Riskienhallinta

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Poliitiikka määrittelee konsernin riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinnan

Riskienhallintaprosessi Outokummussa

tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja pienentää riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, toimittajien, henkilöstön, velkojien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Riskienhallintaorganisaatio

Hallitus vastaa Outokummun riskienhallinnasta. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan toimintatapojen määrittämisestä ja toteuttamisesta ja valvovat, että riskit otetaan huomioon strategia- ja liiketoimintasuunnittelussa.

Outokummun riskienhallinnan johtamisvastuu on Outokummun riskienhallinnan ohjausryhmällä, jota johtaa konsernin talous- ja rahoitusjohtaja. Liiketoiminta-alueet ja konsernitoiminnot ovat vastuussa liiketoimintaansa kuuluvien riskien hallinnasta. Riskienhallinnan ohjausryhmä, hallituksen tarkastusvaliokunta ja hallitus käyvät säännöllisesti läpi keskeiset riskit ja riskienhallintatoimenpiteet. Konsernin rahoitus- ja riskienhallintatoiminnon tehtävänä on tukea riskienhallintapolitiikan täytäntöönpanoa, koordinoita riskienhallintatoimia ja laatia neljännesvuosittain riskiraportti konsernijohtolle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja tilintarkastajille.

Riskienhallintaprosessi

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää konsernin tavoitteiden saavuttamisen tai haitata sitä. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan

toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia. Outokummun riskinottohalukkuus ja riskinkantokyky määritetään säännöllisesti suhteessa konsernin tulokseen, kassavirtaan ja pääomarakenteeseen. Riskienhallintaprosessi jakautuu neljään vaiheeseen: riskien tunnistamiseen, riskien arviointiin/priorisointiin, riskien pienentämiseen sekä raportointiin. Outokummun riskienhallintaprosessi on kaksisuuntainen: konsernin merkittävimpiä riskejä hallitaan ylhäältä alaspäin suuntautuvalla ohjauksella, ja alhaalta ylöspäin suuntautuva prosessi keskittyy operatiiviseen tasoon.

Outokummussa riskienhallintaprosessia seurataan ja valvotaan järjestelmällisesti eri organisaatiotasolla. Riskeihin kohdistetaan säännöllisiä katsauksia tietojen päivittämiseksi. Lisäksi tulosten ja riskikatsausten seuranta ja analysointi varmistavat täsmällisen tiedon saatavuuden sisäisesti liiketoiminta-alueiden johtoryhmille ja konsernin johtoryhmälle sekä ulkoisille tahoille, kuten osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille. Riskien pienentämiseen tähtäävät toimet määritellään saatua tietoon sekä vaikutus- ja todennäköisyysarvioiteihin perustuen.

Painopistealueet

Riskienhallinnan painopisteenä vuonna 2018 oli tunnistettujen riskien pienentämiseen tähtäävien toimien toteuttaminen, Outokummun toimintavarmuuden parantamisen tukeminen

esim. liiketoiminnan keskeytymiseen johtavia riskejä mallintamalla ja riskienhallintaprosessien tehokkuuden parantaminen. Toimet liittyivät myös yhtiön kulujen pienentämiseen, metalli- ja hyödykeriskien hallintaprosessin parantamiseen sekä Outokummun toimintojen tehokkuuden ja hallinnan parantamiseen osana mittavaa liiketoimintaprosessien muutosohjelmaa. Outokumpu jatkoi järjestelmällisiä paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelmiin, joissa keskityttiin myös konerikkojen aiheuttamien keskeytysten ehkäisyyn. Vuoden 2018 aikana suoritettiin noin kaksikymmentä sisäistä paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan tarkastusta yhteistyössä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa.

Keskeiset vuonna 2018 toteutuneet riskit liittyivät tiettyjen hankintamateriaalien kasvaneisiin kustannuksiin, Americas-liiketoiminta-alueen riittämättömään kannattavuuteen, Yhdysvaltain terästulleihin liittyneiden kauppapoliittisten toimien aiheuttamaan markkinoiden epävakautteen ja liiketoiminnan muutosohjelman viivästyneeseen toteutukseen.

Taloudellisen raportoinnin sisäinen valvonta

Outokummun taloudellisen raportoinnin valvontaprosessi perustuu konsernin taloudellisen raportoinnin politiikkoihin, periaatteisiin ja ohjeisiin sekä konsernin vastuu- ja valtuusrakenteeseen. Taloudelliseen raportointiin liittyvien politiikkojen omistaja ja hyväksyjä on yleensä toimitusjohtaja ja talous- ja rahoitusjohtaja. Outokummun taloudellinen raportointi toteutetaan yhdenmukaisesti yhteisen tilikartan avulla.

Taloudellinen raportointi laaditaan kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Outokummun laskentaperiaatteet (OAP) ovat yhtiön soveltamisohjeistus IFRS:stä. Outokummun laskentaperiaatteiden ja muun Controllerin ohjekirjaan sisältyvän taloudellisen raportoinnin ohjeistuksen tavoitteena on varmistaa yhdenmukaiset taloudellisen raportoinnin prosessit ja käytännöt koko konsernissa. Taloudelliseen raportointiin liittyvät politiikat ja ohjeet arvioidaan säännöllisesti ja niitä tarkistetaan tarvittaessa. Tilikauden 2018 aikana Outokumpu on ottanut käyttöön uudet IFRS 15- ja IFRS 9 -standardit, sekä muutokset IFRS 2 -standardiin sekä jatkanut valmistautumista

IFRS 16 -standardin käyttöönottoon vuoden 2019 alusta. Vuonna 2017 Outokumpu arvioi ja valmistautui näiden uusien standardien käyttöönottoon. Outokumpu ottaa käyttöön uuden IFRS 16 -standardin vuoden 2019 alusta sekä seuraa edelleen tiiviisti IFRS-standardien muita muutoksia. IFRS 16 -standardin käyttöönotosta aiheutuneet muutokset raportoidaan vuoden 2019 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Konsernin emoyhtiön ja suomalaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on laadittu Suomessa noudatettavan hyvän kirjanpitoavan mukaisesti, ja ulkomaiset tytäryhtiöt noudattavat paikallisia kirjanpitosääntöjä. Outokumpu noudattaa taloudellisessa raportoinnissaan myös Finanssivalvonnan, Nasdaq Helsingin ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) sääntöjä ja määräyksiä.

Taloudelliseen raportointiin liittyvien riskien tunnistaminen ja arviointi

Yhtiön taloudelliseen raportointiin liittyviä riskejä hallinnoidaan Outokummun riskienhallintaprosessin mukaisesti, ja ne on luokiteltu operatiivisiksi riskeiksi, joita voi aiheutua riittämättömien tai epäonnistuneiden sisäisten prosessien, työntekijöiden toiminnan, järjestelmien tai muiden tapahtumien, kuten väärinkäytösten tai rikosten, seurauksena. Taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit tunnistetaan ja tyypillisesti arvioidaan riskityöpajoissa, joita on viime aikoina järjestetty Outokummun käynnissä olevan hallinnointi-, riski- ja compliance-asioiden prosessien parantamiseen tähtäävän projektin yhteydessä. Merkittävimmät riskit raportoidaan tarkastusvaliokunnalle, joka arvio ne säännöllisesti.

Valvontatoiminnot

Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan lisäksi Outokummun operatiiviset johtoryhmät vastaavat taloudelliseen raportointiin sovellettavan sisäisen valvonnan järjestämisestä konsernin yksiköissä. Valvonnan tavoitteena on havaita, estää ja korjata mahdolliset virheet ja poikkeamat taloudellisessa raportoinnissa. Valvontatoimilla pyritään myös varmistamaan, että valtuutusrakenteet on suunniteltu ja toteutettu niin, ettei niin

kutsuttuja vaarallisia tehtävähdistelmiä pääsisi syntymään (yksi henkilö ei voi suorittaa ja valvoa samaa toimintoa). Valvonta käsittää erilaisia toimia, kuten konsernin johdon ja liiketoiminta-alueiden johdon suorittamat taloudellisten raporttien tarkastukset, tilien täsmäytykset, raportoitujen lukujen loogisuusanalyysit, ennusteiden ja toteutumien vertailuanalyysit ja taloudellisen raportointiprosessin analyysit. Keskeinen tekijä on kuukausittaisen suoriutumisen seuraaminen suhteessa asetettuihin taloudellisiin ja operatiivisiin tavoitteisiin. Nämä valvontatoimet toteutetaan eri organisaatiotasolla. Outokummun taloudellisen raportoinnin merkittävimmät erät ovat varastojen ja muiden käyttöpääomaerien arvostus ja raportointi sekä muut johdon ratkaisua vaativat erät. Lisäksi vaikeassa markkinatilanteessa korostuu omaisuusarvon laskelmien ja niihin liittyvien herkkyyksien merkitys. Niitä seurataan ja valvotaan tarkasti ja säännöllisesti sekä liiketoiminta-alueilla että konsernin tasolla.

Tietotekniikalla ja IT-ratkaisuilla on tärkeä asema sisäisen valvonnan rakenteiden asianmukaisessa varmistamisessa. Yhtiön konsolidointijärjestelmä varmistaa konsernin yksiköiden taloudellisen ja johdon raportoinnin oikea-aikaisuuden ja yhdenmukaisuuden sekä koko konsernin tehokkaan tilinpäätösprosessin. Outokummulla on lisäksi käynnissä liiketoiminnan muutosohjelma, jonka tavoitteena on kehittää ja parantaa liiketoimintakykyä sekä uudistaa hajanaista järjestelmäympäristöä. Tavoite saavutetaan pääasiassa yhtenäistämällä ja parantamalla konsernin liiketoiminnan ydinprosesseja ja toteuttamalla niitä tukevia järjestelmiä (esimerkiksi uusi toiminnanohjausjärjestelmä). Outokumpu on myös viime aikoina keskittänyt suuren osan taloushallintoa ja taloudellista raportointia liiketoiminnan palvelukeskuksiin (Global Business Services centers). Ohjelma sisältää myös järjestelmä- ja prosessipohjaisen sisäisen valvonnan kehittämistä ja arviointia. Taloudellisen raportoinnin laatuun ja johdonmukaisuuteen keskittyvä projekti käynnistettiin vuonna 2018. Uuden toiminnanohjausjärjestelmän ensimmäiset käyttöönotot tehdään vuoden 2019 aikana.

Viestintä ja tiedotus

Konserninlaajuiset politiikat ja periaatteet ovat kaikkien Outokummun työntekijöiden saatavissa. Taloudelliseen raportointiin liittyvät ohjeet annetaan tiedoksi kaikille asianomaisille. Tärkeimmät viestintäkanavat ovat Outokummun intranet ja muut helposti käytettävissä olevat tietokannat. Lisäksi järjestetään Controller-kokouksia sekä säännöllisiä Senior Controller -kokouksia, joissa jaetaan tietoa ja keskustellaan konsernin ajankohtaisista asioista.

Outokummussa on perustettu erilaisia verkostoja ja yhteisöjä, joissa käsitellään ja arvioidaan taloudellisen raportoinnin ja sisäisen valvonnan asioita ja ohjeita. Verkostoihin kuuluu yleensä henkilöstöä sekä liiketoiminta-alueilta että konsernitoinnista. Outokummun verkostojen, yhteisöjen ja yhtenäisten ohjeiden tavoitteena on varmistaa taloudellisten prosessien ja raportointikäytäntöjen yhtenäisyys koko konsernissa. Verkostoilla ja yhteisöillä on tärkeä rooli taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvonnan tehokkuuden vakiinnuttamisessa.

Seuranta

Outokummun konserniyhtiöiden johto ja taloushallinto- ja controller-toimintojen henkilöstö vastaavat taloudelliseen raportointiin liittyvän sisäisen valvonnan seurannasta. Sisäinen tarkastus toiminnallaan valvoo asianmukaisen valvontaympäristön olemassaoloa konserninlaajuisesti. Seurantaan ja valvontaan osallistuvat myös riskienhallintatoiminto sekä ulkoinen tarkastus. Seurantaan liittyvät havainnot raportoidaan säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle ja konsernin johtoryhmälle.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on itsenäinen ja puolueeton varmistus-, valvonta- ja konsultointitoiminto konsernin sisällä. Sen tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa, parantaa toimintoja sekä seurata ja tukea organisaatiota tavoitteiden saavuttamisessa. Tarkasti ja järjestelmällisesti toimiva sisäinen tarkastus määrittää, ovatko hallintoprosessit ja sisäinen valvontajärjestelmä sekä hallituksen ja johtoryhmän suunnittelema ja edustama riskienhallintajärjestelmä tehokkaita ja vaikuttavia. Pääperiaate on,

että suurissa yksiköissä vierailaan vähintään kerran vuodessa, keskikokoisissa yksiköissä kerran kolmessa vuodessa ja pienissä yksiköissä kerran viidessä vuodessa.

Lahjomattomasti ja vastuullisesti toimiva sisäinen tarkastus tuottaa hallintoelimille ja ylimmälle johdolle arvoa täsmällisen ja luotettavan tiedon sekä riippumattomien neuvojen suorana ja puolueettomana lähteenä. Lisäksi sisäinen tarkastus seuraa konsernin periaatteiden, politiikojen ja ohjeiden noudattamista ja tutkii vilpilliset ja määräysten vastaiset menettelyt ja toimet. Sisäinen tarkastus toimii tarkastusvaliokunnan ja johtoryhmän puolesta ja raportoi suoraan tarkastusvaliokunnalle ja johtoryhmälle mutta on toiminnallisesti toimitusjohtajan alaisuudessa. Tarkastusvaliokunta hyväksyy vuosittaisen sisäisen tarkastussuunnitelman.

Vuonna 2018 sisäinen tarkastus teki 12 suunniteltua toimintojen tarkastusta Outokumpu Global Business Services Europe -toiminnossa Liettuassa, maailmanlaajuisen IT-kaluston päivittämisohjelmassa, Ferrochrome-liiketoiminta-alueella Suomessa sekä Outokummun tytäryhtiöiden tarkastuksia Kiinassa ja Etelä-Amerikassa. Kaikkien tarkastusten ja niiden riskiarviointien tulokset on raportoitu kirjallisesti. Aiemmin myynnissä havaittu mahdollinen riski Outokummun toimintaohjeen ja yritysvaluutapolitiikan näkökulmasta katsotaan nyt ratkaistuksi, ja sen katsotaan olevan asianmukaisesti hallinnassa. Sisäisen tarkastuksen suunnitelma vuodelle 2019 kattaa seuraavat alueet: Outokummun Global Business Services Americas -toiminnot Meksikossa, raaka-aineiden hankinta, Outokummun tytäryhtiöt Singaporessa ja Australiassa, hankinnan ja palkanlaskentaprosessien valvonta Ruotsissa, Long Products -toiminnot Isonsa-Britanniassa ja Ruotsissa sekä nauhatuotteiden palvelukeskukset Saksassa ja Ranskassa.

Taloudellisia väärinkäytöksiä ja epäeettistä toimintaa koskevista epäilyistä voi ilmoittaa sisäiselle tarkastukselle ja tarkastusvaliokunnalle luottamuksellisesti yhtiön intranetissä tai internetissä Helpline-palvelun kautta. Vuonna 2018 tehtiin neljätoista suunnittelematonta tutkintaa epäilyistä rikkomuksista. Yksi tapauksista ilmoitettiin Helpline-palvelun kautta ja kolmetoista

ilmoitettiin muiden kanavien kautta. Sisäinen tarkastus havaitsi pienen määrän tapauksia, joissa esiintyi epärehellistä käytöstä, mutta tapaukset eivät olleet taloudellisesti merkittäviä. Useat sähköpostihuijausten yritykset eivät aiheuttaneet yhtiölle vahinkoa.

Lakien- ja säännöstenmukaisuus

Outokumpu on vahvasti sitoutunut korkeimpiin eettisiin periaatteisiin ja noudattaa toimintamaissaan sovellettavia lakeja ja säännöksiä sekä tekemiään sopimuksia ja sitoumuksia. Nämä eettiset periaatteet on esitetty Outokummun toimintaohjeessa (Code of Conduct). Siinä annetaan myös yhteistä työskentelytapaa koskevia ohjeita, joiden avulla pyritään varmistamaan, että kaikki työntekijät noudattavat Outokummun eettisiä periaatteita. Outokummun lakiasiat-, konsernihallinto- ja compliance-toiminto vastaa compliance-ohjelman hallinnasta ja jatkuvasta kehittämisestä. Outokummun compliance-ohjelmasta kerrotaan tarkemmin englanniksi Outokumpua ja yhteiskuntaa käsittelevässä osiossa yhtiön verkkosivuilla. Lakiasiat-, konsernihallinto- ja compliance-toiminto raportoi toimitusjohtajalle. Lisäksi se raportoi Outokummun johtoryhmälle sekä suoraan hallituksen tarkastusvaliokunnalle lakien- ja säännöstenmukaisuuteen (compliance) liittyvissä asioissa. Lakien- ja säännöstenmukaisuuteen liittyviä asioita käsitellään myös säännöllisesti compliance-ohjausryhmässä (entinen compliance-valiokunta), johon kuuluvat toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, henkilöstöjohtaja, konsernin lakiasiajohtaja ja Group Compliance Officer. Compliance-ohjausryhmä kokoontui vuoden 2018 aikana neljä (4) kertaa.

Sisäpiirihallinto

Outokumpu Oyj noudattaa konsernia ja sen työntekijöitä koskevissa sisäpiiriasioissa yhtiön sisäpiirisääntöjä sekä sisäpiiriasioita koskevia lakeja ja säännöksiä, kuten EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetusta, Suomen arvopaperimarkkinalakia ja Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta.

Lisäksi EU:n asetus energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja läpinäkyvyydestä sisältää samantapaisia määräyksiä kuin

markkinoiden väärinkäyttöasetus energiatuotteiden tukkumyyntiin liittyvän sisäpiiritiedon osalta. Koska Outokumpu on osapuolena energian tukkumarkkinoilla, yhtiön sisäpiirisääntöjä noudatetaan soveltuvin osin energiaan liittyvissä sisäpiirikysymyksissä.

Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen tarkoittamia johtotehtävissä toimivia henkilöitä Outokummussa ovat yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja muut Outokummun johtoryhmän jäsenet (”johtohenkilöt”). Johtohenkilöt ja heidän lähipiiriinsä kuuluvat henkilöt tai yhtiöt ovat niin kutsuttuja ilmoitusvelvollisia. Outokumpu ylläpitää ei-julkista luetteloa ilmoitusvelvollisista.

Outokumpu noudattaa 30 vuorokauden rajoitusaikaa (nk. suljettu ikkuna) ennen yhtiön osavuositarkastuksen, välitilinpäätöksen tai vuositilinpäätöksen julkistamista, julkistamispäivä mukaan lukien. Suljetun ikkunan aikana johtohenkilöt, kaupankäynnin rajoitusten kohteena olevat henkilöt tai heidän holhoksessaan olevat vajaavaltaiset henkilöt eivät saa harjoittaa omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoraan tai epäsuorasti kaupankäyntiä yhtiön osakkeilla tai velkainstrumenteilla tai johdannaisilla tai muilla niihin liittyvillä rahoitusinstrumenteilla. Hankekohtaisista sisäpiiriläisistä pidetään erillisiä, ei-julkisia sisäpiirirekistereitä. Tällaiseen hankekohtaiseen sisäpiiriin kuuluvat henkilöt, jotka tehtävässään saavat tietoonsa yhtiötä koskevia tietoja sellaisesta hankkeesta, joka toteutuessaan on omiaan olennaisesti vaikuttamaan yhtiön julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden arvoon.

Yhtiöllä on velvollisuus tiedottaa yleisölle mahdollisimman pian sisäpiiritiedosta, joka koskee suoraan yhtiötä, ellei yhtiö ole päättänyt, että sisäpiiritiedon julkaisemista viivästetään sovellettavien sisäpiirisäännöksiensä mukaisesti. Sisäpiiritiedon julkaisu tapahtuu yhtiön tiedonantopolitiikan mukaisesti.

Sisäpiiriasioiden ohjauksesta ja valvonnasta vastaa Outokummun lakiasioista, konsernihallinnosta ja compliance-asioista vastaava johtaja.

Tilintarkastajat

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on oltava vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa. Tilintarkastajien on oltava KHT-tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä, joiden nimeämien päävastuullisten tilintarkastajien on oltava KHT-tilintarkastajia.

Hallituksen velvollisuutena on tehdä ehdotus varsinaiselle yhtiökokoukselle tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen lopussa. Tilintarkastajien valintaa koskeva ja ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon tullut ehdotus yhtiökokoukselle julkistetaan silloin, kun ehdotuksen takana on vähintään 10% yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä ja ehdotettu henkilö tai yhteisö on suostunut tehtävään.

Yhtiön tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen yhtiön vuositilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi tilintarkastajat raportoivat säännöllisesti havainnoistaan tarkastusvaliokunnalle ja vähintään kerran vuodessa koko hallitukselle. Emoyhtiö Outokumpu Oy:n tilintarkastusyhteisönä toimii PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Janne Rajalahti. PricewaterhouseCoopers Oy vastaa myös tilintarkastustyön ohjeistuksesta ja koordinoinnista koko konsernin osalta. PricewaterhouseCoopers Oy valittiin konsernin tilintarkastusyhteisöksi 22.3.2018 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa ja on ollut yhtiön tilintarkastaja kaksi perättäistä kautta. Sekä Outokumpu että PricewaterhouseCoopers Oy pitävät tärkeänä vaatimusta tilintarkastajien riippumattomuudesta tarkistamistaan yhtiöistä. PwC-verkoston riippumattomuuspolitiikka perustuu IESBA:n (International Ethics Standards Board for Accountants) eettisiin sääntöihin.

Outokummun hallituksen tarkastusvaliokunta seurasi jatkuvasti PricewaterhouseCoopers Oy:ltä maailmanlaajuisesti ostettavien tilintarkastukseen liittymättömien palveluiden määrää. Tilintarkastajille maksetut palkkiot olivat vuonna 2018 yhteensä 2,3 milj. euroa, josta tilintarkastukseen liittymättömiä palveluja oli 0,1 milj. euroa. ■

Palkitseminen

Hallitus

Outokummun vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokouksen vahvistamat vuotuiset palkkiot hallituksen jäsenille ovat 160 000 euroa hallituksen puheenjohtajalle, 90 000 euroa varapuheenjohtajalle ja 70 000 euroa muille hallituksen jäsenille. Vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaan 40 % vuotuisista palkkioista maksetaan markkinoilta ostettuina yhtiön osakkeina julkisessa kaupankäynnissä muodostuneen hinnan mukaisesti ja sovellettavien sisäpiirisäännöksen mukaisesti.

Vuosipalkkio maksetaan kerran vuodessa, eivätkä hallituksen jäsenet ole oikeutettuja muihin osakepohjaisiin palkkioihin. Vuosipalkkion lisäksi kaikille hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiona 600 euroa/kokous ja 1 200 euroa/kokous, jos kokous pidetään hallituksen jäsenen asuinmaan ulkopuolella.

Toimitusjohtaja

Palkka ja luontoisedut

Toimitusjohtajan palkkio koostuu peruspalkasta, verollisista luontoiseduista (asuntoetu, autoetu, puhelinetu, eläke sekä terveyskulu- ja henkivakuutus), osakepalkkio-ohjelmasta ja vuotuisesta lyhyen aikavälin kannustinpalkkiosta, jonka hallitus määrittää yhtiön keskeisten tavoitteiden perusteella.

Vuodelle 2018 asetettujen tavoitteiden perusteella maksettava lyhyen aikavälin kannustinpalkkio on enintään 95 % toimitusjohtajan perusvuosipalkasta, ja se määräytyy käyttökäteen, työturvallisuuden, toimitusvarmuuden ja henkilökohtaisten tavoitteiden perusteella.

Eläke-edut ja toimisuhteen ehdot

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Hän kuuluu TyEL-eläkejärjestelmän piiriin, minkä lisäksi hänellä on maksuperusteinen lisäeläke, jonka vakuutusmaksu on 25 % toimitusjohtajan vuosiansioista ilman osakepalkkioita.

Toimitusjohtajan johtajasopimus on voimassa toistaiseksi. Toimitusjohtajasopimus ei sisällä erillistä irtisanomiskorvausta,

ja irtisanomisaika on kolme kuukautta molempien sopijapuolten osalta.

Muut johtoryhmän jäsenet

Palkka ja luontoisedut

Johtoryhmän jäsenille maksettava vuodelle 2018 asetettujen tavoitteiden mukaan määräytyvä lyhyen aikavälin kannustinpalkkio perustui käyttökäteeeseen, työturvallisuuteen, toimitusvarmuuteen ja henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Enimmäispalkkio vaihteli 50–100 prosentin välillä vuotuisesta peruspalkasta vastaavien tehtävien paikallisen markkinakäytännön mukaisesti.

Johtoryhmän jäsenet ovat mukana myös Outokummun johdon osakeperusteisissa kannustinohjelmassa. Konsernin pääjohtajalle tai johtoryhmän jäsenille ei makseta erillistä korvausta johtoryhmän tai konsernin muiden sisäisten hallintoelinten jäsenyydestä.

Eläke-edut ja toimisuhteen ehdot

Talous- ja rahoitusjohtajan, joka on myös toimitusjohtajan sijainen, irtisanomisaika on kuusi kuukautta molempien sopijapuolten osalta. Jos yhtiö irtisanoa työsopimuksen muusta kuin välittömään työsuhteen purkamiseen oikeuttavasta syystä tai tavanomaisella irtisanomisajalla väärinkäytöksen vuoksi, talous- ja rahoitusjohtaja saa 12 kuukauden palkkaa vastaavan lisäkorvauksen. Muiden johtoryhmän jäsenten osalta irtisanomisaika on kuusi kuukautta työntekijän ja joko kaksitoista kuukautta yhtiön osalta ilman erillistä irtisanomiskorvausta, sisältäen mahdollisuuden lopettaa palkanmaksu, jos johtaja löytää uuden työpaikan ennen irtisanomisajan päättymistä, tai irtisanomisajan palkka ja erakorvaus vastaavat yhteensä enintään 18 kuukauden peruspalkkaa.

Johtoryhmän jäsenten eläkeikä on 63 tai 65 vuotta työskentelemaan ja johtoryhmään nimeämisen vuoden perusteella, ja he osallistuvat työntekijöitä koskeviin paikallisiin eläkeohjelmiin työnantajayhtiönsä sijaintimaassa.

Saksassa työskentelevät jäsenet ovat oikeutettuja eläke-etuihin Saksan Essener Verband -eläkejärjestelyn mukaisesti.

Suomessa työskentelevät jäsenet ovat TyEL-eläkejärjestelmän piirissä. Sen lisäksi heillä on maksuperusteinen eläkevakuutus, jonka maksu on enintään 25 % vuosipalkasta ilman osakepalkkioita. Johtoryhmän muissa maissa työskentelevien jäsenten eläke-edut vaihtelevat paikallisten käytäntöjen mukaisesti.

Osakepalkkio-ohjelmat

Outokummun hallitus on vahvistanut, että osakepohjaiset kannustinohjelmat ovat osa yhtiön avainhenkilöstön kannustin- ja sitoutusjärjestelmää. Tavoitteena on palkita avainhenkilöitä hyvästä suorituksesta ja tukea näin Outokummun strategiaa sekä ohjata johdon huomiota Outokummun kannattavuuden ja omistaja-arvon parantamiseen. Ohjelmat tarjoavat mahdollisuuden saada kannustimena Outokummun osakkeita, mikäli hallituksen kullekin ansaintajaksolle määrittämät ehdot täyttyvät.

Muut ehdot

Outokumpu Oyj:n osakeomistusohjelman mukaisesti johtoryhmän jäsenillä on velvollisuus pitää omistuksessaan yhtiön palkitsemisjärjestelmien kautta saatuja Outokummun osakkeita vuoden perusbruttopalkkansa arvon verran. Puolet (ts. 50%) netto-osakkeista, jotka on saatu suoritepohjaisen osakeohjelman, rajoitettuja osakkeita koskevan ohjelman ja osakeosto-ohjelman perusteella, tulee käyttää edellä mainitun omistusvaatimuksen täyttämiseksi.

Takuut ja liikesuhteet

Outokumpu ei antanut takuita tai muita vastaavia sitoumuksia hallituksensa jäsenten puolesta vuonna 2018.

Hallituksen tai johtoryhmän jäsenillä tai heidän lähipiirillään ei ollut merkittäviä liikesuhteita konsernin kanssa. ■

Palkitseminen

Maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut

2018	Palkat ja palkkiot luontoisetuineen ¹⁾	Tulos- ja hankepalkkiot ²⁾	Vuosikohtaiset palkkiot	Osakepalkkiot ³⁾	Yhteensä
Hallitus					
Hallituksen puheenjohtaja, Jordan	4 200	–	160 000	–	164 200
Hallituksen puheenjohtaja, Ollila	2 400	–	–	–	2 400
Hallituksen varapuheenjohtaja, Vaartimo	6 600	–	90 000	–	96 600
Hallituksen jäsen, Akermann	4 800	–	–	–	4 800
Hallituksen jäsen, Gualdoni	2 400	–	–	–	2 400
Hallituksen jäsen, ter Horst	6 600	–	70 000	–	76 600
Hallituksen jäsen, Malinen	6 600	–	70 000	–	76 600
Hallituksen jäsen, Sipilä	5 400	–	70 000	–	75 400
Hallituksen jäsen, Vareille	7 200	–	70 000	–	77 200
Toimitusjohtaja, Baan	1 075 835	700 997	–	929 081	2 705 913
Toimitusjohtajan sijainen	469 111	249 044	–	211 861	930 016
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	3 380 035	1 595 081	–	2 041 259	7 016 375

¹⁾ Hallituksen jäsenten osalta kokouspalkkiot. Johtoryhmän jäsenten palkat ja luontoisedut.

²⁾ Toteutuneet maksut lyhyen aikavälin kannustinpalkkiosta vuonna 2017.

³⁾ Brutto, sisältäen osakkeiden arvon luovutuspäivänä ja verot.

2017	Palkat ja palkkiot luontoisetuineen ¹⁾	Tulos- ja hankepalkkiot	Vuosikohtaiset palkkiot	Osakepalkkiot ⁵⁾	Yhteensä
Hallitus					
Hallituksen puheenjohtaja, Ollila	7 800	–	140 000	–	147 800
Hallituksen varapuheenjohtaja, Vaartimo	9 000	–	80 000	–	89 000
Hallituksen jäsen, Akermann	14 400	–	60 000	–	74 400
Hallituksen jäsen, Gualdoni	18 000	–	60 000	–	78 000
Hallituksen jäsen, ter Horst	9 000	–	60 000	–	69 000
Hallituksen jäsen, Malinen	7 800	–	60 000	–	67 800
Hallituksen jäsen, Sipilä	6 600	–	60 000	–	66 600
Hallituksen jäsen, Miettinen-Lähde	4 200	–	13 315	–	17 515
Hallituksen jäsen, Gustafsson	2 400	–	–	–	2 400
Hallituksen jäsen, Nilsson	4 800	–	–	–	4 800
Toimitusjohtaja, Baan	1 073 219	947 629	–	2 083 469	4 104 317
Toimitusjohtajan sijainen	440 000	168 000	–	491 835	1 099 835
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet ³⁾	2 724 872	2 988 248	–	2 759 509	8 472 629

¹⁾ Hallituksen jäsenten osalta kokouspalkkiot. Johtoryhmän jäsenten palkat ja luontoisedut.

²⁾ Brutto, sisältäen osakkeiden arvon luovutuspäivänä ja verot.

³⁾ Erkkilä 1.–31.1.2017, Tahvanainen 1.1.–28.2.2017, Kaukiainen 1.3.–31.12.2017.

Palkitseminen

Käynnissä olevat suoritepohjaiset osakeohjelmat, 31.12.2018 tilanne

Suoritepohjainen osakeohjelma (PSP)	PSP 2016-2018	PSP 2017-2019	PSP 2018-2020
Osallistujien lukumäärä	107	137	148
Luovutettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä ¹⁾			
Toimitusjohtaja Baan	165 000	92 000	72 000
Muut johtoryhmän jäsenet	615 000	482 000	398 000
Muut ohjelman osallistujat	1 536 750	1 193 600	1 012 200
Luovutettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä yhteensä ¹⁾	2 316 750	1 767 600	1 482 200
Ansaintakriteerit	Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna ja velkaantumisaste vuonna 2018.	Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna vuonna 2019.	Sidotun pääoman tuotto vertailuryhmään verrattuna vuonna 2020.
Osakkeiden luovutusvuosi	2019	2020	2021

¹⁾ Ohjelman puitteissa maksettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä (sisältäen verot), jos ansaintakriteerit saavutetaan kokonaisuudessaan.

Käynnissä olevat rajoitettuja osakkeita koskevat ohjelmat, 31.12.2018 tilanne

Rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma (RSP)	RSP 2016-2018	RSP 2017-2019	RSP 2018-2020
Osallistujien lukumäärä	17	58	48
Luovutettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä ¹⁾			
Toimitusjohtaja Baan	-	-	-
Muut johtoryhmän jäsenet	-	-	-
Muut ohjelman osallistujat	35 000	90 200	111 000
Luovutettavien brutto-osakkeiden enimmäismäärä yhteensä ¹⁾	35 000	90 200	111 000
Osakkeiden luovutusvuosi	2019	2020	2021

¹⁾ Maksettavien brutto-osakkeiden määrä (sisältäen verot), jos työsuhde jatkuu katkeamatta osakkeiden luovutushetken saakka eikä irtisanomisilmoitusta ole annettu ennen luovutuspäivää.

Osakeosto-ohjelmat, 31.12.2018 tilanne

Osakeosto-ohjelmat	Toimitusjohtajan osakeosto-ohjelma	Johdon osakeosto-ohjelma
Osallistujien lukumäärä	1	30
Luovutettavien brutto-osakkeiden määrä ¹⁾		
Toimitusjohtaja Baan	1 157 156	-
Muut johtoryhmän jäsenet	-	1 262 152
Muut ohjelman osallistujat	-	762 948
Luovutettavien brutto-osakkeiden määrä yhteensä ¹⁾	1 157 156	2 025 100
Luovutettujen osakkeiden määrä (verojen vähennyksen jälkeen) ²⁾	555 231	569 630
Luovutettavien brutto-osakkeiden määrä ³⁾	289 289	1 015 105
Osakkeiden luovutusvuosi	2016, 2017, 2018, 2019	2017, 2018, 2019, 2020

¹⁾ Osakeosto-ohjelmasta neljässä erässä yhteensä luovutettavien osakkeiden kokonaismäärä (sisältäen verot).

²⁾ Toimitusjohtajalle luovutettu sama netto-osakemäärä (verojen vähennyksen jälkeen) vuosina 2018, 2017 ja 2016

³⁾ Vielä luovuttamatta olevien osakkeiden määrä (sisältäen verot).

Tietoa osakkeenomistajille

Varsinainen yhtiökokous 2019

Outokumpu Oyj:n osakkeenomistajat kutsutaan varsinaiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään keskiviikkona 27.3.2019 klo 13.00 Finlandia-talon kongressisiivessä osoitteessa Mannerheimintie 13 e, 00100 Helsinki, sisäänkäynnit M1 ja K1. Kokoukseen ilmoittautuneiden vastaanottaminen ja äänestyslippujen jakaminen aloitetaan klo 12.00.

Oikeus osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 15.3.2019 rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään Outokummun osakasluetteloon.

Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajalla on oikeus osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen niiden osakkeiden nojalla, joiden perusteella hänellä olisi oikeus olla merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon 15.3.2019. Osallistuminen edellyttää lisäksi, että osakkeenomistaja on näiden osakkeiden nojalla tilapäisesti merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon viimeistään 22.3.2019 klo 10.00 mennessä. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisön tulee ilmoittaa hallintarekisteröidyn osakkeen omistaja, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, tilapäisesti yhtiön osakasluetteloon merkittäväksi viimeistään edellä mainittuun ajankohtaan mennessä.

Yhtiön osakasluetteloon merkityn osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään 19.3.2019 klo 16.00, mihin mennessä ilmoittautumisen on oltava perillä. Varsinaiseen yhtiökokoukseen voi ilmoittautua torstaista 7.2.2019 alkaen [Outokummun yhtiökokouksen internetsivuilla](#), sähköpostitse: agm.outokumpu@innovatics.fi, puhelimitse arkisin klo 12.00–16.00 numeroon 050 532 5582, telefaksilla numeroon (09) 421 2428 tai kirjeitse.

Outokumpu Oyj
Osakerekisteri
PL 245
00181 Helsinki

Osakkeenomistaja saa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen ja käyttää siellä oikeuksiaan asiamiehen välityksellä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan osoitteeseen Outokumpu Oyj, Osakerekisteri, PL 245, 00181 Helsinki, ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

Yhtiökokouskutsu ja lisätietoa yhtiökokouksesta on saatavilla [Outokummun yhtiökokouksen internetsivuilla](#).

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,15 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajille, jotka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 29.3.2019 ovat merkittyinä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osinko maksetaan 5.4.2019. ■

Kohti maailmaa joka kestää ikuisesti

Me uskomme kestävään kehitykseen ja tehokkuuteen sekä maailmaan, joka on suunniteltu kestävään ikuisesti. Maailma tarvitsee aikaa kestäviä innovaatioita: tuotteita, jotka voidaan kierrättää ja käyttää uudelleen elinkaarensa lopussa. Ominaisuuksiensa ansiosta ruostumaton teräs auttaa rakentamaan kestävä maailmaa ja talouskasvua.

Outokumpu Oyj
Salmisaarenranta 11
00180 Helsinki, Suomi
Puh. (09) 4211
corporate.comms@outokumpu.com
www.outokumpu.com

 @Outokumpu
 Outokumpu Group
 Outokumpu

outokumpu